

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

**Vyhodnocení dopadů legislativních změn
v nemocenském pojištění v období 2008 až 2014**

Ivana Stefanovová

©2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra obchodu a financí

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Ivana Stefanovová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Vyhodnocení dopadů legislativních změn v nemocenském pojištění v období 2008 až 2014

Název anglicky

Evaluation of Impact of Legislation Changes to Sickness Insurance in Period from 2008 to 2014

Cíle práce

Cílem práce je na základě analýzy legislativních změn v nemocenském pojištění v letech 2008 až 2014 vyhodnotit dopady těchto změn na příjmy a výdaje systému nemocenského pojištění a navrhnout řešení, které by mohlo přispět k poklesu výdajů na dávky nemocenského pojištění.

Metodika

Pro získání základní poznatkové báze bude použita kvalitativní výzkumná strategie s využitím odborné literatury, zákonných norem a dalších relevantních zdrojů. Na základě analýzy systému nemocenského pojištění a komparace relevantních dat budou vyhodnoceny dopady legislativních změn v období roků 2008 až 2014. S využitím metody syntézy poznatků budou navržena možná řešení pro stanovení optimální varianty výše pojistného i jednotlivých dávek nemocenského pojištění.

Doporučený rozsah práce

60 80 stran

Klíčová slova

Sociální zabezpečení, sociální pojištění, nemocenské pojištění, náhrady mzdy, dávka, nemocenské, zaměstnanec, zaměstnavatel.

Doporučené zdroje informací

SCHMIED, Zdeněk, VLASÁK, František. Náhrada mzdy a nemocenské zaměstnance. 6. vydání. Olomouc: ANAG, 2014. 164 s. ISBN 978-80-7263-859-8.

SURYNEK, Alois, KOMÁRKOVÁ, Růžena, KAŠPAROVÁ, Eva. Základy sociologického výzkumu. 1. vydání. Praha: Management Press, 2001. 160 s. ISBN 80-7261-038-4.

TOMEŠ, Igor. Sociální politika a mezinárodní zkušenost. Praha: Sociopress, 1996. 216 s. ISBN 80-902260-0-0.

ŽENÍŠKOVÁ, Marta. Pojistné na sociální zabezpečení. 6. vydání. Olomouc: ANAG, 2014. 158 s. ISBN 978-80-7263-861-1.

ŽENÍŠKOVÁ, Marta, PŘIB, Jan. Zákon o nemocenském pojištění s komentářem a příklady od 1. 1. 2014. 7. vydání. Olomouc: ANAG, 2014. 277 s. ISBN 978-80-7263-856-7.

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

Ing. Gabriela Kukulová

Elektronicky schváleno dne 29. 9. 2014

Ing. Helena Čermáková, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 18. 03. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci Vyhodnocení dopadů legislativních změn v nemocenském pojištění v období 2008 až 2014 jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 25. 3. 2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí diplomové práce, paní Ing. Gabriele Kukalové, za cenné rady, náměty a připomínky, které mi poskytla při zpracování této práce.

Dále děkuji svým blízkým za podporu a velkou trpělivost během celého mého studia.

**Vyhodnocení dopadů legislativních změn
v nemocenském pojištění v období 2008 až 2014**

**Evaluation of Impact of Legislation Changes to Sickness
Insurance in Period from 2008 to 2014**

SOUHRN

Diplomová práce se věnuje systému nemocenského pojištění, který je nedílnou součástí sociálního zabezpečení v České republice. Nemocenského pojištění prošlo reformou, která je spojena s legislativní změnou zákona o nemocenském pojištění, kde se upravily podmínky nároku na dávky nemocenského pojištění. Změna měla dopad na všechny účastníky v systému nemocenského pojištění. Nový zákon o nemocenském pojištění upravil podmínky nároku na dávky nemocenského pojištění, které zásadně ovlivnily finanční úroveň zabezpečení a to hlavně v době nemoci. Teoretická část práce je zaměřena na charakteristiku sociálního zabezpečení a jeho historii, včetně vymezení pojistného na sociální zabezpečení a nemocenského pojištění. V návaznosti na to, byla provedena detailní deskripce dávek nemocenského pojištění včetně náhrady mzdy. Praktická část vychází ze zjištění a dat, která byla získána prostřednictvím analýzy dokumentů změn v zákoně o nemocenském pojištění. Detailně byla věnována pozornost příjmům z nemocenského pojištění a výdajům na dávky nemocenské pojištění. Současně byly provedeny modelové výpočty náhrady mzdy, nemocenského, čistého příjmu a odvodů pojistného. Následně byla nastíněna možná řešení vedoucí ke stabilizaci systému nemocenského pojištění.

SUMMARY

This dissertation concentrates on sickness insurance, which is important part of social security system in the Czech Republic. Sickness insurance has recently undergone a reform, which was connected with changes to legislation around sickness insurance. Key changes were related to sickness insurance payments. The changes impacted on all participants in the sickness insurance system. New legislation related to sickness insurance amended conditions connected with the rights to receive payments, which fundamentally influenced financial levels of security, mainly in times of illness. Theory part of this dissertation concentrates on characteristics of social security and its history, including demarcation of insurance around social security. Sickness insurance, and in connection detailed description of payments for sickness insurance including compensation payments. Practical part is determined from findings and data, which were found throughout a detailed analysis of documented changes in legislation related to sickness insurance.

Careful consideration was given to income from sickness insurance and amounts to cover payments for sickness insurance. Simultaneously model calculations were provided on compensation payments, sickness, net earnings and deduction of insurance payments. Subsequently there was outline of possible solutions leading to stabilization of sickness insurance system.

KLÍČOVÁ SLOVA

sociální zabezpečení
sociální pojištění
nemocenské pojištění
náhrady mzdy
dávka
nemocenské
zaměstnanec
zaměstnavatel

KEY WORDS

social security
social insurance
sickness insurance
wage compensation
benefit
sick benefit
employee
employer

OBSAH

1	ÚVOD.....	13
2	CÍL PRÁCE A METODIKA.....	15
2.1	Cíl.....	15
2.2	Metodika	15
3	TEORETICKÁ VÝCHODISKA.....	17
3.1	Sociální zabezpečení v České republice.....	17
3.2	Historie sociálního zabezpečení v České republice	18
3.3	Pojistné na sociální zabezpečení	21
3.4	Nemocenské pojištění	23
3.4.1	Vyměřovací základ a rozhodné období.....	26
3.4.2	Okruh pojištěných osob.....	28
3.4.3	Vznik nemocenského pojištění.....	30
3.4.4	Místní příslušnost	31
3.5	Dávky nemocenského pojištění.....	31
3.5.1	Nemocenské	31
3.5.2	Peněžitá pomoc v mateřství	35
3.5.3	Ošetřovné	38
3.5.4	Vyrovňovací příspěvek v těhotenství a mateřství	43
3.6	Výpočet dávek nemocenského pojištění	44
3.6.1	Redukční hranice pro dávky nemocenského pojištění	44
4	PRAKTICKÁ ČÁST	47
4.1	Příjmy z nemocenského pojištění.....	47
4.1.1	Počet pojištěnců	48
4.1.2	Počet nezaměstnaných	50
4.1.3	Sazby pro odvod pojistného na sociální zabezpečení	50
4.1.4	Úspěšnost výběru pojistného.....	53
4.2	Výdaje na dávky nemocenského pojištění	54
4.2.1	Dočasná pracovní neschopnost	58
4.3	Náhrada mzdy	62
4.4	Výše nemocenského zaměstnanců	64
4.4.1	Modelový výpočet nemocenského	66
4.4.2	Modelový výpočet čisté mzdy	69
4.5	Dopady odvodu pojistného na sociální zabezpečení na zaměstnavatele.....	71
5	Hodnocení výsledků	74
6	Závěr.....	78
7	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	81

8	SEZNAM TABULEK	85
9	SEZNAM GRAFŮ	86
10	PŘÍLOHY	87

SEZNAM ZKRATEK

ČR Česká republika

ČSSZ Česká správa sociálního zabezpečení

OSSZ Okresní správa sociálního zabezpečení

OSVČ Osoba samostatně výdělečně činná

DPN Dočasná pracovní neschopnost

PPM Peněžitá pomoc v mateřství

RH Redukční hranice

VPTM Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství

1 ÚVOD

Nemocenské pojištění je součástí sociálního zabezpečení v České republice a prošlo dlouholetým vývojem. Zabezpečuje ekonomicky aktivní populaci v takových situacích, kdy nemohou vykonávat výdělečnou činnost a to z důvodu nemoci, karantény, těhotenství, mateřství, ošetřování člena domácnosti.

Po roce 1989 v souvislosti se společenskými a ekonomickými změnami v České republice, nemocenské pojištění prošlo několika výraznými změnami. Tyto změny se především dotýkaly výše výpočtu dávek nemocenského pojištění, ale také měly pomoci ke snížení čerpání dávek nemocenského pojištění. To vše mělo dopad na výši hmotného zabezpečení osob, která se postupně snižuje, i když odvody pojistného na sociální zabezpečení má Česká republika jedny z nejvyšších v Evropě.

Za nejdůležitější legislativní změnu je možno považovat zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, který nabyl účinnost od 1. 1. 2009. Zákon byl dvakrát odložen a také byl několikrát novelizován. Přinesl celou řadu zásadních změn. Jako nejdůležitější je možno uvést celkovou úpravu systému nemocenského pojištění, přenesení provádění nemocenského pojištění ze zaměstnavatelů na Okresní správy sociálního zabezpečení, nemocenské náleží od 15. dne trvání dočasné pracovní neschopnosti a zaměstnavatelé se přestali rozlišovat na organizace a malé organizace. Zaměstnavatelé jsou více zainteresováni, vyplácí náhradu mzdy.

V roce 2010 změnu v nemocenském pojištění přinesl zákon č. 362/2009 Sb.¹, měl být platný v roce 2010. Jednalo se především o snížení státních výdajů. Zákon skutečně platil jen v první polovině roku 2010. Od této doby došlo k dalším úpravám v nemocenském pojištění v souvislosti s úspornými opatřeními. Mezi tyto úpravy patřila novela zákoníku práce, kdy měl zaměstnavatel povinnost v období od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2013 vyplácet v době prvních 21 kalendářních dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti náhradu mzdy a nemocenské náleželo od 22. kalendářního dne.

Nemocenského pojištění se dotýká téměř každého občana, ale i státu jako celku. Může ovlivnit život každému člověku, kdykoli může nastat taková situace, kdy stát částečně

---

¹ Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2010

finančně zajistí pojištěnce ve státem uznaných sociálních situacích, kdy přichází o svůj výdělek.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1 Cíl

Cílem práce je na základě analýzy legislativních změn v nemocenském pojištění v letech 2008 až 2014 vyhodnotit dopady těchto změn na příjmy a výdaje systému nemocenského pojištění a navrhnout řešení, které by mohlo přispět k poklesu výdajů na dávky nemocenského pojištění.

Dílčím cílem je zhodnocení dopadů legislativních změn od roku 2008 do 2014 na jednotlivé účastníky nemocenského pojištění. Jednotlivými kroky dosažení dílčího cíle jsou:

1. Zhodnocení dopadů provedených změn na stát, zaměstnavatele, zaměstnance, finančního zabezpečení osob, které si z důvodu sociálních událostí nemohou zajistit příjem.
2. Modelové příklady výpočtu dávek nemocenského pojištění.
3. Navrhnout doporučení na změny v právní oblasti.

2.2 Metodika

Pro získání základní poznatkové báze bude použita kvalitativní výzkumná strategie s využitím odborné literatury, zákonných norem a dalších relevantních zdrojů. Na základě analýzy systému nemocenského pojištění a komparace relevantních dat budou vyhodnoceny dopady legislativních změn v období roku 2008 až 2014. S využitím metody syntézy poznatků budou navržena možná řešení pro stanovení optimální varianty výše pojistného, náhrady mzdy a nemocenského.

Vzhledem k charakteru práce je zvolena metoda analýzy věcných skutečností (obsahuje jak skutečnosti, které vznikly spontánně, tak ty, které byly zadány jako úkol), dále komparativní metoda. Jako výzkumná technika bude použita analýza dokumentů. Dokumentem je chápán „*předmět vytvořený speciálně pro přenos a zachování informace*“.²

---

² SURYNEK, A., KOMÁRKOVÁ, R., KAŠPAROVÁ, E. 2001. *Základy výzkumu*. Praha: Management Press, s. 130

V úvodní části práce budou stanoveny hlavní charakteristiky sociálního zabezpečení a historický vývoj sociálního zabezpečení. Podrobně bude definováno pojistné na sociální zabezpečení, nemocenské pojištění, dávky nemocenského pojištění, výpočet nemocenského a náhrada mzdy. V části, která se zabývá dávkami nemocenského pojištění, bude zpracována obecná charakteristika dávek nemocenského pojištění, a to nemocenského, peněžité pomoci v mateřství, ošetřovného a vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství.

Praktická část se bude detailně zabývat příjmy z nemocenského pojištění a výdaji na dávky nemocenského pojištění; bude analyzováno, co ovlivňuje příjmy z nemocenského pojištění, počet pojištěnců, počet nezaměstnaných, vývoj sazeb pojistného na sociální zabezpečení, úspěšnost výběru pojistného a dále co ovlivňuje výdaje na jednotlivé dávky nemocenského pojištění. Zjištěná data budou zpracovávána do textu, tabulek a grafů.

Podrobně bude vymezena dočasná pracovní neschopnost, počet ukončených případů dočasné pracovní neschopnosti, počet prostonaných dnů, průměrná doba jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti, dočasná pracovní neschopnost ukončená rozhodnutím okresní správy sociálního zabezpečení a porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce. Bude vypracován modelový výpočet náhrady mzdy, nemocenského, čisté mzdy a pojistného na sociální zabezpečení v letech 2008 až 2014.

K vyhodnocení bude použita analýza dostupných statistických dat z České správy sociálního zabezpečení, Českého statistického úřadu, Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva financí. V některých případech bude vycházeno z dat roku 2008 až 2013, za rok 2014 nejsou data známa.

Následně bude zpracováno hodnocení dopadů změn nemocenského pojištění na zaměstnance a zaměstnavatele. Prostřednictvím analýzy budou definovány hlavní změny a posouzeny jejich dopady na stát, zaměstnance a zaměstnavatele.

V závěru práce bude vypracováno hodnocení účinků zavedených změn v nemocenském pojištění. Na základě analýzy a komparace zjištěných faktů bude navrženo možné řešení pro celkovou stabilizaci systému nemocenské pojištění.

3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

3.1 Sociální zabezpečení v České republice

Sociální zabezpečení je velmi často interpretováno odlišně. V některých zemích je sociální zabezpečení vymezeno v zákoně. Mnozí se ho snažili definovat jako poskytování dávek v hotovosti na dítě, včetně služeb poskytovaných některým osobám, nebo jako stav úplné ochrany proti ztrátě zdrojů.³ Sociální zabezpečení je souhrn právem upravených nástrojů a opatření, které poskytují pomoc a ochranu lidem v případech nastalých sociálních událostí, které tvoří tři oblasti a to, sociální pojištění, státní sociální podpora a sociální pomoc. Sociální pojištění je v České republice (dále jen ČR) svěřeno okresním správám sociálního zabezpečení, České správě sociálního zabezpečení, služebním orgánům, Ministerstvu práce a sociálních věcí. Jedná se o povinný finanční systém. Dělí se na krátkodobé sociální pojištění (např. pojištění v nemoci, mateřství, nezaměstnanosti) a dlouhodobé sociální pojištění (např. pojištění ve stáří, invaliditě).

Sociální zabezpečení jako součást sociální politiky a jako prostředek k uskutečňování jejich úkolů a cílů můžeme potom obecně chápat jakou soubor institucí, zařízení a opatření, jejichž prostřednictvím lze předcházet sociálním událostem občanů a zmírňovat a odstraňovat jejich následky.⁴

Sociální zabezpečení vychází z několika principů, a to z komplexnosti, univerzality, adekvátnosti a solidarity. Solidarita je realizovaná obvykle ve dvou rovinách, a to vysokopříjmoví občané jsou solidární s nízkopříjmovými, ekonomicky aktivní obyvatelstvo přispívá k úhradě dávek občanům, kteří se nacházejí ve složitých sociálních situacích.

Solidarita je výrazem lidského porozumění a pospolitosti, vzájemné soudržnosti a také odpovědnosti. Je vedena úsilím o sjednocování zájmů, zejména pokud jde o hmotné životní

---

³ PIETERS, Danny. *Social Security: An Introduction to the Basic Principles*. 2nd ed., rev. Kluwer Law international, 2006. s. 1. s. 2.

⁴ KREBS, Vojtěch, et al. *Sociální politika*. 5., přepracované a aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. s. 175

*podmínky, a to na základě svobodné vůle lidí a jejich ochoty podřídit se zájmům širšího společenství.*⁵

3.2 Historie sociálního zabezpečení v České republice

První kroky ve vývoji sociálního zabezpečení ve středověku lze nalézt v různých formách chudinské péče. Péče o praceneschopné byla věcí soukromou a církevní. Církev především poskytovaly přístřeší a almužnu. Další způsob zabezpečení pro případ onemocnění vycházel z profesních skupin, mezi něž patřila od raného středověku hornická bratrstva. Horničtí zaměstnanci měli svobodnější postavení než ostatní zaměstnanci, kteří byli svázáni přísnými cechovními pravidly. Byl vydán tzv. hornický řád. Součástí hornického řádu byla ustanovení týkající se zabezpečení horníků, kteří onemocněli, utrpěli úraz nebo zchudli. Důležitou roli také měly středověké řemeslné cechy a jejich vzájemnostní spolky a podpůrné pokladny, které přinesly myšlenku solidarity a vzájemnosti.

V období feudalismu společnost do postavení praceneschopných nezasahovala. Vývoj v oblasti sociálního pojištění nastal, až v souvislosti s průmyslovou revolucí. V této době se projevila potřeba organizovaně zabezpečovat četné třídy obyvatelstva při nemoci, invaliditě, stáří a různých sociálních událostech.

*V 18. stol. stát do řešení tíživých sociálních situací občanů zasahoval minimálně, zcela v duchu liberalistické zásady „laissez faire – laissez passer“, která se dá velice volně přeložit jako „nechme věci vyvíjet se vlastní cestou a lidi starat se o sebe“.*⁶

Začátky vytváření novodobých státních systémů, tedy přebudování zastaralého feudálního aparátu byla potřeba vybudování nových orgánů. Počátky tohoto procesu začaly za vlády Marie Terezie a Josefa II.. Jednalo se o centrální správu, která se začala profesionalizovat.⁷ Na konci 18. století bylo uzákoněno penzijní zaopatření státních a následně i jiných veřejných zaměstnanců. V rakouské monarchii v letech 1771 a 1781 byly vydány předpisy, a to penzijní normály, zakládající nárok na penze pro vdovy a sirotky po zaměstnancích,

---

⁵ OPLETALOVÁ, Alena; SVOBODA, Ivo. *Veřejná správa finance – vybrané kapitoly*. Ostrava: KEY Publishing, 2007. s. 80

⁶ TRÖSTER, Petr, et al. *Právo sociálního zabezpečení*. 4., přepracované a doplněné vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. 28 s.

⁷ SCHELLE, Karel, SCHELLE, Ilona, SCHELLE, Andrea. *Geschichte der tschechischen öffentlichen Verwaltung*. 1. Aufl. München: Grin, 2011. 29 s.

a pro zaměstnance, kteří se alespoň po deseti letech uspokojivé služby stali neschopnými práce. Tyto předpisy se týkaly jen malého počtu lidí, a to především státních úředníků.

Nemocenské pojištění v Německu bylo významným vzorem pro Rakousko - Uhersko. Zákon byl pak přijat říšským sněmem v roce 1883. Vláda hraběte Taafeho podala říšské radě v Rakousku - Uhersku návrh zákona o nemocenském pojištění č. 33/1888, který nabyl účinnosti 1. 8. 1889, jednalo se o první všeobecně pojatou a závaznou úpravu zabezpečení v nemoci. Nemocenské pojištění bylo od počátku závazným pojištěním a tuto podobu má ve své podstatě zachovanou dodnes. Z tohoto pojištění náležely dávky léčebné a peněžité.

V prvních letech samostatné Československé republiky byla dávková soustava nejprve zlepšena zákony č. 268/1919 Sb. a č. 684/1920 Sb., protože nemocenské pojištění bylo rozšířeno na všechny skupiny zaměstnanců pracujících za mzdu. Mimo pojištění zůstali jen státní a veřejní zaměstnanci, kteří byli považováni za zabezpečené svým nárokem na plat v době nemoci.

V roce 1924 byl vydán zákon č. 221/1924 Sb., o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří. Tento zákon zavedl dělnické pojištění pro případ invalidity a stáří. Sociální pojištění bylo poprvé sjednoceno. Vznikla Ústřední sociální pojišťovna, která spravovala invalidní pojištění, starobní pojištění a také se starala o nemocenské pokladny, které zákon nově označil za nemocenské pojišťovny. Tento zákon poprvé uznával individuální nároky pojištěnců.

Zákon č. 99/1948 Sb. o národním pojištění, zrušil všechny předešlé zákony z této oblasti. V roce 1951 bylo nemocenské pojištění zákonem č. 102/1951 svěřeno do přímé správy Revolučního odborového hnutí.

Zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, který vešel v platnost 1. 1. 1957, byl důležitý okamžik v nemocenském pojištění, jednalo se o změnu v dávkovém systému. Vznikly okresní a krajské správy nemocenského pojištění, České správy nemocenského pojištění a Ústřední správa nemocenského pojištění, která zajišťovala výkon nemocenského pojištění z pohledu tehdejší federace. V roce 1968 vzniklo Ministerstvo práce a sociálních věcí a v roce 1969 vznikl Úřad důchodového zabezpečení v Praze.

Po listopadu 1989 si nové společenské a ekonomické podmínky vyžádaly změny v oblasti sociálního zabezpečení. Právní rozsah změn představuje zákon č. 210/1990 Sb., o změnách v působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení a o změně zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu. Spojením Úřadu důchodového zabezpečení v Praze, České správy nemocenského pojištění a Správy nemocenského pojištění Svazu českých a moravských výrobních družstev vznikla Česká správa sociálního zabezpečení (dále jen ČSSZ), která působí v oblasti sociálního zabezpečení. ČSSZ je největší finančně správní institucí státní správy ČR, je podřízena Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR.⁸

Během následujících let vstoupily v platnost nové zákony, a to zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

Od 1. 1. 2009 nabyl účinnost zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, který nahradil dosavadní zákon č. 54/1956 Sb.⁹ Příčin pro přijetí nové právní úpravy bylo několik. Dosavadní nemocenské pojištění znamenalo vysokou příjmovou solidaritu, nevyhovující kontrolní mechanismy. I když se zdravotní stav obyvatel ČR prokazatelně zlepšoval, na poklesu pracovních neschopností se to neprojevalo. Nový zákon má za cíl motivovat pojištěnce, lékaře a zaměstnavatele ke snižování pracovní neschopnosti a zabránit zneužívání systému.¹⁰

Nový zákon o nemocenském pojištění především:

- sjednotil nemocenské pojištění zaměstnanců, příslušníků ozbrojených složek a osob samostatně výdělečně činných,
- částečně omezil princip solidarity, zvyšuje spravedlnost,
- nastavil účinnější mechanismy proti zneužívání systému (zaměstnavatel může provádět kontrolu práce neschopných, vyplácí svým zaměstnancům náhradu mzdy),

---

⁸ Česká správa sociálního zabezpečení. *Publikace 80 let sociálního pojištění*. [on-line]. 2014. [cit. 2014-06-25]. Dostupný z WWW: http://www.cssz.cz/NR/rdonlyres/5572A3BE-22CD-46D3-A31F-2BA0076C1C63/0/publikace_80letSP.pdf

⁹ Zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, v platném znění do 31. 12. 2008

¹⁰ Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. *Důvodová zpráva*. [on-line]. 2014. [cit. 2014-05-20]. Dostupný z WWW: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=11049>

- přesunul většinu administrativy spojenou s nemocenským pojištěním na Okresní správy sociálního zabezpečení, Pražské správy sociálního zabezpečení a Městskou správu sociálního zabezpečení,
- uznává legislativu Evropské unie a uzavřené mezinárodní smlouvy.¹¹

3.3 Pojistné na sociální zabezpečení

Pojem sociální pojištění (anglicky social insurance) označuje institucionální systém, kterým se občan sám, svou činností, nebo někdo jiný občana povinně zajišťuje pro případ budoucí pojistné události.¹²

Pojistné na sociální zabezpečení je upraveno v zákoně č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, je příjmem do státního rozpočtu. Z pojistného na sociální zabezpečení se hradí výdaje na dávky nemocenského pojištění, dávky důchodového pojištění, dávky a služby státní politiky zaměstnanosti, provádění nemocenského a důchodového pojištění a státní politiky zaměstnanosti. Zaměstnavatelé, zaměstnanci, osoby samostatně výdělečně činné, osoby dobrovolně důchodově pojištěné mají povinnost platit pojistné.¹³

Pro sociální pojištění je charakteristická účast na pojištění s určenou skupinou osob, na které se pojištění vztahuje. Dávky z tohoto systému jsou obligatorní. Na dávky vzniká nárok při splnění podmínek a jejich výše se obvykle odvozuje z příjmů dosažených z výdělečné činnosti.¹⁴

Sociální pojištění řeší takové sociální situace, na které je možné se dopředu připravit, a to ve smyslu odkladu části finančních prostředků k řešení budoucí sociální situace.¹⁵

¹¹ Česká správa sociálního zabezpečení. *Průvodce novým zákonem o nemocenském pojištění v roce 2009*. [on-line]. 2014. [cit. 2014-06-15]. Dostupný z WWW: http://www.cssz.cz/NR/rdonlyres/10475AE6-DFA9-4D14-A58F-827DD3DCB143/0/Pruvodce_novym_zak_o_NP_2009.pdf

¹² TOMEŠ, Igor. *Sociální politika: teorie a mezinárodní zkušenost*. Praha: Socioklub, 1996. s. 23

¹³ ŽENÍŠKOVÁ, Marta. *Pojistné na sociální zabezpečení*. Olomouc: ANAG, 2014. s. 9-14

¹⁴ CHVÁTALOVÁ, Iva; SOUŠKOVÁ, Milena; SPIRIT, Michal. *Pracovní právo a právo sociálního zabezpečení*. Praha: Prospektrum, 1999. s. 235

¹⁵ ARNOLDOVÁ, Anna, *Sociální zabezpečení I.*, 1. vydání. Havlíčkův Brod: Grada Publishing, 2012. s. 9

Poplatníky pojistného jsou:

- **zaměstnavatelé**, jimiž se považují právnické nebo fyzické osoby, které zaměstnávají nejméně jednoho zaměstnance. Povinnosti zaměstnavatelů jsou uvedeny v § 8, 9 a 11 v zákoně č. 589/1992 Sb., a to vypočítat, srazit ze mzdy a odvádět pojistné, které je povinen platit zaměstnanec. Platit pojistné za své zaměstnance, které jsou účastni nemocenského pojištění.
- **zaměstnanci**, pokud jsou účastni nemocenského pojištění podle zákona č. 187/2006 Sb., v platném znění. Od 1. 1. 2014 se za zaměstnance pokládá jakákoli osoba v době zaměstnání (od vstupu do zaměstnání do skončení zaměstnání) a po skončení zaměstnání, které zakládalo účast na nemocenském pojištění, a pokud byly zúčtovány započitatelné příjmy z tohoto zaměstnání v kalendářním měsíci, kdy již netrvalo zaměstnání.
- **osoby samostatně výdělečně činné (dále jen OSVČ)**, které jsou povinny platit pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, v případě, že jsou účastné důchodového pojištění podle zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění, pojistné na nemocenské pojištění jsou osoby samostatně výdělečně činné povinny platit, jestliže se dobrovolně k tomuto pojištění přihlásí.
- **osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění**, které jsou za dobu dobrovolné účasti na důchodovém pojištění povinny platit pojistné na důchodové pojištění. Osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění si platí pojistné na důchodové pojištění vždy za jednotlivé celé kalendářní měsíce a odvádí je na účet příslušné okresní správy sociálního zabezpečení podle místa trvalého pobytu těchto osob. S účinností od 1. 1. 2009 došlo k významnému snížení minimální výše pojistného na dobrovolné důchodové pojištění.¹⁶
- **zahraniční zaměstnanec** může být od 1. 9. 2009 účasten nemocenského pojištění. Jedná se o zaměstnance, který je činný na území ČR pro zahraničního zaměstnavatele, od 1. 1. 2012 je však závaznou podmínkou účasti na nemocenském pojištění zahraničního zaměstnance současná účast na dobrovolném důchodovém pojištění.¹⁷

---

¹⁶ ŽENÍŠKOVÁ, Marta. *Pojistné na sociální zabezpečení*. Olomouc: ANAG, 2014. s. 15-40

¹⁷ Česká správa sociálního zabezpečení. *Nemocenské pojištění zahraničních zaměstnanců*. [on-line]. 2014. [cit. 2014-07-08]. Dostupný z WWW: <http://www.cssz.cz/cz/nemocenske-pojisteni/ucast-na-pojisteni/nemocenske-pojisteni-zahranicnich-zamestnancu.htm>

Maximální vyměřovací základ

Maximální vyměřovací základ byl zaveden od roku 2008.¹⁸ Maximální vyměřovací základ se zjišťuje za celý kalendářní rok. Je tvořen součtem vyměřovacích základů zjištěných v kalendářním roce. Dosáhne-li zaměstnanec v průběhu kalendářního roku maximálního vyměřovacího základu z činnosti, kterou vykonával pro jednoho zaměstnavatele, přestává platit pojistné z částky, která maximální vyměřovací základ přesahuje a to jak zaměstnanec, tak zaměstnavatel. Přitom není rozhodující, zda pro jednoho zaměstnavatele byl pojištěn jednou nebo dvakrát. Příjem, ze kterého již zaměstnavatel neodvádí pojistné, protože bylo dosaženo u zaměstnance maximálního vyměřovacího základu, se započítává do denního vyměřovacího základu pro výpočet dávek nemocenského pojištění. Pokud zaměstnanec vykonával činnost pro více zaměstnavatelů, je odvedené pojistné z vyměřovacího základu, který přesahuje maximální vyměřovací základ přeplatkem, který příslušná okresní správa sociálního zabezpečení vrátí zaměstnanci na jeho písemnou žádost. Okresní správa sociálního zabezpečení vrátí pojistné zaměstnanci, ale zaměstnavatel nárok na vrácení pojistného nemá. Příslušnost okresní správy sociálního zabezpečení se řídí místem trvalého pobytu zaměstnance.

Tabulka 1 Vývoj maximálního vyměřovacího základu v letech 2008 až 2014

Maximální vyměřovací základ v Kč	1 034 880	1 130 640	1 707 048	1 781 280	1 206 576	1 242 432	1 245 216
--	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Zdroj: Data - Česká správa sociálního zabezpečení: tabulka - práce autora

3.4 Nemocenské pojištění

Nemocenské pojištění je součástí sociálního pojištění. Hlavní úlohou tohoto pojištění je finančně zabezpečit ekonomicky činné občany, kdy v souvislosti s dočasnou pracovní neschopností z důvodu nemoci, úrazu, karantény, ošetřování člena rodiny, s těhotenstvím a mateřstvím přijdou o krátkodobý výdělek. Hlavními zásadami nemocenského pojištění jsou: solidárnost, jednotnost, povinnost, zásluhovost, dynamičnost, systém respektuje mezinárodní závazky.¹⁹

¹⁸ § 15a zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, v platném znění

¹⁹ Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Analýza vývoje nemocenského pojištění 2013*. [on-line]. 2014. [cit. 2014-12-01]. Dostupný z WWW: http://www.mpsv.cz/files/clanky/12643/Analyza_2013.pdf

Prováděním nemocenského pojištění jsou pověřeny okresní správy sociálního zabezpečení, ČSSZ, služební orgány a Ministerstvo práce a sociálních věcí.²⁰ Náklady na nemocenské pojištění jsou hrazeny ze státního rozpočtu.

Z nemocenského pojištění se poskytují tyto dávky:

- nemocenské,
- peněžité pomoci v mateřství,
- ošetřovné,
- vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství.²¹

Nárok na dávku vzniká, jsou-li podmínky pro vznik nároku splněny v době pojištění, přerušeni pojištění, tj. v době neplaceného volna. Na některé dávky vzniká nárok i v ochranné lhůtě. Vznikne-li nárok na nemocenské nebo ošetřovné v době přerušeni pojištění, výplata náleží až od následujícího dne po skončení tohoto přerušeni. U peněžité pomoci v mateřství v době přerušeni pojištění, výplata náleží od prvního dne nástupu na mateřskou dovolenou.

Při souběžném výkonu zaměstnání se podmínky pro vznik nároku na dávku posuzují z každého zaměstnání zvlášť, dávka ale náleží ze všech zaměstnání jen jednou a to z úhrnu příjmů těchto zaměstnání, s výjimkou vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství.²²

V některých případech nárok na výplatu dávek nemocenského pojištění nevzniká:

- je-li vykonávána činnost v době nároku na dávku, ze které je dávka uplatňována,
- je-li podle zvláštních právních předpisů nadále poskytován příjem, např. soudci, příslušníci ozbrojených sil,
- je-li zaměstnanec vzat do vazby a nárok na dávku vznikl přede dnem vzetí do vazby,
- nastoupí-li zaměstnanec výkon trestu odnětí svobody a nárok vznikl přede dnem jeho nástupu s výjimkou výplaty peněžité pomoci v mateřství, pokud žena o dítě pečuje i ve výkonu trestu.

Nárok na dávku nemocenského pojištění nezaniká a po odpadnutí překážek výplaty se dávka začne vyplácet. Podpůrní doba však běží i v době překážek.

---

²⁰ § 81 odst. 2 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, v platném znění

²¹ § 4 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, v platném znění

²² § 14 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, v platném znění

Dávky se poskytují za kalendářní dny. Pokud nárok na dávku vznikl v den, kdy zaměstnanec část směny odpracoval, vyplácí se dávky jen v poměrné výši za dobu, kterou neodpracoval, to platí pro ošetrovné a peněžitou pomoc v mateřství. Zanikl-li nárok na dávku v den, kdy zaměstnanec část směny odpracoval, vyplácí se dávky jen v poměrné výši za dobu, kterou neodpracoval, to platí pro nemocenské, ošetrovné a peněžitou pomoc v mateřství.

Ochranná lhůta, jedná se o dobu po skončení zaměstnání, k této době se přistupuje, jako by dál trvala účast na nemocenském pojištění.²³ Délka ochranné lhůty pro nemoc činí 7 kalendářních dnů, pokud poslední pojištění tak dlouho trvalo, jinak trvá tolik kalendářních dnů, kolik kalendářních dnů trvalo poslední pojištění. Pro peněžitou pomoc v mateřství činí ochranná lhůta 7 kalendářních dnů, pokud poslední pojištění tak dlouho trvalo, jinak trvá tolik kalendářních dnů, kolik kalendářních dnů trvalo poslední pojištění. To neplatí pro ženu, které skončilo pojištění v době, kdy byla těhotná. V tomto případě činí ochranná lhůta 180 kalendářních dnů, pokud pojištění skončilo v době, kdy žena byla těhotná, pokud toto zaměstnání tak dlouho trvalo. Ochranná lhůta pro výplatu nemocenského zaniká, pokud neuplynula dříve vznikem nového pojištění s výjimkou vzniku pojištění osob samostatně výdělečně činných. Ochranná lhůta pro výplatu peněžité pomoci v mateřství u těhotných žen vznikem nového pojištění nezaniká, jen se její běh pozastaví.²⁴

Pro výplatu ošetrovného a vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství ochranná lhůta neběží. V některých případech ochranná lhůta neplyne, a to ze zaměstnání poživatele starobního důchodu a invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně, ze zaměstnání malého rozsahu, i když v některém měsíci vzniklo pojištění, ze zaměstnání sjednaného jen na dobu dovolené, ze zaměstnání studentů a žáků v době prázdnin, ze zaměstnání vykonávaného na základě dohody o provedení práce.²⁵

---

²³ ŽENÍŠKOVÁ, Marta, PŘIB Jan. *Zákon o nemocenském pojištění s komentářem a příklady od 1. 1. 2014*. 7. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2014. s. 61

²⁴ *Národní pojištění, odborný měsíčník České správy sociálního zabezpečení*. 2009, ročník 40, č. 1/2009.

²⁵ § 15 odst. 4 zákona č. 187/2006, o nemocenském pojištění, v platném znění

Příklad:

Těhotná žena ukončí dvouletý pracovní poměr 31. 12. 2013, do nového zaměstnání nenastoupí, dne 10. 1. 2014 jí vznikne dočasná pracovní neschopnost a dne 6. 5. 2014 nastoupí na peněžitou pomoc v mateřství.

Ochranná lhůta pro nemocenské plyne od 1. 1. do 7. 1. 2014, nárok na nemocenské nevzniká.

Ochranná lhůta pro peněžitou pomoc v mateřství plyne od 1. 1. 2014 po dobu 180 kalendářních dnů, to je do 29. 6. 2014, nárok na peněžitou pomoc v mateřství vzniká.

3.4.1 Vyměřovací základ a rozhodné období

Dávky nemocenského pojištění se vypočítávají z denního vyměřovacího základu, který se zjišťuje tak, že vyměřovací základ z rozhodného období se vydělí počtem kalendářních dnů, které na toto rozhodné období připadnou. Z počtu dnů v rozhodném období se odečítají vyloučené dny.

Vyměřovací základ (§ 18 odst. 2 a § 19 odst. 8 a 13 zákona č. 187/2006 Sb., v platném znění), je úhrn příjmů pro odvod pojistného v jednotlivých kalendářních měsících v rozhodném období. U zaměstnanců v zaměstnání malého rozsahu se za příjem považuje i příjem v těch kalendářních měsících, kdy pojistné nebylo sraženo z důvodu příjmu nižšího jak 2 500 Kč. To platí od roku 2012 i u zaměstnanců činných na základě dohody o provedení práce; za příjem se považuje i příjem v těch kalendářních měsících, kdy pojistné nebylo sraženo z důvodu příjmu nižšího jak 10 001 Kč. Při dosažení maximálního vyměřovacího základu pro odvod pojistného u zaměstnanců, se za příjem považuje i příjem v těch kalendářních měsících, kdy pojistné nebylo odvedeno z důvodu překročení maximálního vyměřovacího základu.

Pokud nemůže okresní správa sociálního zabezpečení zjistit vyměřovací základ za jednotlivé měsíce rozhodného období, považuje se za vyměřovací základ částka ve výši minimální mzdy, platné v jednotlivých měsících rozhodného období. To neplatí u zaměstnanců v zaměstnání malého rozsahu a u zaměstnanců činných na základě dohody o provedení práce.

Denní vyměřovací základ se posuzuje jinak u žen, které nastoupí na druhou mateřskou dovolenou v období, kdy prvnímu dítěti nejsou 4 roky, trvá-li jí stále stejné zaměstnání

(pojištění) a to i když v této době již nastoupí do zaměstnání. V tomto případě se bude porovnávat denní vyměřovací základ ke dni nástupu na druhou mateřskou dovolenou s denním vyměřovacím základem, který byl vypočten ke dni nástupu na první mateřskou dovolenou. Peněžítá pomoc v mateřství se vypočítá z vyššího denního vyměřovacího základu.

Rozhodné období stanovuje zaměstnavatel, musí být stanoveno od – do podle § 18 odst. 3, 4, 5 a 6 zákona č. 187/2006 Sb., v platném znění.

Příklad:

Zaměstnanec je v organizaci zaměstnán několik let.

měsíc vzniku sociální události r. 2014	sociální událost	rozhodné období
leden	nemocenské	1/13 – 12/13
únor	ošetřovné	2/13 – 1/14
duben	ošetřovné	4/13 – 3/14
květen	nemocenské	5/13 – 4/14
září	mateřská dovolená/peněžítá pomoc v mateřství	9/13 – 8/14

Příklad:

Zaměstnanec uzavře pracovní poměr se zaměstnavatelem od 1. 10. 2013, tento den mu vznikla i účast na nemocenském pojištění.

měsíc vzniku sociální události r. 2014	sociální událost	rozhodné období je doba od - do
leden	nemocenské	1/13 – 12/13
únor	ošetřovné	2/13 – 1/14
duben	ošetřovné	4/13 – 3/14
květen	nemocenské	5/13 – 4/14
srpen	mateřská dovolená/peněžítá pomoc v mateřství	8/13 – 7/14

Pokud nelze rozhodné období stanovit žádným předchozím způsobem, považuje se za denní vyměřovací základ 1/30 započitatelného příjmu, kterého by zaměstnanec pravděpodobně dosáhl v kalendářním měsíci, v němž vznikl nárok na dávku podle § 19 odst. 6 a 7 zákona č. 187/2006 Sb., v platném znění.

Pro peněžitou pomoc v mateřství v případě, že žena nastoupí na mateřskou dovolenou později než 6 týdnů před očekávaným dnem porodu, se rozhodné období zjišťuje k počátku

6. týdne před očekávaným dnem porodu. Ženy, které jsou převedeny na jinou práci v souvislosti s těhotenstvím a mateřstvím se rozhodné období zjišťuje buď ke dni nároku na dávku, nebo ke dni převedení na jinou práci, je-li to pro ni výhodnější.

Rozhodné období se odlišně posuzuje, zjišťuje-li se denní vyměřovací základ pro dávku z ochranné lhůty. V tomto případě se rozhodné období nestanoví ke dni vzniku nároku na dávku, ale ke dni, jako kdyby nárok vznikl hned následující den po skončení pojištění.

Vyloučené dny jsou dny, které se při výpočtu vyměřovacího základu vyloučí. Mezi vyloučené dny například patří dny dočasné pracovní neschopnosti, peněžitá pomoc v mateřství, ošetřovné a dále omluvená nepřítomnosti v práci bez náhrady příjmů.²⁶ Do vyloučených dnů nepatří doba omluvené nepřítomnosti v práci pro pracovní neschopnost, kterou si zaměstnanec způsobil úmyslně (nemocenské nenáleží podle § 25 písm. a) zákona č. 187/2006 Sb., v platném znění) a doba neomluvené absence.

3.4.2 Okruh pojištěných osob

Okruh pojištěných osob je rozčleněn podle povahy činnosti na vyjmenované zaměstnance, kteří vykonávají závislou činnost (povinná účast na nemocenském pojištění podle § 5 písm. a) zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, v platném znění), a dále na OSVČ a zahraniční zaměstnance (dobrovolná účast na nemocenském pojištění). Pro každou tuto skupinu platí odlišné podmínky účasti na nemocenském pojištění.

Od 1. 1. 2009 v souvislosti s novým zákonem o nemocenském pojištění nastaly změny v okruhu pojištěných osob, a to nově byly zahrnuty fyzické osoby, které jsou podle zvláštního zákona jmenovány nebo voleny. Vyjmuti z pojištění byli studenti vysokých škol, žáci středních škol a osoby zařazené k pravidelnému výkonu prací ve vazbě. Jednatelé, komanditisti, společníci a členové družstev (činnost jen v orgánech družstva) byli účastni pouze na důchodovém pojištění.²⁷

Od 1. 1. 2012 se výrazně rozšířil okruh pojištěných osob o:

- zaměstnance, kteří jsou činní na základě dohody o provedení práce. Pojištění trvá jen v těch kalendářních měsících, kdy jim je zúčtován příjem vyšší než 10.000 Kč.

²⁶ § 18 odst. 7 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, v platném znění

²⁷ ŽENÍŠKOVÁ, Marta, PŘIB Jan. *Zákon o nemocenském pojištění s komentářem a příklady od 1. 1. 2009*. 2. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2009. s. 19-21

To znamená, že pro posouzení účasti na nemocenském pojištění musí být splněna pouze podmínka výkonu zaměstnání na území ČR a dosažení příjmu vyššího než 10.000 Kč v příslušném kalendářním měsíci bez ohledu na to, na jakou dobu byla dohoda o provedení práce sjednána,

- členy zastupitelstev územních samosprávných celků, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni, nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva. Vznik pojištění je den, od kterého jim náleží odměna za výkon funkce člena zastupitelstva. Zánik pojištění od roku 2012 je den skončení této funkce nebo zánikem mandátu. Pokud však starosta, místostarosta, hejtman, náměstek hejtmána, primátor či náměstek primátora plní svoji funkci i po uplynutí volebního období až do dne zasedání nově zvoleného zastupitelstva a je mu i po tuto dobu vyplácena odměna, trvá mu účast na pojištění i po tuto dobu,
- členy družstva, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro družstvo práci, za kterou jsou družstvem odměňováni,
- společníky a jednatele s.r.o., komanditisté komanditní společnosti, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro společnost práci, za kterou jsou společností odměňováni,
- prokuristy, likvidátory pokud se jejich příjem z činnosti prokuristy považuje za příjem ze závislé činnosti podle zákona o daních z příjmů,
- ředitele obecně prospěšné společnosti,
- členy kolektivních orgánů právnické osoby, kteří jsou za činnost v těchto orgánech odměňováni, pokud se jejich příjem za činnost v těchto orgánech považuje za příjem ze závislé činnosti nebo funkční požitky podle zákona o daních z příjmů,
- vedoucí organizačních složek právnické osoby uvedených v § 167c zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění v platném znění, jejichž místo výkonu práce je trvale v ČR.²⁸

Od 1. 1. 2014 v souvislosti s rekodifikací soukromého práva se v § 3 zákona č. 187/2006 Sb., v platném znění, jiným způsobem definuje co je činnost zaměstnance, co se rozumí prací a co je doba zaměstnání. Na základě těchto definic se v § 5 zákona č. 187/2006 Sb.,

---

²⁸ ŽENÍŠKOVÁ, Marta, PŘIB Jan. *Zákon o nemocenském pojištění s komentářem a příklady od 1. 1. 2012*. 5. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2012. s. 20-23

v platném znění, rozšiřuje výčet zaměstnanců o osoby pověřené obchodním vedením na základě smluvního zastoupení a o fyzické osoby neuvedené v bodech 1 až 21, kde výjimku tvoří členové zastupitelstev územních samosprávných celků, zastupitelstev městských částí, městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří nejsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni nebo kteří nevykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva.²⁹

3.4.3 Vznik nemocenského pojištění

Nemocenské pojištění vzniká zaměstnanci v pracovním poměru skutečným dnem nástupu do zaměstnání, tedy dnem kdy pro zaměstnavatele začne vykonávat práci. Za den vstupu do zaměstnání se též považuje den před skutečným vstupem zaměstnance do zaměstnání, za který mu příslušela náhrada mzdy nebo plat, nebo den, za který se mzda či plat nekrátí. Pojištění zaniká dnem skončení pracovního poměru. U dohod o pracovní činnosti a dohod o provedení práce je vždy rozhodující, kdy zaměstnanec začal vykonávat práci.

V některých případech nedochází k zániku pojištění a to u pojištěnců, kteří skončí pracovní poměr, a bez přerušeni je s ním u toho samého zaměstnavatele sjednán nový pracovní poměr, nedochází k zániku pojištění a k jeho novému vzniku, ale pojištění trvá nepřetržitě. Vykonává-li zaměstnanec souběžně několik zaměstnání, posuzuje se účast na pojištění z každého zaměstnání zvlášť.

Zaměstnání malého rozsahu je to takové zaměstnání, které je sjednáno na dobu 15 kalendářních dnů a delší, ale sjednaná částka příjmu nedosahuje do konce roku 2011 částku 2.000 Kč, od roku 2012 částku 2.500 Kč, nebo není sjednána vůbec. Tyto částky zákon nazývá pojmem „rozhodný příjem“. Zaměstnanec v zaměstnání malého rozsahu je pojištěn jen v těch kalendářních měsících, ve kterých mu je zúčtován příjem, který dosahuje částky 2.500 Kč a vyšší. Od 1. 1. 2014 se v § 6 zákona č. 187/2006 Sb., v platném znění mění podmínky účasti na pojištění a to tak, že se již nezkoumá, jestli zaměstnání trvalo nebo mělo trvat aspoň 15 kalendářních dnů. Ze zákona se tím vypouští pojem tzv. krátkodobého zaměstnání. Nově se pro posouzení účasti na nemocenském

---

²⁹ ŽENÍŠKOVÁ, Marta, PŘIB Jan. *Zákon o nemocenském pojištění s komentářem a příklady od 1. 1. 2014*. 7. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2014. s. 22-24

pojištění nezkoumá délka sjednaného vztahu, bude se jen zkoumat, zda sjednané zaměstnání není zaměstnání malého rozsahu.

U OSVČ je nemocenské pojištění dobrovolné.

3.4.4 Místní příslušnost

Místní příslušnost okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen OSSZ) pro provádění nemocenského pojištění zaměstnanců se řídí především sídlem zaměstnavatele, pokud je toto sídlo identické s místem mzdové účtárny nebo pokud zaměstnavatel nemá mzdovou účtárnu. Místem mzdové účtárny, pokud zaměstnavatel má mzdovou účtárnu a místo mzdové účtárny není totožné se sídlem zaměstnavatele. Místem mzdové účtárny se místní příslušnost pro provádění nemocenského pojištění řídí také v případech, kdy zaměstnavatel má několik mzdových účtáren, v takovém případě OSSZ provádí nemocenské pojištění těch zaměstnanců, pro které mzdová účtárna vede evidenci mezd.

U OSVČ a zahraničních zaměstnanců se místní příslušnost pro provádění nemocenského pojištění řídí především místem trvalého pobytu pojištěnce, má-li pojištěnec místo trvalého pobytu na území ČR.

3.5 Dávky nemocenského pojištění

3.5.1 Nemocenské

Nemocenské náleží pojištěnci, který byl uznán dočasně práce neschopným k vykonání svého dosavadního zaměstnání, nebo mu byla nařízena karanténa, trvá-li dočasná pracovní neschopnost nebo nařízená karanténa déle než 14 kalendářních dní. U OSVČ a zahraničního zaměstnance po 3 měsících účasti na nemocenském pojištění.

Nemocenské pojištěnci nenáleží

- pokud si úmyslně způsobil dočasnou pracovní neschopnost (dále jen DPN),
- pokud v době DPN vznikl nárok na výplatu starobního důchodu, pokud pojištění skončilo přede dnem vzniku nároku na výplatu starobního důchodu.

Příklad:

Zaměstnanec ukončil dlouhodobý pracovní poměr k 31. 12. 2013. Dne 2. 1. 2014 požádal na OSSZ o přiznání výplaty starobního důchodu dovršením důchodového věku, kterého dosáhl 3. 3. 2014. Dne 6. 1. 2014 si zlomí nohu a bude mu vystavena DPN.

- *Nárok na výplatu nemocenského má z titulu ochranné lhůty od 15 kalendářního dne trvání DPN do 2. 3. 2014. Od 3. 3. 2014 mu bude přiznána výplata starobního důchodu.*

Podpůrčí doba pro výplatu nemocenského

Podpůrčí doba je doba, po kterou náleží výplata nemocenského. Pro výplatu nemocenského trvá nejdéle 380 kalendářních dnů trvání DPN, počítané od 1. dne vzniku DPN. Pokud zaměstnanec v den vzniku DPN odpracuje část směny, počítá se tento den do podpůrčí doby. Pokud odpracuje v den vzniku DPN celou směnu, považuje se pro účely podpůrčí doby za den vzniku DPN následující kalendářní den (to neplatí pro OSVČ). Z dalšího zaměstnání sjednaného jen po dobu dovolené náleží nemocenského jen do doby skončení dovolené. U studentů v zaměstnání, které si sjednali v době školních prázdnin, náleží nemocenského jen do doby, kdy toto zaměstnání měli skončit.

Podpůrčí doba se krátí o dobu předchozích DPN, pokud spadají do doby 380 kalendářních dnů před vznikem poslední DPN. To neplatí, jestliže od skončení předchozí DPN byl pojištěnec pojištěn alespoň 190 kalendářních dnů. Není rozhodující, z jakého důvodu byla DPN vystavena, zda pro nemoc, pracovní úraz nebo nemoc z povolání, není také rozhodující, zda náležela výplata nemocenského či nikoliv.

Příklad:

Zaměstnanci, kterému trvá pojištění nepřetržitě od ledna 2012, vznikla DPN 1. 8. 2013. 380 kalendářních dnů před 1. 8. 2013 připadne na den 17. 7. 2012.

Před tímto dnem byl v DPN:

- *Od 1. 7. 2012 do 31. 8. 2012 a od 1. 3. do 31. 3. 2013, celkem trvaly 77 kalendářních dnů (46 kalendářních dnů při 1. DPN počítané od 17. 7. do 31. 8. 2012 + 31 kalendářních dnů při 2. DPN)*
Nárok na nemocenské končí uplynutím 303 kalendářních dnů (380 - 77) počítaného od 1. 8. 2013, tj. 30. 5. 2014.

Výplata nemocenského po vyčerpání podpůrčí doby

Na základě žádosti zaměstnance lze nemocenské vyplácet i po této době na základě doporučení lékaře orgánu sociálního zabezpečení, nejdéle však po dobu dalších 350 kalendářních dnů. Při jednotlivém prodloužení nesmí být doba delší 3 měsíců.

Podpůrčí doba u poživatelů starobního důchodu a invalidity 3. stupně

Poživatelům starobního důchodu a invalidního důchodu pro invaliditu 3. stupně lze vyplácet nemocenské nejdéle po dobu 70 kalendářních dnů počítaných od 15 kalendářního dne trvání DPN při jedné DPN nebo v rámci jednoho kalendářního roku. Nárok na výplatu zaniká vždy, pokud jim končí zaměstnání (pojištění). Do této podpůrčí doby se započítávají pouze kalendářní dny, za které nemocenské vyplácí.

Příklad:

Zaměstnanec má uzavřený pracovní poměr na dobu určitou od 1. 1. do 31. 3. 2014. Od 1. 2. 2014 mu je přiznána výplata starobního důchodu. Dne 27. 1. 2014 mu vznikne DPN, která bude ukončena po 84 kalendářních dnech, tj. 20. 4. 2014.

- *Nárok na výplatu nemocenského má od 15 kalendářního dne trvání DPN do 31. 3. 2014, kdy mu končí pracovní poměr.*

Nemocenské nenáleží v době neplaceného volna, vznikne-li DPN po nástupu na toto neplacené volno.

Příklad:

Zaměstnanec požádá o neplacené volno od 1. 3. do 31. 3. 2014. Vznikne-li mu 20 denní DPN.

- *DPN od 28. 2. nebo 1. 3. 2014 – nárok má na výplatu nemocenského od 15 kalendářního dne trvání DPN, protože DPN vznikla v době, kdy ještě na neplacené volno nenastoupil.*
- *DPN od 2. 3. 2014 – nárok na výplatu nemocenského nemá, celá DPN trvá v době čerpání neplaceného volna.*

Výjimku tvoří DPN vystavená ženě v souvislosti s porodem, kdy nemá nárok na výplatu PPM z žádné pojištěné činnosti.

Příklad:

Těhotná žena nastoupí do zaměstnání 1. 1. 2014. Z důvodu nemoci své matky požádá o neplacené volno od 1. 3. 2014, 15. 5. 2014 nastupuje na mateřskou dovolenou.

- *Protože nesplňuje podmínku 270 dnů pojištění, nemá nárok na výplatu peněžité pomoci v mateřství. Má nárok na vystavení DPN a na výplatu nemocenského od 15 kalendářního dne trvání DPN.*

Další výjimku tvoří DPN vystavená v době, kdy zaměstnanec je na ošetřovném.

Příklad:

Zaměstnanec uplatnil výplatu ošetřovného od 10. 2. do 18. 2. 2014. Dne 15. 2. 2014 mu vznikne 20 denní DPN.

- *DPN přerušuje ošetřovné. Nárok na výplatu nemocenského má od 15 kalendářního dne trvání DPN.*

Nemocenské nenáleží od 31. kalendářního dne ode dne, kdy byl zaměstnanec uznán invalidním v jakémkoliv stupni invalidity, pokud podpůrčí doba neskončila dříve.

Příklad:

Zaměstnanec v DPN byl posudkem OSSZ ze dne 10. 2. 2014 uznán invalidním.

- *Nemocenské mu náleží do 11. 3. 2014, kdy uplyne 30. den po uznání invalidity.*

Krácení nebo odnětí nemocenského:

- za porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce nebo za neplnění povinnosti součinnosti při kontrole režimu dočasně práce neschopného pojištěnce mu může být nemocenské sníženo nebo odňato a to na dobu až 100 kalendářních dnů,
- bylo-li nemocenské již vyplacené, považuje se za přeplatek, který je zaměstnanec povinen vrátit,
- za porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce může i zaměstnavatel snížit nebo odejmout náhradu mzdy, kterou je povinen svým zaměstnancům v době od 1. do 14. kalendářního dne DPN poskytovat.

Tabulka 2 Výše nemocenského v % za kalendářní den v letech 2008 až 2014

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1. -3. den v %	0	-	-	-	-	-	-
1. - 14. den v %	-	0	0	-	-	-	0
1. - 21. den v %	-	-	-	0	0	0	-
15. a další dny %	-	-	60	-	-	-	60
22. a další dny %	-	-	-	60	60	60	-
15. - 30. den v %	60	60	-	-	-	-	-
31. - 60. den v %	66	66	-	-	-	-	-
61. den a další dny %	72	72	-	-	-	-	-

Zdroj: Data - Česká správa sociálního zabezpečení: tabulka - práce autora

Výplata nemocenského se uplatňuje na předepsaném tiskopisu, tím je „Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti“, tento tiskopis má 5 dílů.

3.5.2 Peněžité pomoc v mateřství

Nárok na výplatu peněžité pomoc v mateřství (dále jen PPM) vzniká v době pojištění nebo v době, kdy z pojištěné činnosti plyne ochranná lhůta. Základní podmínkou nároku na výplatu PPM je účast pojištěnce na pojištění alespoň po dobu 270 kalendářních dní v posledních 2 letech přede dnem nástupu na PPM. Do této doby 270 kalendářních dní se mimo klasického pojištění započítává též doba úspěšně ukončeného studia, které se považuje za soustavnou přípravu na budoucí povolání, ale pouze v rozsahu, v jakém se nekryje s dobou pojištění, dále se započítává doba pobírání invalidního důchodu 3. stupně, pokud byl tento důchod odňat, ale pouze v rozsahu, v jakém se nekryje s dobou pojištění.

Příklad:

Žena ukončila čtyřleté studium na střední škole maturitou dne 28. 5. 2013. Od 1. 7. 2013 nastoupila do zaměstnání a 15. 2. 2014 nastoupila na PPM.

Do doby 270 kalendářních dnů se jí započítá doba posledního pojištění, tj. od 1. 7. 2013 do 14. 2. 2014, tj. 229 kalendářních dnů a doba studia od 15. 2. 2012 do 30. 6. 2013.

Pokud je PPM uplatňována z více pojištění, musí podmínku 270 kalendářních dní pojištění splňovat v každém pojištění.

Příklad:

Žena byla po ukončení studia 5 let v domácnosti. Do zaměstnání A nastoupila 1. 1. 2013 a do zaměstnání B nastoupila 1. 9. 2013. Na PPM nastoupila 15. 2. 2014.

- *V zaměstnání A je ke dni nástupu na PPM pojištěna 410 kalendářních dnů – má nárok na výplatu.*
- *V zaměstnání B je ke dni nástupu na PPM pojištěna 167 kalendářních dnů – nárok na výplatu PPM nemá, nelze jí ani vystavit DPN.*

Je-li PPM uplatňována z více pojištění a ani v jednom nesplňuje podmínku 270 kalendářních dnů pojištění, započte se jí doba předchozích pojištění v posledních 2 letech před nástupem na PPM jen v tom zaměstnání, v němž má vyšší denní vyměřovací základ. Pokud splňuje 270 kalendářních dní pojištění pouze v jednom zaměstnání, lze započítat pro další zaměstnání pouze dobu pojištění, která se překrývá.

Příklad:

Žena byla pojištěna v zaměstnání A od 1. 4. 2012 do 31. 12. 2012, v zaměstnání B od 2. 1. 2013 do 31. 3. 2014, v zaměstnání C od 1. 10. 2013 do 31. 3. 2014. Na PPM nastoupí 1. 4. 2014.

- *V zaměstnání B splňuje 270 kalendářních dnů pojištění, má z tohoto pojištění nárok na PPM.*
- *V zaměstnání C byla pojištěna jen 182 kalendářních dnů. Do 270 kalendářních dnů nelze započítat dobu pojištění v zaměstnání A, neboť nešlo o dobu pojištění trvající souběžně. V zaměstnání C nesplňuje podmínku 270 kalendářních dnů pojištění, nemá nárok na PPM, ani jí nemůže být vystavena dočasná pracovní neschopnost.*

U OSVČ další podmínkou pro výplatu PPM je doba účasti na pojištění OSVČ alespoň do bodu 180 kalendářních dní v posledním roce před nástupem na PPM.

Nárok na PPM má pojištěnka, která porodila, pojištěnec, pokud převzal dítě do péče na základě rozhodnutí příslušného orgánu, pojištěnec, který pečuje o dítě, jehož matka zemřela, pojištěnec – otec dítěte nebo manžel ženy, která porodila a která pro svůj nepříznivý zdravotní stav nemůže o dítě pečovat (zpravidla jí je v této době vystavena dočasná pracovní neschopnost a její výplata PPM je přerušena), pojištěnec – otec dítěte nebo manžel matky, která porodila, a uzavřel s ní písemnou dohodu o vystřídání se v péči.³⁰

---

³⁰ § 32, zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, v platném znění

Podpůrčí doba pro výplatu PPM trvá:

- 28. týdnů, narodí-li se 1 dítě,
- 37. týdnů, narodí-li se více jak 1 dítě a jestliže po uplynutí 28. týdne je pečováno alespoň o 2 z těchto dětí,
- 14. týdnů, narodilo-li se dítě mrtvé,
- 22. týdnů ode dne převzetí dítěte do péče,
- 31. týdnů, je-li pečováno o více než 1 dítě, ode dne převzetí dítěte do péče.

Nástup na PPM si pojištěnka určuje sama a to v době 6 až 8 týdnů před očekávaným dnem porodu. Nastal-li porod dříve, než žena stihla nastoupit na PPM, tak podpůrčí doba začíná běžet ode dne porodu.³¹

Podpůrčí doba končí nejpozději v den dosažení 1 roku věku dítěte, v případě v den dosažení 7 let a 31 týdnů věku dítěte. Pokud dítě zemřelo před uplynutím podpůrčí doby, končí podpůrčí doba uplynutím 2 týdnů ode dne jeho úmrtí, pokud by podpůrčí doba neuplynula v této době.

Výplata PPM se přerušuje v případě, že:

- pojištěnec nemůže o dítě pečovat pro své závažné dlouhodobé onemocnění,
- dítě bylo ze zdravotních důvodů hospitalizováno a pojištěnec v této době vykonává pojištěnou činnost,
- žena přestala o dítě pečovat a dítě bylo z toho důvodu svěřeno do péče nahrazující péči rodičů, nebo bylo převzato do zařízení poskytujícího nepřetržitou péči z jiných než zdravotních důvodů. PPM lze přerušit nejdříve od počátku 7. týdne po porodu, i když žena o dítě nepečuje,
- žena uzavřela s otcem dítěte nebo jejím manželem dohodu o vystřídání se v péči. Tuto dohodu lze uzavřít nejdříve od počátku 7. týdne po porodu a jenom s ženou, která porodila. Dohoda musí být sepsána do budoucna, den, od kterého otec bude o dítě pečovat, nesmí spadat do období přede dnem ověření podpisu matky dítěte na dohodě. Nárok na výplatu vzniká, je-li dohoda uzavřená alespoň na 7 kalendářních dnů po sobě jdoucích. Dále musí splňovat 270 kalendářních dnů pojištění v posledních 2 letech před převzetím dítěte do péče. Nárok na výplatu musí vzniknout v době pojištění, nebo

---

³¹ §§ 33 a 34, zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, v platném znění

v ochranné lhůtě. Doba čerpání PPM se započítává do podpůrčí doby matky dítěte. Rozhodné období se zjišťuje jen k prvnímu převzetí dítěte, dojde-li k vystřídání se v péči opakovaně.

Příklad:

Žena vyčerpala z PPM 20 týdnů, pak uzavřela s manželem dohodu o vystřídání se v péči. Manžel pobíral PPM 4 týdny, pak se opět na PPM vrátila matka dítěte. Té náleží PPM již jenom po dobu 4 týdnů, protože doba pobírání PPM manželovi se počítá do podpůrčí doby matky dítěte.

Tabulka 3 Výše PPM v % za kalendářní den v letech 2008 až 2014

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Výše PPM v % za kalendářní den	69	70	60/70*	70	70	70	70

PPM náleží od 1. kalendářního dne

*Změna výše PPM od 1. 6. 2010 podle ze zákona č. 166/2010 Sb., změna zákona o nemocenském pojištění. Za období od 1. 1. 2010 do 31. 5. 2010 byl proveden doplatek PPM do 70% DVZ.

Zdroj: Data - Česká správa sociálního zabezpečení: tabulka - práce autora

Výplata PPM se uplatňuje na předepsaném tiskopisu „Žádost o peněžitou pomoc v mateřství“, jedná se o jednoduchou žádost, kterou vyplňuje lékař.

Žádost o PPM při převzetí dítěte do péče

Jednodílná žádost, kterou vyplňuje pouze žadatel či žadatelka. K žádosti je třeba doložit doklady prokazující převzetí dítěte do péče.

3.5.3 Ošetřovné

Na výplatu ošetřovného má nárok zaměstnanec, který nemůže vykonávat činnost z důvodu ošetřování nemocného dítěte mladšího 10 let nebo jiného člena domácnosti, pokud jeho zdravotní stav vyžaduje péči jiné osoby.

Zaměstnanec, který nemůže vykonávat činnost z důvodu péče o zdravé dítě mladší 10 let z důvodu:

- uzavření školského nebo jiného dětského zařízení pro havárii, karanténu nebo jinou nepředvídatelnou událost,
- dítěti byla nařízena karanténa,
- onemocnění osoby, která jinak o dítě pečuje.

Podmínkou nároku na výplatu ošetřovného je, že zaměstnanec, který ošetřuje nebo pečuje, musí mít s ošetřovanou osobou společnou domácnost. Výjimku tvoří rodič, pokud pečuje o vlastní dítě mladší 10 let. Pokud bylo po rozvodu manželství svěřeno dítě do střídavé péče, je splněna podmínka společné domácnosti u obou rodičů.

Od roku 2014 se nově uvádí, co se rozumí společnou domácností (do konce roku 2013 zákon o nemocenském pojištění neřešil a odkazoval se na občanský zákoník). Doplněné znění uvádí, že *domácností je společenství fyzických osob, které spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby.*³²

Kdo nemá nárok na výplatu ošetřovného:

- Zaměstnanec, který ošetřuje nebo pečuje o dítě, na které jiná osoba uplatňuje výplatu PPM nebo rodičovský příspěvek. Pokud by však tato jiná osoba onemocněla, porodila, byla přijata do nemocnice jako průvodce dítěte, nebo jí byla nařízena karanténa, a z toho důvodu nemůže o dítě pečovat, nárok na výplatu ošetřovného by vznikl.

Příklad:

V domácnosti je pětileté a dvouleté dítě. S dvouletým dítětem je matka dítěte doma a pobírá rodičovský příspěvek,

- *na pětileté dítě může otec uplatnit kdykoliv výplatu ošetřovného,*
  - *na dvouleté dítě může otec uplatnit výplatu ošetřovného jedině v případě nemoci nebo karantény matky, nebo v případě, že by s pětiletým dítětem byla přijata do nemocnice jako jeho průvodce.*
- Zaměstnanec v době prvních 14 kalendářních dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti.
  - Zaměstnanec, uplatňuje-li výplatu ošetřovného z titulu ochranné lhůty.

---

³² § 3 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, v platném znění

Ošetřovné dále nenáleží osobám vyjmenovaným v § 39 odst. 5, zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, v platném znění a osobám samostatně výdělečně činných.

Stejný případ ošetřování a vystřídání se v péči

V průběhu jednoho ošetřování se mohou osoby žijící v domácnosti jednou vystřídat v péči, v tomto případě ta druhá osoba vyplňuje tiskopis „Žádost o ošetřovné osoby, která převzala ošetřování“. U druhé osoby se podmínky nároku na výplatu ošetřovného posuzují ke dni převzetí ošetřování.

Příklad:

Manželé mají pětileté dítě, které bylo nemocné od 31. 3. do 8. 4. 2014, tj. 9 kalendářních dnů. Matka dítěte o něj pečovala od 31. 3. do 4. 4. 2014, rozhodným obdobím je březen 2013 až únor 2014. Otec dítěte o něj pečoval od 5. 4. do 8. 4. 2014, rozhodným obdobím je duben 2013 až březen 2014.

Ošetřovné se poskytuje za kalendářní dny. Vznikl-li nárok na ošetřovné v den, kdy zaměstnanec část směny odpracoval, vyplácí se ošetřovné jen v poměrné výši za dobu, kterou neodpracoval. Zanikl-li nárok na dávku v den, kdy zaměstnanec část směny odpracoval, vyplácí se ošetřovné jen v poměrné výši za dobu, kterou neodpracoval. V době ošetřovného, byl-li ošetřovaný přijat do ústavního ošetřování, nebo byl z něho propuštěn a tento den zaměstnanec část směny odpracoval, vyplácí se ošetřovné jen v poměrné výši za dobu, kterou neodpracoval. Dny, kdy zaměstnanec část směny odpracoval, se započítávají do podpůrčí doby, tj. doby, po kterou ošetřovné náleží.

Podpůrčí doba u ošetřovného trvá:

- nejdéle 9 kalendářních dnů od prvního dne potřeby ošetřování nebo péče,
- nejdéle 16 kalendářních dnů od prvního dne potřeby ošetřování nebo péče u osamělého zaměstnance, má-li ve své péči alespoň 1 dítě ve věku do 16 let, které neukončilo povinnou školní docházku.

Příklad:

Rozvedená žena pečuje o pětileté a sedmnáctileté dítě.

Nárok na výplatu ošetřovného má až po dobu 16 kalendářních dnů při ošetřování kteréhokoliv dítěte.

Příklad:

Rozvedená žena pečuje o sedmnáctileté dítě.

Nárok na výplatu ošetřovného má maximálně po dobu 9 kalendářních dnů.

Podpůrčí doba běží jen jedna i při vystřídání se v péči.

Příklad:

Manželům onemocní jejich pětileté dítě od 3. 3. do 14. 3. 2014, tj. na dobu 12 kalendářních dnů. Od 3. 3. do 9. 3. 2014., tj. po dobu 7 kalendářních dnů bude o dítě pečovat matka, má nárok na výplatu ošetřovného po dobu celých 7 kalendářních dnů. Od 10. 3. do 14. 3. 2014, tj. po dobu 5 kalendářních dnů bude o dítě pečovat otec, má nárok na výplatu ošetřovného jen po dobu 2 kalendářních dnů, další 3 dny budou omluvené, neplacené.

Má-li zaměstnanec v první den vzniku potřeby ošetřování svoji pracovní dobu odpracovanou, začíná podpůrčí doba běžet od následujícího kalendářního dne.

Příklad:

Dítě onemocnělo dne 28. 2. 2014 na dobu 10 kalendářních dnů. Matka dítěte, která výplatu ošetřovného uplatňuje, 28. 2. 2014 celou svoji směnu odpracovala. Běh podpůrčí doby začíná běžet od 1. 3. 2014 a k tomuto dni se také zjišťuje rozhodné období (tj. březen 2013 až únor 2014). Výplata náleží od 1. 3. 2014. po zbývajících 9 kalendářních dnů.

Běh podpůrčí doby se staví po dobu hospitalizace ošetřované osoby.

Příklad:

Dítě onemocnělo 3. 3. 2014, 5. 3. 2014 bylo přijato do nemocnice, kde bylo do 12. 3. 2014. Lékař ukončil potřebu ošetřování dne 21. 3. 2014. Matka dítěte, která je vdaná a výplatu ošetřovného uplatňuje, pracovala od 6. 3. 2014 do 11. 3. 2014 a dne 12. 3. 2014 opracovala část dne. Ošetřovné náleží za dny 3. 3., 4. 3., 5. 3., 12. 3. jen za část dne, 13. 3., 14. 3., 15. 3., 16. 3., a 17. 3. 2014, tímto dnem vyčerpá 9 denní podpůrčí dobu.

Běh podpůrčí doby končí nejdéle dnem skončení zaměstnání u poživatele starobního důchodu nebo invalidního důchodu 3. stupně.

Ošetřovné nenáleží po dobu neplaceného omluveného volna, vznikla-li potřeba ošetřování v době čerpání tohoto neplaceného volna.

Příklad:

Vdaná žena si sjednala neplacené volno na dobu jarních prázdnin od 17. 2. do 21. 2. 2014. Pokud jí dítě onemocní 14. 2. 2014 (pátek), nebo 17. 2. 2014 (pondělí) nejpozději, bude mít nárok na výplatu ošetřovného od prvního dne potřeby ošetřování až po dobu 9 kalendářních dnů.

Pokud dítě onemocní až 18. 2. 2014 na dobu 9 kalendářních dnů, bude mít nárok na výplatu ošetřovného jen za dny 22. 2. až 26. 2. 2014., tj. za 5 kalendářních dnů.

Překrývají-li se dvě potřeby ošetřování na různé osoby, začíná běžet podpůrčí doba u druhého ošetřování ode dne vzniku potřeby ošetřovat, ale nárok na výplatu je až po vyčerpání podpůrčí doby z prvního ošetřování.

Příklad:

Manželé mají pětileté a osmileté dítě. Na pětileté dítě bude vystavena potřeba ošetřování od 3. 3. do 11. 3. 2014., tj. na 9 kalendářních dnů a na osmileté od 10. 3. do 21. 3. 2014., tj. na 12 kalendářních dnů.

Pokud obě výplaty uplatní matka dětí, bude mít nárok u pětiletého dítě na výplatu ošetřovného po celou dobu, tj. od 3. 3. do 11. 3. 2014. U osmiletého dítěte podpůrčí doba běží od 10. 3. 2014 po dobu 9 kalendářních dnů, tj. do 18. 3. 2014., ale nárok je jen za dny 12. 3. až 18. 3. 2014., tj. po dobu 7 kalendářních dnů. Při tomto ošetřovném nenáleží výplata za 10. 3. 2014. A 11. 3. 2014 a dále za 19. 3., 20.3 a 21. 3. 2014.

Pokud ošetřovné na pětileté dítě uplatní matka a na osmileté dítě otec, bude mít matka nárok na výplatu od 3. 3. do 11. 3. 2014., tj. 9 kalendářních dnů a otec od 10. 3. do 18. 3. 2014, tj. 9 kalendářních dnů.

Tabulka 4 Výše ošetřovného v % za kalendářní den v letech 2008 až 2014

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Výše ošetřovného v % za kalendářní den	60	60	60*	60	60	60	60

Dávka náleží od 1. kalendářního dne ošetřovného

* Dávka náležela od 4. kalendářního dne ošetřovného. Zrušení karenční doby u ošetřovného od 1. 6. 2010 podle ze zákona č. 166/2010 Sb., změna zákona o nemocenském pojištění.

Zdroj: Data - Česká správa sociálního zabezpečení: tabulka - práce autora

Výplata ošetřovného se uplatňuje na předepsaném tiskopisu, tj. „Rozhodnutí o potřebě ošetřování (péče)“.

Další tiskopisy k uplatnění ošetřovného:

- Žádost o ošetřovné při péči o dítě do 10 let z důvodu uzavření školy – školky. Jedná se o zvláštní žádost jednoduchou, kterou vystavuje dětské zařízení, škola.
- Žádost o ošetřovné osoby, která převzala ošetřování – při tzv. vystřídání se v péči. Jedná se o zvláštní žádost jednoduchou, kterou vyplňuje žadatel.

3.5.4 Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství

Nárok na výplatu vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství (dále jen VPTM) má:

- těhotná žena, která je převedena na jinou práci, protože práce, kterou vykonávala je těhotným ženám zakázána, nebo ohrožuje její zdraví,
- žena, která je v období do konce 9. měsíce po porodu převedena na jinou práci, protože práce, kterou vykonávala je matkám do konce 9. měsíce po porodu zakázána, nebo ohrožuje její zdraví,
- žena, která kojí, převedena na jinou práci, protože práce, kterou před tím vykonávala je kojícím ženám zakázána, nebo ohrožuje její zdraví nebo schopnost kojení.

Ve všech případech musí dojít ke snížení příjmu bez jejího zavinění. Dosahuje-li nižšího příjmu jenom z důvodu zkrácení její pracovní doby, nemá nárok na výplatu VPTM. Seznam zakázaných prací je upraven ve vyhlášce č. 288/2003 Sb., v platném znění.³³

Podpůrčí doba pro výplatu VPTM

- VPTM náleží za kalendářní dny,
- těhotné ženě náleží ode dne převedení na jinou práci, nejdéle do počátku 6. týdne před očekávaným dnem porodu.³⁴

Příklad:

Žena byla převedena na jinou práci od 28. 4. 2014 (u zaměstnavatele pracuje od roku 2011). Pracovní doba je rozvržena na 5 dnů 7,5 hodin denně. Denní vyměřovací základ se

³³ § 42 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, v platném znění

³⁴ § 43 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, v platném znění

zjišťuje ke dni převedení na jinou práci, byl vypočten z rozhodného období 12 kalendářních měsíců tj. od 1. 4. 2013 do 31. 3. 2014, vyměřovací základ činí 237.250,- Kč, počet dnů v rozhodném období 365. Denní vyměřovací základ činí 650 Kč (tato částka se neredukuje, protože je nižší než první redukční hranice 865 Kč). V měsíci dubnu 2014 dosáhla příjmu 10.500,- Kč (10.500 Kč : 30 kalendářních dnů = 350 Kč). VPTM činí 300 Kč (650 Kč – 350 Kč = 300 Kč). Výplata VPVM za duben 2014 je ve výši 900 Kč (300 x 3 dny 28. 4., 29. 4., 30. 4. 2014).

Nárok na výplatu VPTM nemá žena činná na základě dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce, dobrovolné pracovnice pečovatelské služby, členky kolektivních orgánů právnické osoby, odsouzená ve výkonu trestu, žena, jejíž činnost je zaměstnání malého rozsahu, žákyně nebo studentky ze zaměstnání vykonávaného v době školních prázdnin, OSVČ, zahraniční zaměstnankyně, žena z titulu ochranné lhůty.³⁵

Výplata se uplatňuje na předepsaném tiskopisu „Žádost o vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství“, jedná se o jednodílnou žádost, kterou vyplňuje lékař - gynekolog, lékař závodní preventivní péče nebo ošetřující lékař.

3.6 Výpočet dávek nemocenského pojištění

Dávky nemocenského pojištění se vypočítávají z denního vyměřovacího základu. Denní vyměřovací základ se stanoví tak, že započitatelný příjem zúčtovaný zaměstnanci v rozhodném období (obvykle se jedná o období 12 kalendářních měsíců před kalendářním měsícem, ve kterém vzniklo nemocenské, ošetrovné, peněžitá pomoc v mateřství, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství) se dělí počtem kalendářních dnů připadajících na toto rozhodné období. Takto vymezený průměrný denní příjem se redukuje pomocí tří redukčních hranic na denní vyměřovací základ. Výši redukčních hranic platných od 1. ledna kalendářního roku oznamuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, a to v podobě Sdělení ve Sbírce zákonů.³⁶

3.6.1 Redukční hranice pro dávky nemocenského pojištění

Výpočet redukčních hranic (dále jen RH) pro rok 2014

³⁵ § 42 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, v platném znění

³⁶ Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Nemocenské pojištění v roce 2014*. [on-line]. 2014. [cit. 2014-11-12]. Dostupný z WWW: <http://www.mpsv.cz/cs/7>

První RH se vypočítá:

Všeobecný vyměřovací základ za rok 2012 činí 25 903 Kč

Přepočítávací koeficient za rok 2012 je 1,0015

$$25\,903 \text{ Kč} \times 1,0015 = 25\,941,854 \text{ Kč}$$

Z toho je jedna třicetina 864,73 Kč (25 941,854 : 30) po zaokrouhlení **865 Kč.**

Druhá RH se vypočítá:

Jeden a půl násobek první RH, to je 862,78 Kč x 1,5 = 1 297,09 Kč po zaokrouhlení **1 298 Kč.**

Třetí RH se vypočítá:

Tři násobek první RH, to je 862,78 Kč x 3 = 2 594,19 Kč po zaokrouhlení **2 595 Kč.**

Tabulka 5 Redukce DVZ pro PPM a VPTM v letech 2008 až 2014

Redukce	rok 2008	rok 2009	rok 2010	rok 2011	rok 2012	rok 2013	rok 2014
částka do I. RH se počítá plně	90%	100%	90%/100%*	100%	100%	100%	100%
rozdíl mezi II. a I. RH	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%
rozdíl mezi III. a II. RH	0	30%	30%	30%	30%	30%	30%
k částkám nad III. RH se nepřihlíží	0	0	0	0	0	0	0

* Zákon č. 166/2010 Sb., který nabyl účinnost od 1. 6. 2010 a změnil výši DVZ u PPM

Zdroj: Data - Česká správa sociálního zabezpečení: tabulka - práce autora

Tabulka 6 Redukce DVZ pro nemocenské a ošetrovné v letech 2008 až 2014

Redukce	rok 2008	rok 2009	rok 2010	rok 2011	rok 2012	rok 2013	rok 2014
částka do I. RH se počítá plně	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
rozdíl mezi II. a I. RH	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%
rozdíl mezi III. a II. RH	0	30%	30%	30%	30%	30%	30%
k částkám nad III. RH se nepřihlíží	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Data - Česká správa sociálního zabezpečení: tabulka - práce autora

Náhrada mzdy

Právo na náhradu mzdy má zaměstnanec, jen pokud ke dni vzniku jeho dočasné pracovní neschopnosti nebo nařízené karantény splňuje podmínky nároku na nemocenské podle zákona o nemocenském pojištění.³⁷

Náhrada mzdy náleží od 4. pracovního dne při dočasné pracovní neschopnosti nebo karanténě zaměstnanci, kterou vyplácí zaměstnavatel podle zákoníku práce (§ 192 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění). Od 15. pracovního dne náleží zaměstnanci nemocenské, kterou vyplácí Česká správa sociálního zabezpečení.³⁸ Zákoník práce upravuje pracovní právní vztahy, tj. pracovní poměr, dohodu o provedení práce a dohodu o pracovní činnosti. Takže pouze osoby zaměstnané v těchto pracovních vztazích mají nárok na náhradu mzdy v době prvních 14 kalendářních dní trvání dočasné pracovní neschopnosti, jsou-li účastny nemocenského pojištění. Nejedná se o dávku nemocenského pojištění. Náhrada mzdy náleží jen za pracovní dny. Za první tři pracovní dny náhrada mzdy zaměstnancům nepřísluší. Náhrada mzdy nenáleží v době, kdy je ukončen pracovní poměr, tj. v ochranné lhůtě.

Nový okruh pojištěnců, který se do právní úpravy dostal zákonem č. 470/2011 Sb., má k uvedeným společnostem zpravidla obchodně právní vztah a obchodní zákoník náhradu mzdy neřeší a proto těmto osobám náhrada mzdy v době dočasné pracovní neschopnosti nenáleží. U některých pojištěnců, jako jsou např. členové zastupitelstev, také není vyplácena klasická náhrada mzdy ve smyslu zákoníku práce, ale je jim v době prvních 14 kalendářních dní trvání dočasné pracovní neschopnosti vyplácena snížená odměna, kterou upravuje zákon o obcích.

Redukční hranice pro náhradu mzdy v době DPN, tyto RH se vztahují k dennímu vyměřovacímu základu, pro úpravu průměrného výdělku z nich musí být odvozeny převodem na hodinu a násobí se koeficientem 0,175 a poté zaokrouhlí na haléře směrem nahoru. Způsob zaokrouhlování náhrady mzdy zákoník práce neřeší, pouze v ustanovení § 142 odst. 2 uvádí, že mzda (plat) se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.

---

³⁷ SCHMIED, Z., VLASÁK, F. *Náhrada mzdy a nemocenské zaměstnance.*, 6 vydání. Ostrava: ANAG, 2014. s. 80

³⁸ Finance. CZ. *Náhrada mzdy a nemocenská.* [on-line]. 2014. [cit. 2014-11-12]. Dostupný z WWW: <http://www.finance.cz/dane-a-mzda/mzda/nemocenska-a-nahrada-mzdy/pruvodce-nahradou-mzdy-a-nemocenskou/>

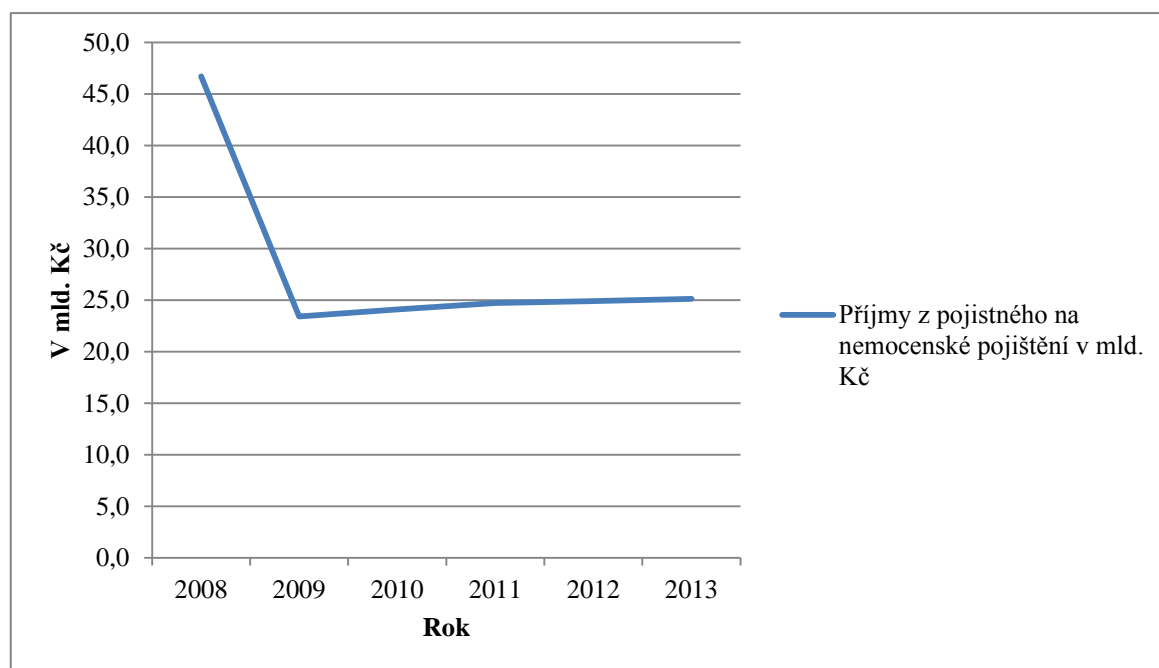
4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 Příjmy z nemocenského pojištění

Pojistné na sociální zabezpečení (skládá se z nemocenského, důchodového pojištění a s příspěvku na státní politiku zaměstnanosti) je příjmem do státního rozpočtu. Pojistné pro „občanskou část“ pojištěnců vybírají okresní správy sociálního zabezpečení. V roce 2014 se jednalo o příjmy ve výši 382,75 mld. Kč, to je 34 % státního rozpočtu. Další příjmy státního rozpočtu tvoří daně, poplatky, penále, pokuty a další nedaňové příjmy. Státní rozpočet má podobu zákona, sestavuje ho ministerstvo financí.

Na vývoj příjmů z nemocenského pojištění působí více faktorů, **jedná se především o počet pojištěnců, procentní sazby pro odvod pojistného na sociální zabezpečení a úspěšnost výběru pojistného.**

Graf 1 Příjmy z nemocenského pojištění od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2013

Zdroj: Data - Česká správa sociálního zabezpečení: graf - práce autora

Z grafu vyplývá, že v souvislosti se změnou zákona č. 589/1992 Sb., se v roce 2009³⁹ snížily příjmy z nemocenského pojištění a to v průměru o 59 %. V roce 2009 se snížily

³⁹ Zákon č. 221/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

sazby pojistného na nemocenské pojištění a zavedly se dočasné slevy na pojistném pro zaměstnavatele, kteří zaměstnávali zaměstnance s nízkými příjmy. Cílem tohoto opatření bylo zmenšit vedlejší náklady práce tím, že se zlevní výlohy na pracovní sílu, a to mělo přispět k udržení zaměstnanosti a k posílení peněžní situace podniků. Zaměstnavatelé poprvé mohli uplatnit slevu na pojistném při vyúčtování mezd za měsíc srpen 2009. V tomto měsíci mohli slevy uplatnit i zpětně za leden až červenec 2009. Slevy na pojistném byly součástí Národního protikrizového plánu. Důvodem zrušení slev na pojistné k 31. 12. 2009 byl tzv. balíček úsporných opatření. Schválení tohoto balíčku se dotklo odvodů na pojistné na sociální zabezpečení. Změny se týkaly zaměstnavatelů, konkrétně zrušení slev na pojistném, úprava sazby pojistného na nemocenské pojištění a zvýšení maximálního vyměřovacího základu pro odvod pojistného na pojistné na sociální zabezpečení.

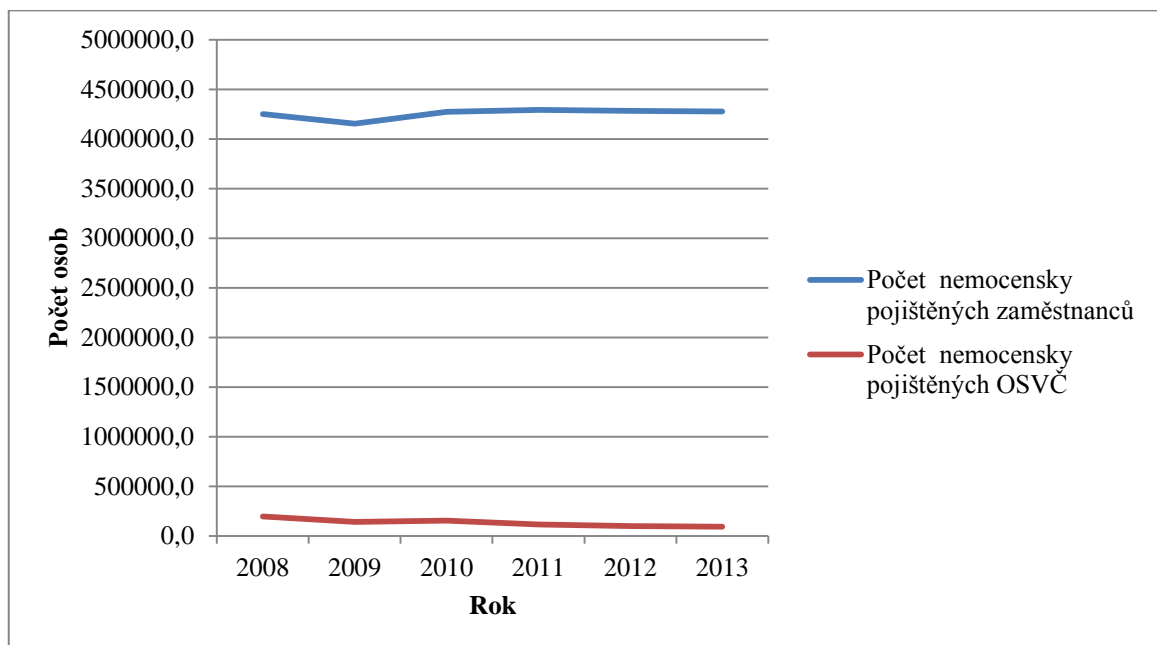
V roce 2010 dochází v porovnání s rokem 2009 k nepatrnému nárůstu příjmů, který je způsoben změnou právní úpravy (v roce 2009 od 1. srpna do 31. prosince byla poskytována sleva na sociální pojištění). Dalším hlediskem zvýšení příjmů na pojistném byl nárůst vyměřovacích základů za zaměstnance a zaměstnavatele.

4.1.1 Počet pojištěnců

Počet pojištěnců a průměrné platby na jednoho pojištěnce ovlivňují příjmy na nemocenské pojištění. Počet pojištěnců je závislý na demografickém a sociálně-ekonomickém vývoji naší společnosti.

Graf 2 Počet pojištěnců nemocensky pojištěných od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2013

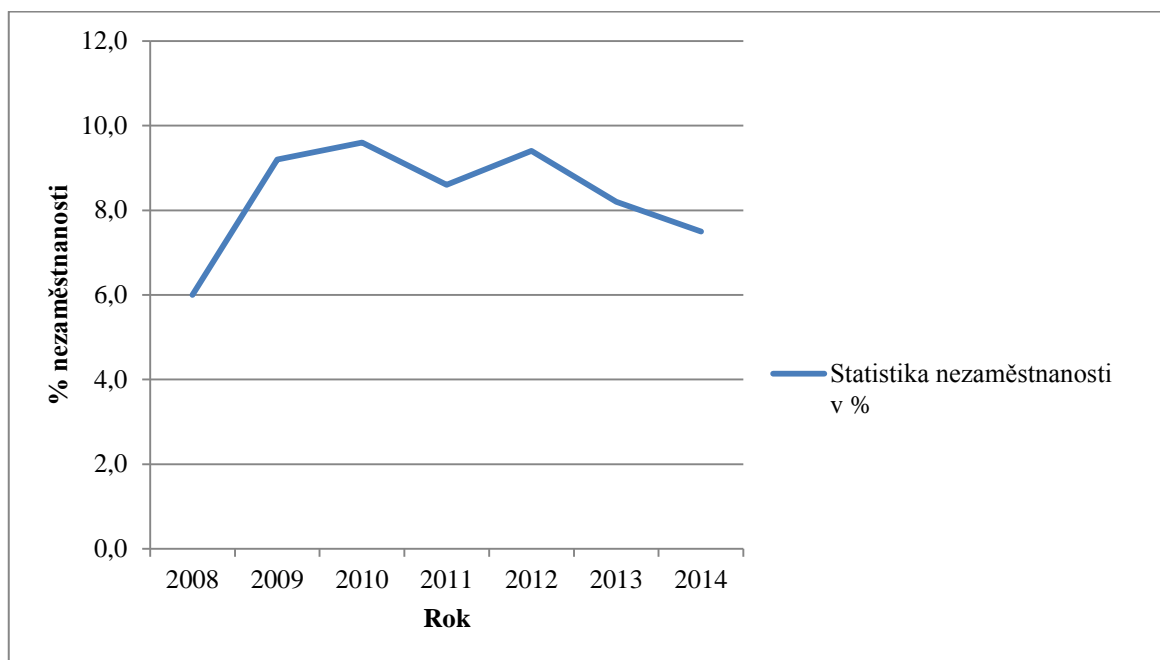

Zdroj: Data - Česká správa sociálního zabezpečení: graf - práce autora

Počet nemocensky pojištěných zaměstnanců se mezi rokem 2008 až 2009 snížil o 2%. Důvod poklesu souvisel s globální ekonomickou krizí a počtem nezaměstnaných, jak je patrné z grafu 3. Počet pojištěnců byl v roce 2014 k 30. 9. (4,29 mil.) o cca 3 % vyšší než v roce 2009 (4,15 mil.) Zatím co počet OSVČ účastných dobrovolně nemocenského pojištění mezi roky 2008 až 2014 poklesl a to o 53%. Mezi rokem 2009 a 2010 došlo k nepatrnému zvýšení OSVČ dobrovolně nemocensky pojištěných. Důvodem byla skutečnost, že OSVČ „zjistily“ výhodnost změn v nemocenském pojištění od roku 2009, kdy si mohly stanovit výši odvodu pojistného na nemocenské pojištění.

4.1.2 Počet nezaměstnaných

Graf 3 Statistika nezaměstnanosti od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2014

Zdroj: Data - MPSV: graf - práce autora

Z grafu je patrné, že v roce 2009 došlo k výraznému nárůstu nezaměstnanosti (nárůst o 3,2%) a to v souvislosti s globální ekonomickou krizí v ČR. V rámci úsporných opatření v souvislosti se zákonem o státním rozpočtu se od roku 2011 snížila výše podpory v nezaměstnanosti na 45 % průměrného měsíčního čistého výdělku a to v případech, kdy zaměstnanec bez závažného důvodu skončil sám, nebo na základě dohody se zaměstnavatelem pracovní poměr. V roce 2014 došlo k poklesu nezaměstnanosti oproti roku 2009 o 1,7%. Klesající míra nezaměstnanosti, navyšuje počet pojištěnců platících pojistné na sociální zabezpečení, a tím ovlivní výběr pojistného.

4.1.3 Sazby pro odvod pojistného na sociální zabezpečení

Odvod pojistného na sociální zabezpečení, které hradí zaměstnanci a zaměstnavatelé, je stanoven procentní sazbou z vyměřovacího základu. Je upraveno v zákoně č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Tabulka 7 Vývoj sazeb pojistného od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2014

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Sazby pojistného v % zaměstnavatelé	26	25/ 21,5*	25/ 21,5*	25/21,5*/ 26**	25/26**	25/26**	25/26**
z toho:							
nemocenské pojištění v % zaměstnavatelé	3,3	2,3/0*	2,3/0*	2,3/0*/ 3,3**	2,3/ 3,3**	2,3/3,3**	2,3/3,3**
důchodové pojištění v % zaměstnavatelé	21,5	21,5/ 21,5*	21,5/ 21,5*	21,5/21,5*/ 21,5**	21,5/ 21,5**	21,5/ 21,5**	21,5/21,5**
státní politika zaměstnanosti v % zaměstnavatelé	1,2	1,2/0*	1,2/0*	1,2/0*/ 1,2**	1,2/1,2**	1,2/1,2**	1,2/1,2**
Sazby pojistného v % zaměstnanci	8	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5/3,5***	6,5/3,5***
z toho:							
nemocenské pojištění v % zaměstnanci	1,1	0	0	0	0	0	0
důchodové pojištění v % zaměstnanci	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5/3,5***	6,5/3,5***
státní politika zaměstnanosti v % zaměstnanci	0,4	0	0	0	0	0	0
Důchodové pojištění v % OSVČ	29,6	29,2	29,2	29,2	29,2	29,2/ 26,2***	29,2/ 26,2***
Nemocenské pojištění v % OSVČ	4,4	1,4	1,4	2,3	2,3	2,3	2,3
Dobrovolné důchodové pojištění v %	28	28	28	28	28	28 /30***	28 /3***

* *Společník a jednatel s.r.o., komanditista komanditní společnosti, člen družstva činný v orgánu družstva, pokud se tato činnost nepovažuje za výkon práce pro družstvo.*

** *tzv. Připojištění odpočet 1/2 částky zúčtované na náhradách mzdy v době dočasné pracovní neschopnosti.*

*** *Sazby pojistného, je-li zaměstnanec účasten důchodového spoření podle zákona č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření, v platném znění.*

Zdroj: Data - Česká správa sociálního zabezpečení: tabulka - práce autora

Dne 1. ledna 2008 nabyl účinnost zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, tímto zákonem došlo ke změnám týkajících se pojistného a to především k přiblížení vyměřovacího základu pro pojistné s okruhem příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů

fyzických osob.⁴⁰ Důvod pro snížení tarifu nemocenského pojištění bylo rozhodnutí Ústavního soudu, který v roce 2008 odstranil karenční dobu u vypláceného nemocenského zaměstnancům. Dalším důvodem bylo nesnížení výměry daně z 15 % na 12 %.

Rozdíl v procentní výši pojistného na nemocenské pojištění nastal mezi rokem 2008 a 2009, kdy byla zákonem č. 2/2009 Sb.,⁴¹ snížena sazba pro odvod pojistného na nemocenské pojištění pro zaměstnance o 1,1%, zaměstnavatele o 1% a u OSVČ o 3 %. V roce 2011 se u OSVČ sazba pojistného zvýšila o 0,9 %. Zaměstnanci od roku 2009 hradí pouze pojistné na důchodové pojištění, zaměstnavatelé platí pojistné na důchodové a nemocenské pojištění a státní politiku zaměstnanosti. U OSVČ došlo k poklesu procentní sazeb, a to z důvodu, že od roku 2009 nemají nárok na náhradu mzdy při dočasné pracovní neschopnosti.

V roce 2010 byly sazby pojistného na úrovni roku 2009 podle zákona č. 362/2009 Sb., kterým se změnil některé zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2010. Za zaměstnance, který byl účasten jen důchodového pojištění, se platilo pojistné jen na důchodové pojištění; tedy zaměstnavatel platil 21,5 % a zaměstnanec 6,5 % jak v roce 2010, tak i v roce 2011.

V roce 2011 zákonem č. 347/2010 Sb., se změnil některé zákony v souvislosti s úspornými opatřeními Ministerstva práce a sociálních věcí. Bylo zavedeno tzv. připojištění, do kterého se mohl přihlásit zaměstnavatel, který měl průměrný měsíční počet zaměstnanců menší než 26, a do systému tzv. připojištění se sám přihlásil.⁴²

Zákon č. 470/2011 Sb., změnil zákon o nemocenském pojištění a některé další zákony od 1. 1. 2012 a to, rozšířil o okruh poplatníků pojistného o zaměstnance, kteří byli od 1. 1. 2012 účastni nemocenského pojištění podle 5 odst. a) zákona 187/2006 Sb., ve znění platném od 1. 1. 2012. Přestala existovat kategorie zaměstnanců účastných pouze důchodového pojištění. Do vyměřovacího základu zaměstnance pro odvod pojistného se

---

⁴⁰ Česká správa sociálního zabezpečení. *Pojistné na sociální zabezpečení od 1. ledna 2008*. [on-line]. 2014. [cit. 2015-01-15]. Dostupný z WWW: <http://www.cssz.cz/cz/o-cssz/informace/media/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2007/2007-12-19-pojistne-na-socialni-zabezpeceni-od-1-ledna-2008.htm>

⁴¹ Zákon č. 2/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

⁴² ŽENÍŠKOVÁ, Marta. *Pojistné na sociální zabezpečení*. Olomouc: ANAG, 2011. s. 60-69

nově doplnilo, že to je i úhrn příjmů, které by byly předmětem daně z příjmů fyzických osob, pokud by podléhaly zdanění.⁴³

V roce 2013 a 2014 se sazby pojistného nezměnily.

Z výše uvedené tabulky je zřejmá snížená míra odvodu pojistného na nemocenské pojištění u všech plátců. Avšak v porovnání s jinými zeměmi EU máme jedno z nejvyšších pojistných na sociální zabezpečení. Sazby pojistného jsou postaveny v porovnání s ostatními členskými zeměmi EU nepřiměřeně. Zaměstnanci odvádějí "pouze" 6,5 % ze své hrubé mzdy a zaměstnavatel platí celkem na pojistné na sociální zabezpečení 25%, z toho na nemocenské pojištění 2,3 %. Celkem jde o téměř 1/3 mzdy zaměstnance. Když srovnáme pojistné v Německu kde pro zaměstnance a zaměstnavatele je shodné, odvody na nemocenské pojištění činí 1,7 % (zaměstnanec i zaměstnavatel 0,85 %) a na důchodové pojištění činí 19,9 % (zaměstnanec i zaměstnavatel 9,95 %).⁴⁴ V Rakousku v souhrnu odvádí zaměstnanec na důchodové, zdravotní a nemocenské pojištění 18,1 % ze své hrubé mzdy. Zaměstnavatel v souhrnu odvádí na pojistném za svého zaměstnance 29,1 %.⁴⁵

4.1.4 Úspěšnost výběru pojistného

Česká správa sociálního zabezpečení, jako nositel pojistného na sociální zabezpečení udržuje vysokou úspěšnost výběru pojistného. V období let 2008 až 2014 se úspěšnost výběru pojistného na sociální zabezpečení pohybovala na 99,54 %.

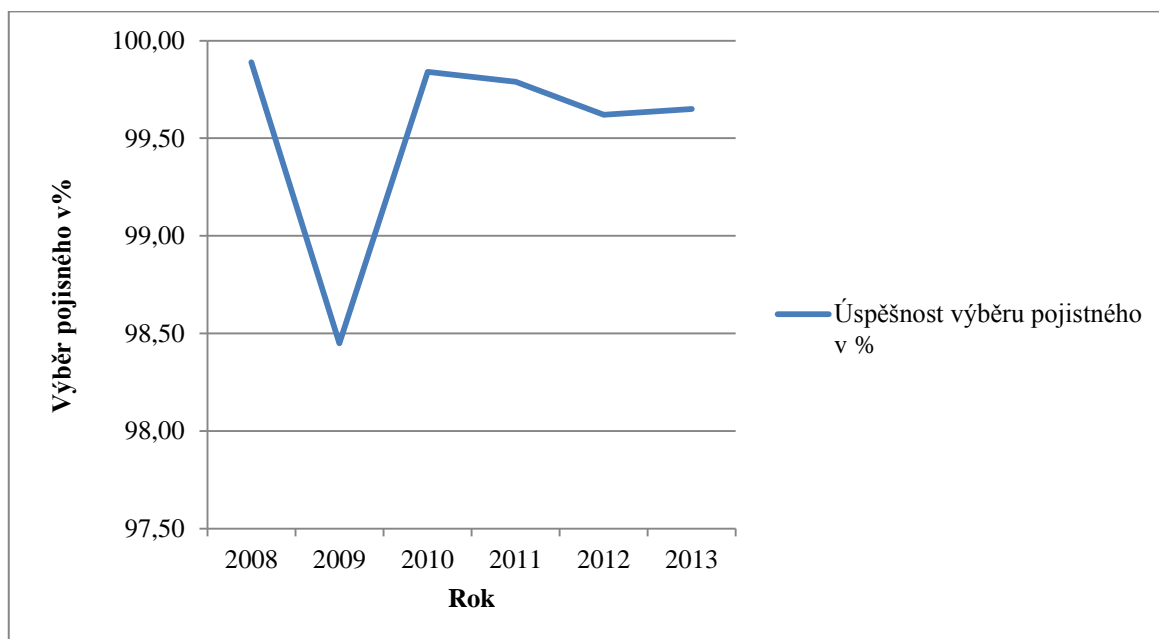
---

⁴³ ŽENÍŠKOVÁ, Marta. *Pojistné na sociální zabezpečení*. Olomouc: ANAG, 2012. s. 12-64

⁴⁴ Finance. CZ. *Daně v Německu*. [on-line]. 2014. [cit. 2015-01-02]. Dostupný z WWW: <http://www.finance.cz/dane-a-mzda/dane-v-cr-a-v-eu/dane-v-eu/dane-v-nemecku/>

⁴⁵ Finance. CZ. *Daně v Rakousku*. [on-line]. 2014. [cit. 2015-01-02]. Dostupný z WWW: <http://www.finance.cz/dane-a-mzda/dane-v-cr-a-v-eu/dane-v-eu/dane-v-rakousku/>

Graf 4 Úspěšnost výběru pojistného od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2013

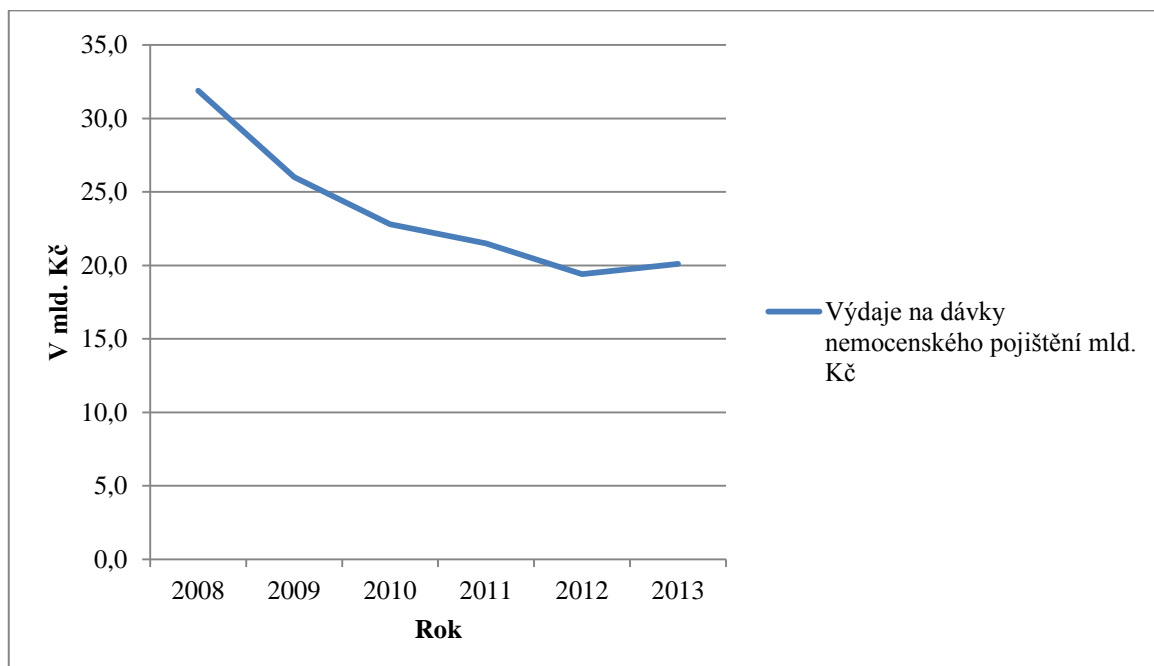
Zdroj: Data - Česká správa sociálního zabezpečení: graf - práce autora

Úspěšnost výběru pojistného má podstatný vliv na příjmy do státního rozpočtu. V roce 2009 v porovnání s rokem 2008 došlo k výraznému snížení úspěšnosti výběru pojistného, oproti roku 2008 se jednalo o 109 743 více evidovaných pohledávek. Na celkový objem vybraného pojistného měla dopad globální ekonomická krize, druhotná platební neschopnost podnikatelských subjektů, vysoká nezaměstnanost, málo pracovních příležitostí a nízké výdělky, ale i za těchto podmínek se podařilo udržet vysokou úspěšnost výběru pojistného.

4.2 Výdaje na dávky nemocenského pojištění

Výdaje na dávky nemocenského pojištění jsou hrazeny ze státního rozpočtu, tzv. průběžným způsobem. Největším výdajem státního rozpočtu tvoří výdaje na důchody, dávky nemocenského pojištění (nejvíce nemocenské) a sociální dávky. Pokud má státní rozpočet vyšší výdaje, než jsou jeho příjmy, jde o deficitní rozpočet.

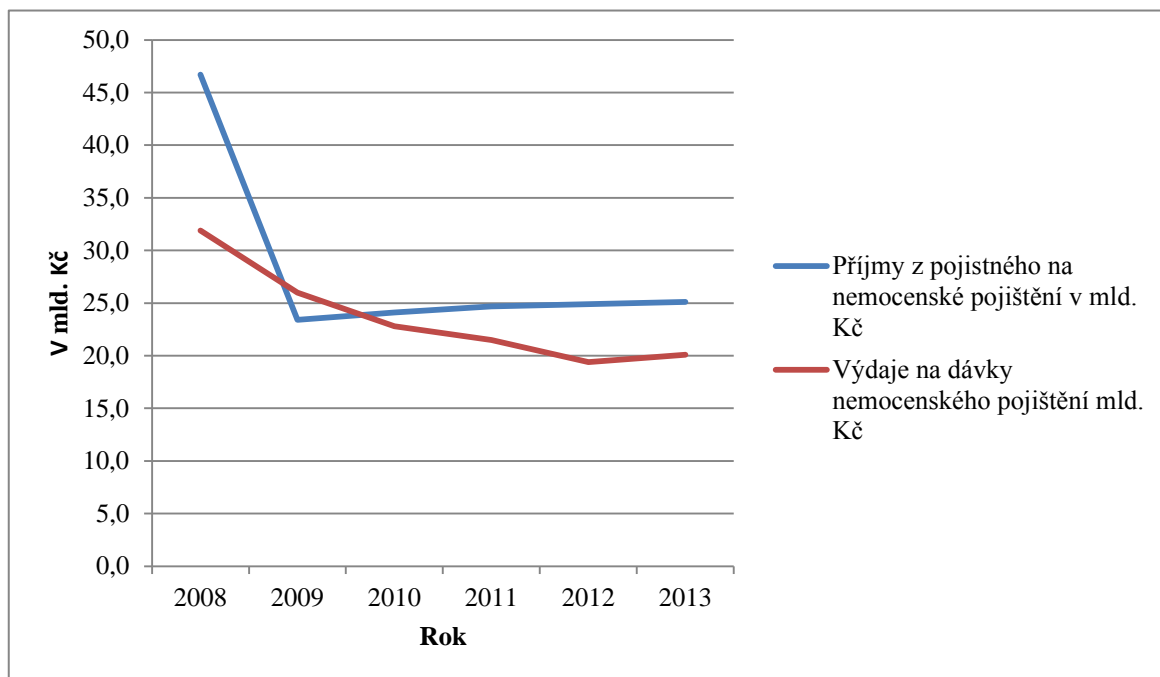
Graf 5 Výdaje na dávky nemocenského pojištění od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2013

Zdroj: Data - Česká správa sociálního zabezpečení: graf - práce autora

Výdaje na dávky nemocenského pojištění v období od let 2008 až 2014 klesly o 37 %. Tento stav byl ovlivněn změnou v systému nemocenského pojištění od roku 2009, kdy došlo k podstatné změně nastavení podmínek výplaty dávek nemocenského pojištění. Výdaje v roce 2010 ovlivnila výplata rozdílu výše peněžitě pomoci v mateřství, z důvodu, že nová výše peněžitě pomoci v mateřství (ve výši roku 2009) byla schválena se zpětnou platností za celý rok 2010. Zpětné doplatky se vyplácely v říjnu 2010. Zaměstnanci začali řešit krátkodobou zdravotní indispozici spíše čerpáním dovolené, než návštěvou lékaře. Někteří zaměstnavatelé zavedli indispoziční volno pro zaměstnance. Jedná se o benefit, který je poskytován zaměstnancům ze strany zaměstnavatele.

Graf 6 Příjmy z pojistného na nemocenské pojištění a výdaje na dávky nemocenského pojištění od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2013

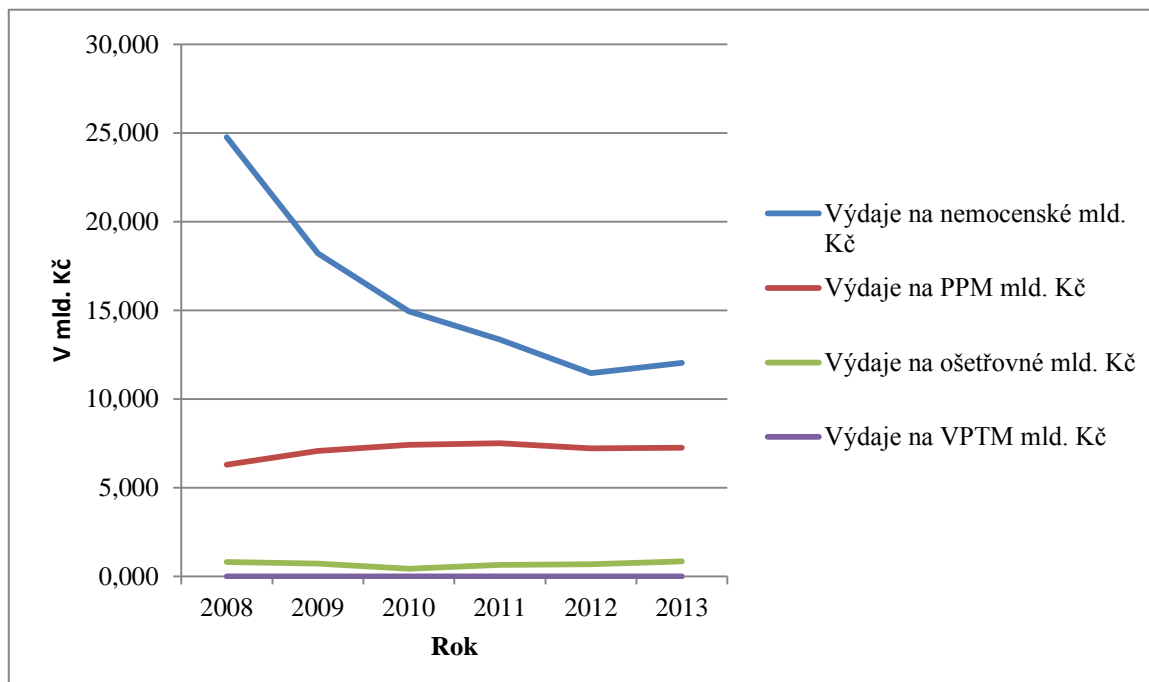

Zdroj: Data - Česká správa sociálního zabezpečení: graf - práce autora

V roce 2009 byly vyšší výdaje na dávky nemocenského pojištění než příjmy, jednalo se o deficit o 2,7 mld. Kč. Novela zákona o nemocenském pojištění účinná od roku 2009 přinesla pokles výdajů na dávky nemocenského pojištění, ale zároveň došlo k prudkému zmenšení příjmů plynoucích z pojistného na nemocenské pojištění. Zlepšení bilance nastalo od roku 2010 a v následujících letech se výdaje na dávky snižují. Oproti roku 2008 výdaje na dávky nemocenského pojištění klesly o 48 % a příjmy o 41 %.

Graf 7 Výdaje na jednotlivé dávky nemocenského pojištění od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2013

Zdroj: Data - Česká správa sociálního zabezpečení: graf - práce autora

Snížení výdajů na dávky nemocenského pojištění v roce 2008 a 2009 bylo způsobeno změnou zákona o nemocenském pojištění. Výdaje se snížily oproti roku 2008 o 50%. Rozhodující na čerpání nemocenského mělo zavedení karenční doby v prvních třech pracovních dnech dočasné pracovní neschopnosti (dále jen DPN) a právě tato příčina podstatně ovlivnila snížení krátkodobých DPN. V roce 2009 byla na zaměstnavatele přesunuta povinnost hradit náhradu mzdy v prvních 14 dnech DPN, která je poskytována za pracovní dny.

Výdaje na dávky nemocenského pojištění se v průběhu let 2008 až 2014 liší jen u výplaty nemocenského. U ošetřovného, PPM a VPTM se výdaje na tyto dávky téměř neliší, jak je patrné z výše vedeného grafu 7. Z tohoto důvodu se další část bude věnovat vývoji DPN. DPN je nejčastěji vyplácenou dávkou nemocenského pojištění a ovlivňuje nemocenské pojištění jak na straně příjmů, tak i výdajů.

4.2.1 Dočasná pracovní neschopnost

Snížení výdajů na nemocenské od roku 2009 bylo vyvoláno legislativní změnou zákona o nemocenském pojištění.⁴⁶ Na zaměstnavatele byla přesunuta povinnost hradit náhradu mzdy za prvních 14 dní DPN (v roce 2011,2012 a 2013 byla náhrada mzdy hrazena za prvních 21 dní). Ke snížení výdajů došlo, i když se navýšil počet případů s delší dobou trvání DPN. Zavedení náhrady mzdy výrazně ovlivnilo snížení krátkodobých DPN v prvních 14 dnech. Oproti roku 2008 došlo v roce 2009 ke snížení o 522 171 případů DPN v intervalu 1. až 14. kalendářního dne tj. o 45%.⁴⁷

Mezi ukazatele DPN patří:

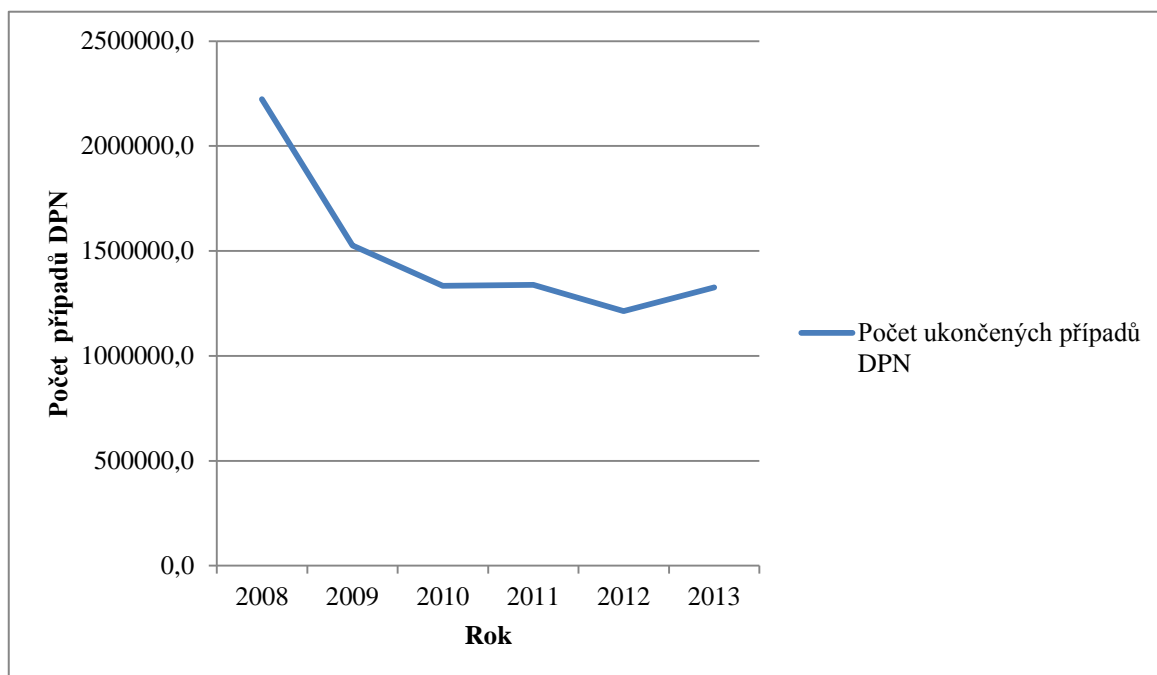
- počet ukončených případů DPN,
- počet prostonaných dnů,
- průměrná doba jednoho případu DPN,
- DPN ukončená rozhodnutím okresní správy sociálního zabezpečení,
- porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce.

---

⁴⁶ Dne 1. 1. 2009 nabyl účinnost zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, tento zákon nahradil dosavadní zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů, spolu s jeho prováděcími předpisy.

⁴⁷ Český statistický úřad. *Vývoj počtu nově hlášených případů pracovní neschopnosti a délka jejího trvání*. [on-line]. 2014. [cit. 2015-01-02]. Dostupný z WWW: [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/8500320C1D/\\$File/112712k3.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/8500320C1D/$File/112712k3.pdf)

Graf 8 Počet ukončených případů DPN 1. 1. 2008 do 31. 12. 2013

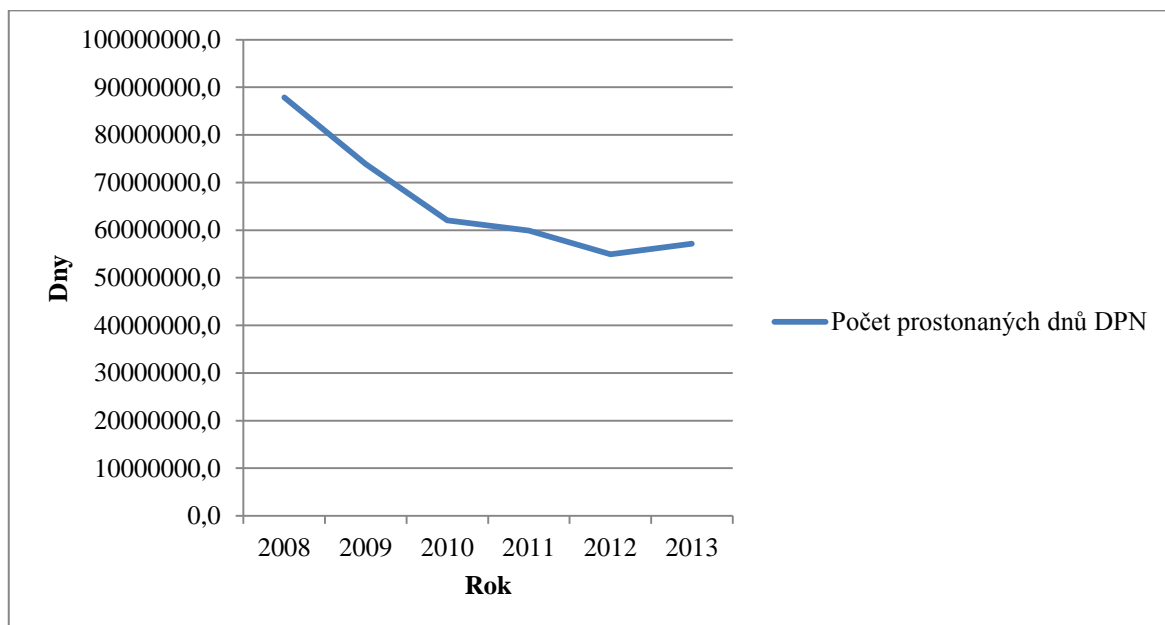

Zdroj: Data - Česká správa sociálního zabezpečení: graf - práce autora

V roce 2009 bylo celkem evidováno o 697 900 ukončených DPN méně než v roce 2008 a dalších letech se meziročně snižoval počet ukončených případů DPN. V roce 2013 došlo ke zvýšení počtu případů o 9,4% oproti roku 2012. Důvodem byl velký počet onemocnění cest dýchací soustavy.⁴⁸

⁴⁸ Česká správa sociálního zabezpečení. *Výroční zpráva 2013*. [on-line]. 2014. [cit. 2015-01-29]. Dostupný z WWW: http://www.cssz.cz/NR/rdonlyres/5BCCECD0-1139-41E4-A80A-DC9AE8221340/0/vz_2013.pdf

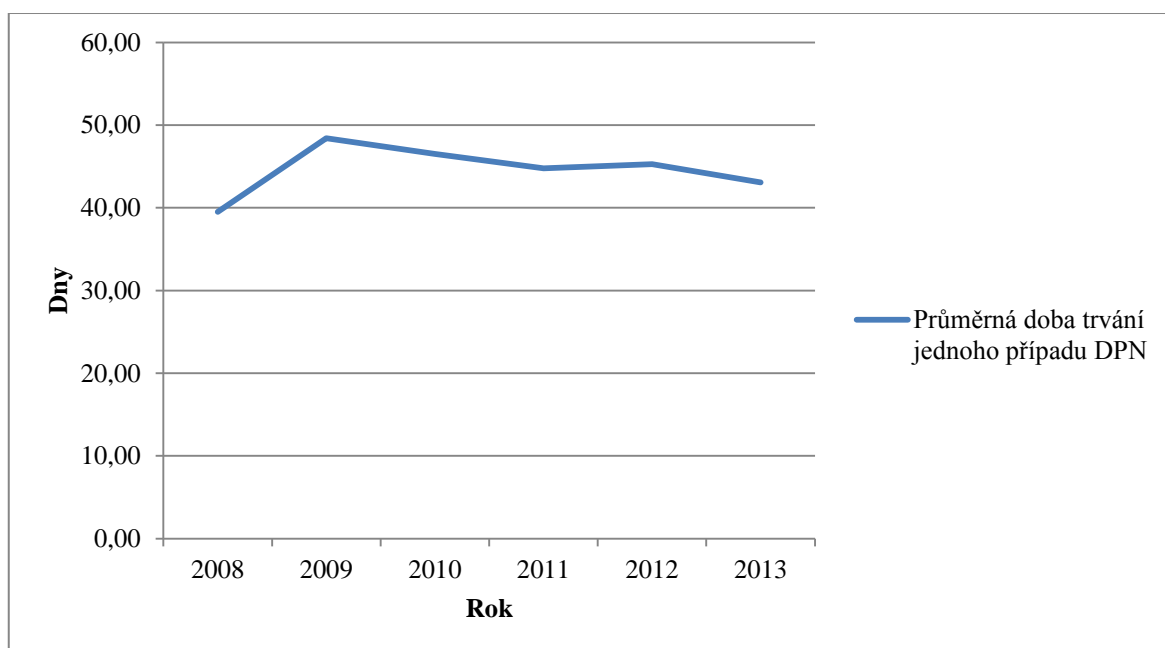
Graf 9 Počet prostonaných dnů DPN od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2013

Zdroj: Data - Česká správa sociálního zabezpečení: graf - práce autora

V roce 2009 lidé prostonali méně o 13 943 454 dnů než v roce 2008, tj. o 16%. Celkový počet prostonaných dnů zaznamenal meziroční snížení, kromě roku 2013, kdy došlo ke zvýšení počtu prostonaných dnů oproti roku 2012, o 2 231 351 dnů.

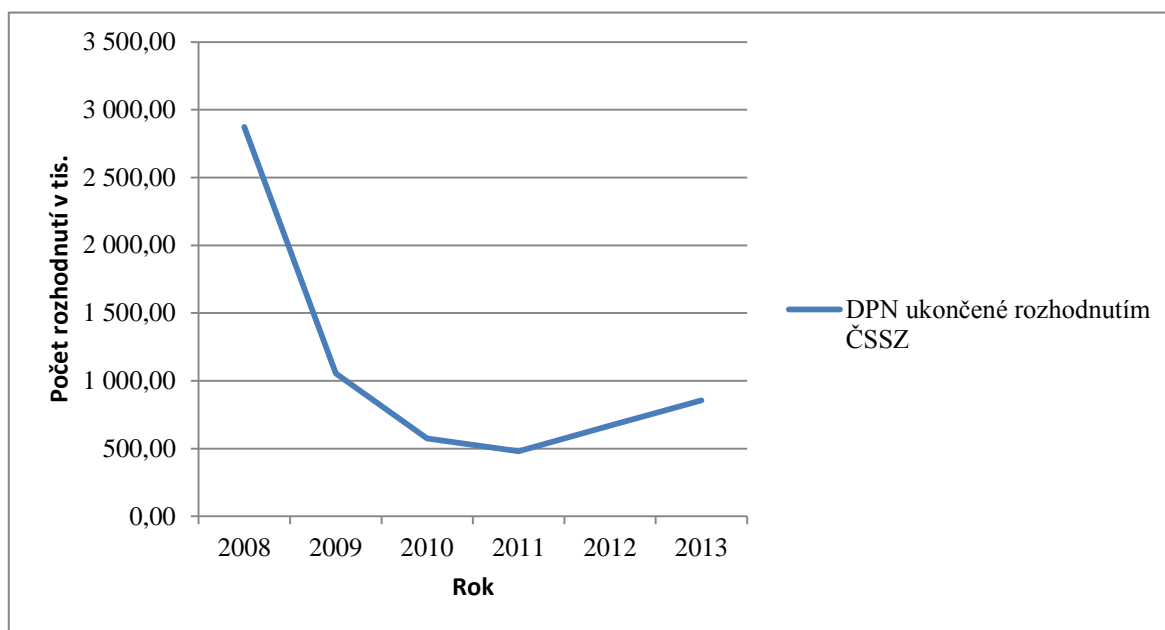
Graf 10 Průměrná doba trvání jednoho případu DPN od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2013

Zdroj: Data - Česká správa sociálního zabezpečení: graf - práce autora

Průměrná délka DPN v roce 2009 trvala 48,43 dne, to je zvýšení o 8,93 dne v porovnání s rokem 2008. Tento vývoj byl zřejmě zapříčiněn zavedením karenční doby. V dalších obdobích se průměrná doba trvání jednoho případu DPN lišila v průměru o 2 dny. V roce 2014 došlo ke zvýšení doby trvání jednoho případu DPN o 3 dny oproti roku 2013.

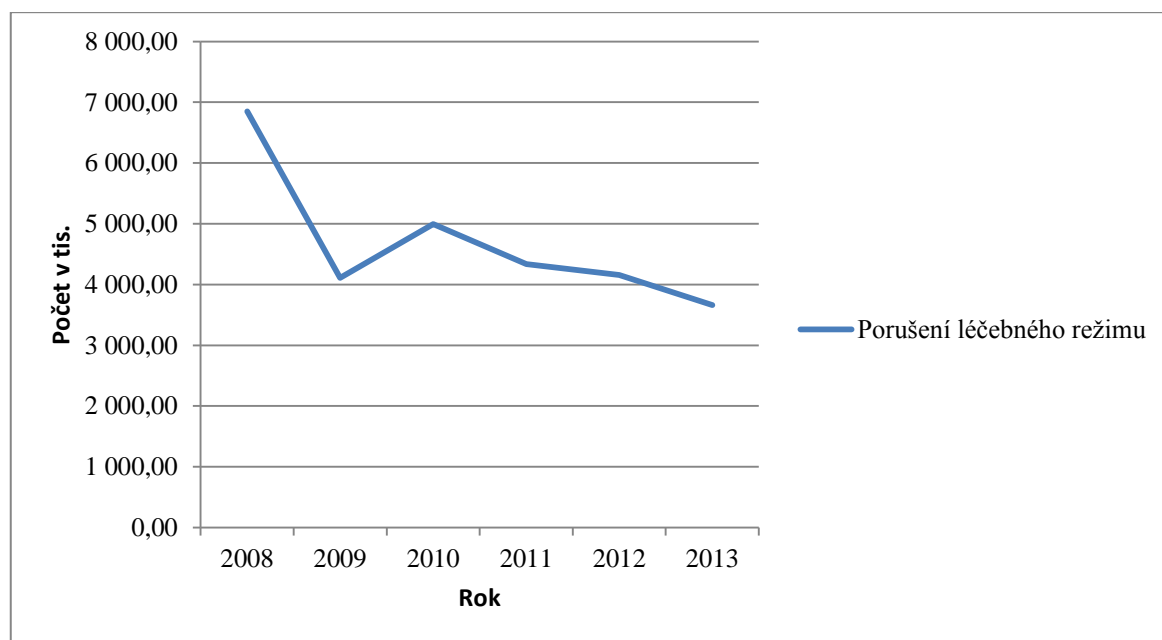
Graf 11 DPN ukončené rozhodnutím ČSSZ od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2013

Zdroj: Data - Česká správa sociálního zabezpečení: graf - práce autora

Došlo k výraznému poklesu počtu ukončení DPN rozhodnutím OSSZ, a to o 70 % v případech, kdy z lékařského hlediska není důvod pro další její trvání a ošetřující lékař dočasnou pracovní neschopnost neukončí sám svým rozhodnutím. Důvodem toho poklesu je především dobrá spolupráce lékařů lékařské posudkové služby s ošetřujícími lékaři.

Graf 12 Porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2013

Zdroj: Data - Česká správa sociálního zabezpečení: graf - práce autora

Od roku 2008 došlo k výraznému snížení počtu porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce a to o 57 %. Důvodem tohoto snížení je určitě skutečnost, že zaměstnavatel je oprávněn kontrolovat, zda jeho zaměstnanci, kteří jsou uznáni dočasně práce neschopnými, dodržují v období prvních čtrnácti kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti režim dočasně práce neschopného pojištěnce.⁴⁹ Zaměstnanci mají obavy ze sankcí, kdy zaměstnavatel může snížit nebo neposkytnout náhradu mzdy za prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti. Od 1. 1. 2012⁵⁰ může zaměstnavatel se zaměstnancem ukončit pracovní poměr za „zvlášť hrubé porušení“ povinnosti zaměstnance dodržovat léčebný režim. Výpověď je nutno předložit nejpozději do 1 měsíce ode dne zjištění porušování léčebného režimu.

4.3 Náhrada mzdy

Podmínky pro výpočet náhrady mzdy se podobají svým stanovením dávkám nemocenského pojištění. Při výpočtu náhrady mzdy vychází zaměstnavatel z průměrného hodinového výdělku, který se zjišťuje pro pracovní právní účely (tj. dovolenou nebo další

⁴⁹ § 192 odst. 5 a 6 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁰ Zákon č. 365/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

nepřítomnost, kdy zaměstnanci náleží náhrada mzdy ve výši průměrného výdělku). Náhrada mzdy se vyplácí za pracovní dny, kterými je třeba chápat pracovní směny. Zákoník práce termín „pracovní den“ nedefinuje. Z tohoto důvodu je potřeba vycházet z rozvržených pracovních směn zaměstnanců. Případně-li doba prvních 14 kalendářních dnů DPN do dvou kalendářních čtvrtletí, vypočítává se průměrný hodinový výdělek zvlášť pro jednotlivá čtvrtletí a i náhrada mzdy se poskytne za hodiny připadající na jednotlivá čtvrtletí.

Byl proveden modelový výpočet náhrady mzdy u zaměstnance v letech 2008 až 2014. Hrubá měsíční mzda byla zvolena **8 500 Kč** (výše minimální mzdy v roce 2014)⁵¹, **25 219 Kč** (průměrná hrubá měsíční mzda v 3. čtvrtletí 2014)⁵² a **80 400 Kč** (úhrn příjmů v roce 2014, který odpovídá maximálním dávkám).

Tabulka 8 Náhrada mzdy v letech 2008 až 2014

Rok	8 500 Kč HM	25 219 Kč HM	80 400 Kč HM
2009	1 530	4 413	7 621
2010	1 530	4 422	7 670
2011	2 623	7 683	13 717
2012	2 623	7 722	13 938
2013	2 623	7 782	14 356
2014	1 530	4 540	8 394

HM – hrubá mzda

Zdroj: Výpočet a tabulka - práce autora

Výplata náhrady mzdy za pracovní dny v roce 2009, 2010 a 2014 byla 7 pracovních dnů tj. 56 hodin. V roce 2011, 2012 a 2013 činila 12 pracovních dnů tj. 96 hodin. Z tabulky 7 je patrné, že pro zaměstnavatele se v roce 2011 až 2013 jednalo o finanční navýšení výdajů na náhradu mzdy o 41 %.

V roce 2009 a 2010 si mohli zaměstnavatelé náhradu mzdy refundovat, a to odpočtem poloviny vyplacené náhrady mzdy od výše odváděného pojistného na sociální zabezpečení.

⁵¹ Nařízení vlády č. 204/2014 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

⁵² Český statistický úřad. *Průměrné mzdy – 3. čtvrtletí 2014*. [on-line]. 2014. [cit. 2015-01-28]. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/cpmz120414.docx>

Polovinu náhrady mzdy od roku 2011 do konce roku 2013 si mohli odečíst zaměstnavatelé pouze s průměrným měsíčním počtem zaměstnanců nižším než 26 zaměstnanců, kteří byli účastni nemocenského pojištění. Ostatní zaměstnavatelé si nemohli refundovat polovinu náhrady mzdy, i když náhradu mzdy platili 21 kalendářních dní dočasné pracovní neschopnosti.

Od 1. ledna 2014 se nemocenského zabezpečení vrátilo ke stavu, který tu byl před 1. lednem 2011. Náhrada mzdy náleží zaměstnanci v době prvních 14 kalendářních dnů pracovní neschopnosti a nemocenské bude náležet od 15. dne kalendářního dne.

4.4 Výše nemocenského zaměstnanců

Změna procentní sazby pro výpočet denní dávky nemocenského ovlivnila výši této dávky. Procentní sazba tvoří výši nemocenské vypočtené z denního vyměřovacího základu. Poměr mezi měsíční nemocenskou a čistou mzdou je velmi výrazný u všech zaměstnanců. Dočasná pracovní neschopnost je pro zaměstnance velice ekonomicky náročná.

Rok 2008

Nemocenské náleželo od 4. kalendářního dne DPN za kalendářní dny od 1. 1. 2008. do 29. 6. 2008:

- od 1. do 3. dne karenční doba,
- od 4. do 30. kalendářního dne 60 % denního vyměřovacího základu (dále jen DVZ),
- od 31. do 60. kalendářního dne 66 % DVZ,
- od 61. kalendářního dne 72 %.⁵³

Od 30. 6. 2008 do 31. 8. 2008

- od 1. do 30. kalendářního dne 60 % DVZ,
- od 31. do 60. kalendářního dne 66 % DVZ,
- od 61. kalendářního dne 72 %.

Od 1. 9. 2009 do 31. 12. 2008:

- od 1. do 3. kalendářního dne 25 % DVZ,
- od 4. do 30. kalendářního dne 60 % DVZ,

---

⁵³ ŽENÍŠKOVÁ, Marta. *Nemocenské pojištění podle zákona č. 54/1956 Sb., ve znění pozdějších předpisů s komentářem a příklady od 1. 1. 2008*. 7. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2008. s. 54

- 31. do 60. kalendářního dne 66 % DVZ,
- od 61. kalendářního dne 72 %.

Rok 2009

Dávka náležela od 15. kalendářního dne DPN za kalendářní den:

- od 1. do 14. kalendářního dne nemocenské nenáleží,
- od 15. do 30. kalendářního dne 60 % DVZ,
- od 31. do 60. kalendářního dne 66 % DVZ,
- od 61. kalendářního dne 72 % DVZ.⁵⁴

Nemocenské člena jednotky Sboru dobrovolných hasičů obce povoláné operačním střediskem Hasičského záchranného sboru ČR, stal-li se práce neschopným nebo mu byla nařízena karanténa v důsledku provádění záchranných nebo likvidačních prací ve veřejném zájmu náleží 100 % DVZ, po celou dobu trvání DPN.

Rok 2010

Dávka náležela od 15. kalendářního dne DPN za kalendářní den:

- od 1. do 14. kalendářního dne nemocenské nenáleží,
- od 15. kalendářního dne do konce DPN 60 % DVZ.⁵⁵

Rok 2011, 2012, 2013

Dávka náležela od 22. kalendářního dne DPN za kalendářní den:

- od 1. do 21. kalendářního dne nemocenské nenáleží,
- od 22. kalendářního dne do konce DPN 60 % DVZ.⁵⁶

Rok 2014

Dávka náleží od 15. kalendářního dne DPN za kalendářní den:

- od 1. do 14. kalendářního dne nemocenské nenáleží,
- od 15. kalendářního dne do konce DPN 60 % DVZ.⁵⁷

---

⁵⁴ ŽENÍŠKOVÁ, Marta, PŘIB Jan. *Zákon o nemocenském pojištění s komentářem a příklady od 1. 1. 2009*. 2. vydání. Olomouc: ANAG, 2009. s. 75

⁵⁵ ŽENÍŠKOVÁ, Marta, PŘIB Jan. *Zákon o nemocenském pojištění s komentářem a příklady od 1. 1. 2010*. 3. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2010. s. 81

⁵⁶ ŽENÍŠKOVÁ, Marta, PŘIB Jan. *Zákon o nemocenském pojištění s komentářem a příklady od 1. 1. 2011*. 4. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2011. s. 80

Důvod pro změnu procentních sazeb pro výpočet denní výše nemocenského bylo omezení neopodstatněného čerpání DPN, snížení výdajů státního rozpočtu a snížení velké solidarity mezi pojištěnci s většími příjmy s pojištěnci s nižšími příjmy. Změna procentních sazeb pro výpočet denní výše nemocenského ovlivnila úroveň poskytované dávky.

4.4.1 Modelový výpočet nemocenského

Byl proveden modelový výpočet nemocenského u zaměstnance v letech 2008 až 2014 při 80 denní DPN. Hrubá měsíční mzda byla zvolena **8 500 Kč, 25 219 Kč a 80 400 Kč**.

Tabulka 9 Nemocenské 2008

Rok 2008	od 1. 1. do 29.6.	od 30. 6. do 31.8.	od 1. 9. do 31.12.
Hrubá mzda 8 500 Kč	12 754	13 210	12 943
Hrubá mzda 25 219 Kč	32 248	33 400	32 728
Hrubá mzda 80 400 Kč	32 248	33 400	32 728

Zdroj: Výpočet a tabulka - práce autora

V roce 2008 nemocenské pojištění bylo stanoveno podle zákona o nemocenském pojištění č. 54/1956 Sb., který byl k 1. 1. 2008 podstatným způsobem novelizován zákonem o stabilizaci veřejných rozpočtů, především tedy zrušil poskytování nemocenského za první tři kalendářní dny nemoci. Byla zavedena tzv. třídní karenční doba. K 30. 6. 2008 Ústavní soud zrušil karenční dobu, kdy ji shledal jako neústavní. Legislativa nestačila do 30. 6. 2008 reagovat, tak se při stanovení nemocenského postupovalo v prvních třech dnech nemoci stejně jako v době od 1. 1. 2008 do 30. 6. 2008 od čtvrtého dne nemoci, tj. ve výši 60 % DVZ. Zákon o stabilizaci veřejných rozpočtů ve znění nálezu Ústavního soudu tak přinesl docela opačný účinek, než který byl plánován zákonodárci. Od 1. 9. 2008 došlo opět ke změně způsobu vyplácení nemocenského.⁵⁸ Sazba pro výpočet nemocenské za první tři dny pracovní neschopnosti se snížila z 60% DVZ na 25 % DVZ.

⁵⁷ ŽENÍŠKOVÁ, Marta, PŘIB Jan. *Zákon o nemocenském pojištění s komentářem a příklady od 1. 1. 2014*. 7. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2014. s. 103

⁵⁸ Zákon 166/2008 Sb. Nález Ústavního soudu ze dne 23. dubna 2008 ve věci návrhu na zrušení některých částí zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů

Tabulka 10 Nemocenské 2009

Rok 2009	NM od 1. do 14. kalendářního dne	NEM od 15 kalendářního dne	celkem NM + NEM
Hrubá mzda 8 500 Kč	1 530	11 082	12 612
Hrubá mzda 25 219 Kč	4 413	32 186	36 599
Hrubá mzda 80 400 Kč	7 621	56 808	64 429

NM – náhrada mzdy, NEM - nemocenské

Zdroj: Výpočet a tabulka - práce autora

Podstatnou změnou bylo od roku 2009 zavedení náhrady mzdy, kterou vyplácí zaměstnavatel. Nemocenské je vypláceno od 15. kalendářního dne (v roce 2009, 2010 a 2014). Z tohoto důvodu bylo nezbytné provést výpočet náhrady mzdy a následně nemocenského, aby bylo zjištěno celkové zabezpečení zaměstnance v době nemoci. Počet hodin dočasné pracovní neschopnosti pro náhradu mzdy byl 56 hodin v roce 2009, 2010, 2014 (8 hodinová pracovní doba od pondělí do pátku).

Tabulka 11 Nemocenské 2010

Rok 2010	NM od 1. do 14. kalendářního dne	NEM od 15. kalendářního dne	celkem NM + NEM
Hrubá mzda 8 500 Kč	1 530	10 032	17 210
Hrubá mzda 25 219 Kč	4 422	45 600	50 022
Hrubá mzda 80 400 Kč	7 670	51678	59348

NM – náhrada mzdy, NEM - nemocenské

Zdroj: Výpočet a tabulka - práce autora

Tabulka 12 Nemocenské 2011

Rok 2011	NM od 1. do 21. kalendářního dne	NEM od 22. kalendářního dne	celkem NM + NEM
Hrubá mzda 8 500 Kč	2 623	8 968	11 591
Hrubá mzda 25 219 Kč	7 683	26 373	34 056
Hrubá mzda 80 400 Kč	13 717	48 203	61 920

NM – náhrada mzdy, NEM - nemocenské

Zdroj: Výpočet a tabulka - práce autora

Nemocenské bylo vypláceno od 22. kalendářního dne, bylo poskytováno v roce 2011, 2012 a 2013. Počet hodin dočasné pracovní neschopnosti pro náhradu mzdy byl 96 hodin v roce 2011, 2012, 2013 (8 hodin pracovní doba od pondělí do pátku).

Tabulka 13 Nemocenské 2012

Rok 2012	NM od 1. do 21. kalendářního dne	NEM od 22. kalendářního dne	celkem NM + NEM
Hrubá mzda 8 500 Kč	2 623	8 968	11 591
Hrubá mzda 25 219 Kč	7 722	26 491	34 213
Hrubá mzda 80 400 Kč	13 938	48 970	62 908

NM – náhrada mzdy, NEM - nemocenské

Zdroj: Výpočet a tabulka - práce autora

Tabulka 14 Nemocenské 2013

Rok 2013	NM od 1. do 21. kalendářního dne	NEM od 22. kalendářního dne	celkem NM + NEM
Hrubá mzda 8 500 Kč	2 623	8 968	11 591
Hrubá mzda 25 219 Kč	7 782	26 491	34 273
Hrubá mzda 80 400 Kč	14 356	50 445	64 801

NM – náhrada mzdy, NEM - nemocenské

Zdroj: Výpočet a tabulka - práce autora

Tabulka 15 Nemocenské 2014

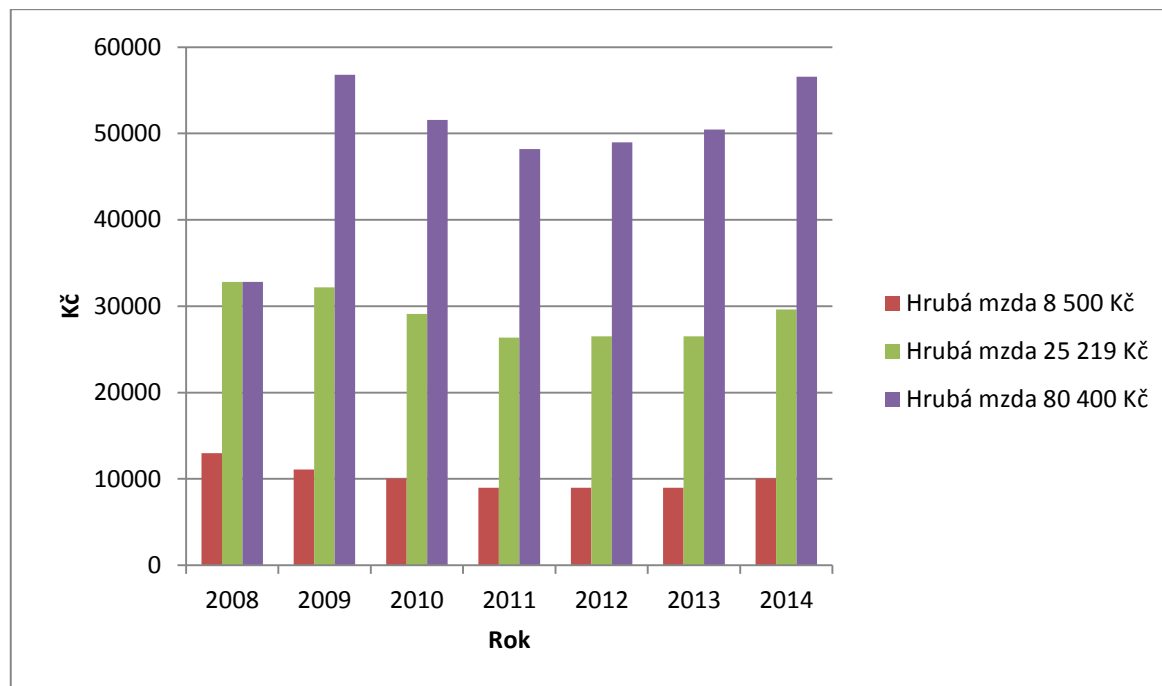
Rok 2014	NM od 1. do 14. kalendářního dne	NEM od 15. kalendářního dne	celkem NM + NEM
Hrubá mzda 8 500 Kč	1 530	10 032	11 562
Hrubá mzda 25 219 Kč	4 540	29 634	34 174
Hrubá mzda 80 400 Kč	8 394	56 562	64 956

NM – náhrada mzdy, NEM - nemocenské

Zdroj: Výpočet a tabulka - práce autora

V roce 2014 se vrátila předcházející úprava poskytování náhrady mzdy v době prvních čtrnácti kalendářních dnů DPN zaměstnavatelem a navazující poskytování nemocenského od 15. kalendářního dne trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo nařízené karantény.

Graf 13 Výpočet nemocenského u zaměstnance od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2014 při 80 denní DPN

V roce 2008 byl vzat průměr nemocenského za celý rok

Zdroj: Data - tabulka 8 až 14: graf - práce autora

Z grafu je patrné, že v roce 2009 došlo ke zvýšení zabezpečení zaměstnance v době nemoci, které bylo vyvoláno zavedením tří redukčních hranic. Tato změna se projevila u zaměstnanců, kteří mají vyšší příjem. Sazby v tomto roce byly stanoveny podle délky nemoci, čím byla DPN delší, tím byla dávka vyšší.

Od roku 2010 došlo ke snížení zabezpečení zaměstnance z důvodu sjednocování sazby nemocenského po celou dobu nemoci. Výše nemocenského od tohoto roku mezi vybranými hrubými měsíčními příjmy (8 500, 25 219, 80 400 Kč) a výší nemocenského má lineární povahu.

4.4.2 Modelový výpočet čisté mzdy

Byl proveden modelový výpočet čisté mzdy u zaměstnance v letech 2008 až 2014 za období 4 měsíců (to odpovídá 80 DPN). Hrubá měsíční mzda byla zvolena 8 500 Kč, 25 219 Kč a 80 400 Kč, jako pro výpočet nemocenského. Čistá mzda bude následně porovnána s nemocenským za stejné období.

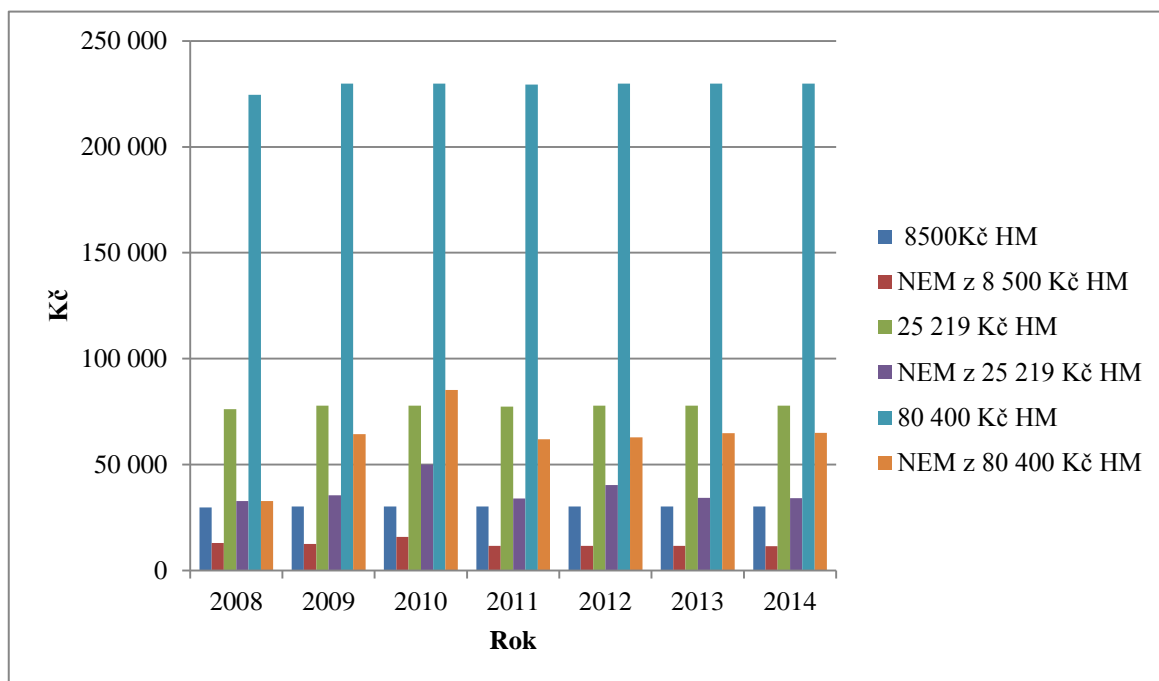
Tabulka 16 Čistá mzda za 4 měsíce v letech 2008 až 2014

Rok	8 500 Kč HM	25 219 Kč HM	80 400 Kč HM
2008	29 744	76 108	224 548
2009	30 256	77 776	229 824
2010	30 256	77 776	229 824
2011	30 256	77 376	229 424
2012	30 256	77 776	229 824
2013	30 256	77 776	229 824
2014	30 256	77 776	229 824

HM - hrubá mzda

Zdroj: Výpočet a tabulka - práce autora

Graf 14 Výpočet čisté mzdy a nemocenského u zaměstnance od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2014 při 80 denní DPN

NEM – nemocenské, HM - hrubá mzda

Zdroj: Data - tabulka 8 až 15: graf - práce autora

Z výše uvedeného grafu je zřejmé, že se solidarita mezi pojištěnci od roku 2009 postupně snižuje. Poměr mezi nemocenskou a čistou mzdou je výrazný u všech uvedených případů, pohybuje se okolo 55 % k čisté mzdě. U vysokopříjmových pojištěnců se jedná o 72 % k čisté mzdě. DPN je pro pojištěnce velmi ekonomicky náročná, největší dopad má na jednotlivce. Zaměstnanci si mohou sjednat soukromé pojištění při dočasné pracovní

neschopnosti, pro případ ztráty výdělku. Tato denní dávka by měla spolu s výplatou nemocenského pokrýt průměrný měsíční příjem.

4.5 Dopady odvodu pojistného na sociální zabezpečení na zaměstnavatele

Pro modelovou situaci dopadů změn zákona o nemocenském pojištění byl vybrán zaměstnavatel s pěti zaměstnanci. Jako příklad byla uvedena hrubá mzda 8 500 Kč, 25 219 Kč a 80 400 Kč a s ní související odvody na pojistné na sociální zabezpečení v letech 2008 až 2014 za zaměstnance a zaměstnavatele.

V okrese Pardubice má největší procento zaměstnavatelů pět zaměstnanců, jedná se celkem o 38,3 %, a z tohoto důvodu došlo k výběru zaměstnavatele s pěti zaměstnanci.

Zaměstnavatel A - Hrubá mzda 8 500 Kč na jednoho zaměstnance.

Tabulka 17 Odvody pojistného na sociální zabezpečení v letech 2008 až 2014

Rok	SP zaměstnanec	z toho: NP zaměstnanec	SP zaměstnavatel	z toho: NP zaměstnavatel	SP celkem
2008	3 405	470	11 055	1 405	14 460
2009	2 765	0	10 630	980	13 395
2010	2 765	0	10 630	978	13 395
2011	2 765	0	10 630	978	13 395
2012	2 765	0	10 625	978	13 390
2013	2 765	0	10 625	978	13 390
2014	2 765	0	10 625	978	13 390

SP- sociální pojištění, NP – nemocenské pojištění

Zdroj: Výpočet a tabulka - práce autora

Zaměstnavatel B - Hrubá mzda 25 219 Kč na jednoho zaměstnance

Tabulka 18 Odvody pojistného na sociální zabezpečení v letech 2008 až 2014

Rok	SP zaměstnanec	z toho: NP zaměstnanec	SP zaměstnavatel	z toho: NP zaměstnavatel	SP celkem
2008	10 095	1 390	32 795	4 165	42 890
2009	8 200	0	31 535	2 168	39 735
2010	8 200	0	31 535	2 905	39 735
2011	8 200	0	31 535	2 905	39 735
2012	8 200	0	31 525	2 900	39 725
2013	8 200	0	31 525	2 900	39 725
2014	8 200	0	31 525	2 900	39 725

SP- sociální pojištění, NP – nemocenské pojištění

Zdroj: Výpočet a tabulka - práce autora

Zaměstnavatel C - Hrubá mzda 80 400 Kč na jednoho zaměstnance.

Tabulka 19 Odvody pojistného na sociální zabezpečení v letech 2008 až 2014

Rok	SP zaměstnanec	z toho: NP zaměstnanec	SP zaměstnavatel	z toho: NP zaměstnavatel	SP celkem
2008	32 165	4 425	104 525	13 270	136 690
2009	26 130	0	100 505	9 250	126 635
2010	26 130	0	100 505	9 250	126 635
2011	26 130	0	100 500	9 246	126 630
2012	26 130	0	100 500	9 246	126 630
2013	26 130	0	100 500	9 246	126 630
2014	26 130	0	100 500	9 246	126 630

SP- sociální pojištění, NP – nemocenské pojištění

Zdroj: Výpočet a tabulka - práce autora

V roce 2008, kdy všechny dávky nemocenského pojištění platil stát, tak pro zaměstnavatele nemoc pracovníka znamenala úsporu na mzdě, i když odvod pojistného na nemocenské pojištění byl o 2,3 % vyšší.

Odvod výše pojistného se od roku 2009 snížil o 4 %, jak je patrné z tabulek číslo 16, 17 a 18. Změna zákona přinesla i bezprostřední finanční dopad na zaměstnavatele. Tím je podílení se zaměstnavatele na vyplácení nemocenského. S ohledem na zneužívání systému výplaty dávek nemocenského pojištění se toto opatření ukázalo jako účinný krok. Zaměstnavatel vyplácí náhradu mzdy v prvních 14 dnech dočasné pracovní neschopnosti.

Účelem této změny bylo více zapojit zaměstnavatele do systému nemocenského pojištění a pomocí tohoto opatření zmenšit nemocnost. Zaměstnavatelé mohou poskytovat náhradu mzdy od prvního dne nemoci nebo navýšit výši náhrady mzdy, ale většina zaměstnavatelů této možnosti nevyužívá a to především z ekonomických důvodů.

Určité riziko je spojeno s možnou chybovostí při zpracování této agendy. Zaměstnavatelé ke každé dávce nemocenského pojištění dokládají přílohu k žádosti o dávku (potvrzení o příjmu). Počítačová vybavenost je velmi důležitá, zaměstnavatelům může ulehčit práci, a to prostřednictvím e – Podání (umožňuje pomocí internetu elektronické zasílání vybraných formulářů) nebo ePortálu (ePortál je internetová aplikace umožňující získat konkrétní informace a služby formou elektronické samoobsluhy, přihlášení je možné prostřednictvím systému datových schránek).

Jedním ze způsobů šetření výdajů podniku, které souvisí se zaměstnáváním zaměstnanců, jsou i jiné možnosti realizace činnosti podniku. Jedná se možnost sjednání pracovního poměru se zaměstnancem, kde povinné odvody vznikají až po překročení zákonem vymezených hranic. Mezi další možnosti uskutečnění zakázek patří dohoda o provedení práce, dohoda o pracovní činnosti, popřípadě agenturní najímání zaměstnanců.

5 HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ

Nemocenské pojištění je významnou součástí systému sociálního zabezpečení v ČR. Pojistné na sociální zabezpečení tvoří zhruba jednu třetinu státního rozpočtu ČR. V roce 2014 tvořilo pojistné na sociální zabezpečení 34 % státního rozpočtu. Pojistné na sociální zabezpečení spravuje finančně správní instituce a to ČSSZ, vede agendu pro 8,5 milionů klientů. Klienti ČSSZ jsou zaměstnanci, zaměstnavatelé, OSVČ, také velké procento tvoří důchodci a to jednu třetinu všech klientů.

Výdaje na dávky nemocenského pojištění byly k 31. 12. 2013 sedmnáctkrát nižší než výdaje na dávky důchodového pojištění. Od roku 2008 se snížily výdaje na dávky nemocenského pojištění o 48 %. Těmto výdajům je v posledních letech věnována velká pozornost, jak ze strany vlády, odborníků tak i ze strany občanů. DPN je řazena mezi významná sociální rizika ve společnosti.

Změny v nemocenském pojištění již nastaly od roku 2008, a to s platností zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. Jednalo se hlavně o zavedení karenční doby u nemocenského. Nemocenské v průběhu roku 2008 prošlo třemi změnami. První změna zrušila poskytování nemocenského v prvních třech dnech, cílem bylo snížení výdajů. Tzv. karenční dobu zrušil Ústavní soud k 30. 6. 2008, a první tři dny nemoci byly vypláceny ve výši 60 % DVZ. Od 1. 9. 2008 se sazby pro výpočet nemocenské za první tři dny snížily z 60% DVZ na 25 % DVZ.

Významná změna v nemocenském pojištění nastala od roku 2009 s účinností zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění. Cílem nového zákona bylo sjednocení provádění nemocenského pojištění, snížení vysoké míry solidarity mezi pojištěnci s nízkými a vyššími příjmy a především vytvoření komplexního zákona, a to z důvodu, že oblast nemocenského pojištění byla rozdělena do několika právních předpisů. Změna zákona měla zamezit zneužívání dávek nemocenského pojištění ze strany pojištěnců tak i zaměstnavatelů. V minulosti bylo pro pojištěnce „výhodné“ být nemocen. Zaměstnavatelé řešili při nedostatku práce např. v zimních měsících svoji situaci tím, že zaměstnanci byli „nemocní“.

Úspornými opatřeními došlo v roce 2010 k poklesu výdajů na nemocenské, to bylo způsobeno sjednocením sazby po celou dobu DPN.

Od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2013 bylo prodlouženo období⁵⁹, v němž bylo zaměstnancům při DPN nebo karanténě poskytováno zabezpečení jejich zaměstnavateli v podobě náhrady mzdy, a to z dosavadních 14 dnů na 21 kalendářních dnů. To přispělo k dalšímu snížení výdajů na dávky nemocenského pojištění. Od roku 2014 se vrátila původní právní úprava, tedy zaměstnavatelé vyplácí zaměstnancům náhradu mzdy za období prvních 14 dnů trvání pracovní neschopnosti a od 15. kalendářního dne vyplácí nemocenské příslušná OSSZ.

Ve srovnání s rokem 2008 výdaje na dávky nemocenského pojištění klesly o 48 % a příjmy o 41 %. Došlo k celkovému snížení počtu případů DPN, ale i počtu prostonaných dnů. Na druhou stranu se prodloužila průměrná doba trvání jednoho případu z 39,5 dnů v roce 2008 na 46,72 dnů v roce 2014. Snížení krátkodobých DPN je způsobeno tím, že si zaměstnanci vybírají dovolenou, nebo jim zaměstnavatel umožní čerpat, v souladu s kolektivní smlouvou pracovní tzv. indispoziční volno, z důvodu krátké nemoci, bez nutnosti doložení DPN. Na druhou stranu nedostatečná léčba může v budoucnu způsobit případné komplikace, dlouhodobější DPN a s tím spojené výdaje z důvodu čerpání nemocenské.

Na základě analýz bylo zjištěno, že změna zákona o nemocenském pojištění měla následující dopad na stát, zaměstnance a zaměstnavatele:

- Pro stát změna zákona znamenala především snížení výdajů na dávky nemocenského pojištění a to o 48 %. Klesly příjmy z nemocenského pojištění a to v průměru o 59 %. Na druhé straně se na počátku vyskytly problémy při výplatě dávek nemocenského pojištění správami sociálního zabezpečení, kdy pojištěnci nedostali vyplaceny dávky včas. Během roku 2009 se výplata dávek nemocenského pojištění stabilizovala.
- Pro zaměstnance měla změna zákona významný dopad především na výši dávek nemocenského pojištění a zavedení karenční doby. Poměr mezi nemocenskou a čistou mzdou je výrazný a pro zaměstnance je DPN velmi ekonomicky náročná. Zaměstnanci mají možnost si sjednat komerční pojištění pro případ nemoci, ale ne všichni si toto pojištění mohou dovolit z důvodu finančních. Krátkodobou nemoc řeší dovolenou.

---

⁵⁹ Zákon č. 347/2010 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s úspornými opatřeními v působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí

Pro zaměstnance by bylo výhodné, kdyby stát zajišťoval hmotné zabezpečení po celou dobu DPN.

- Pro zaměstnavatele změna zákona znamenala přímý finanční dopad, a to i když v roce 2009 došlo ke snížení pojistného na sociální pojištění. Úspora z tohoto snížení pojistného často převyšuje náklady, které vznikají v souvislosti s poskytováním náhrady mzdy. Dále zvýšením administrativy, ale i s častými změnami v zákoně o nemocenském pojištění.

Podle názoru autorky provedené změny v systému nemocenském pojištění nevedou ke stabilizaci tohoto systému, ale především se jedná o úsporná opatření, která přináší velkou úsporu výdajů na dávky nemocenského pojištění. Systém nemocenského pojištění je i nadále velmi komplikovaný a nepřehledný. To se týká okruhu pojištěných osob, tak i samotné výplaty dávek nemocenského pojištění.

Otázkou zůstává i jednotná procentní sazba po celou dobu trvání DPN a zavedená karenční doba v délce tří pracovních dnů. Sjednocení sazby nemocenského po celou dobu DPN, určitě zjednodušilo konstrukci výpočtu dávky. Na druhou stranu odstupňovaná sazba nemocenského by lépe zabezpečila dlouhodobě nemocné občany. Bohužel někteří ošetřující lékaři uměle prodlužují dobu trvání DPN a z tohoto důvodu je jednotná sazba přijatelnější.

Účast zaměstnanců na nemocenském pojištění v novém systému chybí, ze své hrubé mzdy nepřispívají na toto pojištění. Výše dávky by měla zaručit určitou životní úroveň po dobu trvání DPN. Z provedené analýzy vyplývá, že poměr výše nemocenské k čisté mzdě je 50 %. Jedná se o nízkou míru zabezpečení. Pokud by se vrátila povinnost zaměstnance odvádět pojistné na nemocenské pojištění, tak by se mohla zvýšit procentní sazba u nemocenského a pojištěnci by byli po dobu nemoci lépe ekonomicky zajištěni.

Karenční doba je doba DPN, po kterou se nemocenské nevyplácí. Z provedených analýz vyplývá, že zavedení karenční doby mělo za následek snížení počtu DPN. Na druhé straně pro pojištěnce, kteří jsou účastní nemocenského pojištění a splňují předpoklady pro výplatu nemocenského, tak první tři dny jsou bez příjmů. Autorka by navrhla zrušení karenční doby a výplatu náhrady mzdy od prvního pracovního dne. Zaměstnavatelé od roku 2014

znovu vyplácí náhradu mzdy zaměstnancům za období prvních 14 dnů trvání pracovní neschopnosti místo 21 dnů, náklady by se zvýšily při 8 hodinové pracovní době rozvržené od pondělí do pátku o 24 hodin. Karenční dobu lze pokládat za velmi tvrdé ustanovení a zaměstnavatel má i jiné možnosti jak zamezit zneužívání nemocenského. Jedná se o motivaci zaměstnanců, kteří nejsou nemocní, tak jim zaměstnavatel poskytne určité benefity. Další možnost je provádět kontrolu dodržování režimu dočasně práce neschopného pojištěnce v prvních dnech nemoci. V letošním roce vláda začala jednat o zrušení karenční doby, bohužel proti zrušení je ministr financí a zaměstnavatelé.

6 ZÁVĚR

Diplomová práce hodnotí změny v systému nemocenského pojištění z pohledu státu, zaměstnavatelů a zaměstnanců. Všichni uvedení aktéři mají své zájmy, které jsou ve vzájemném rozporu, a proto je obtížné najít akceptovatelné řešení, které uspokojí jejich rozdílné představy. Nemocenské pojištění zabezpečuje ekonomicky aktivní občany, kdy nemohou vykonávat výdělečnou činnost. V těchto případech při splnění podmínek jsou vypláceny dávky nemocenského pojištění, které částečně nahradí dočasnou ztrátu příjmu. V posledních letech se nemocenské pojištění měnilo částečně každý rok.

Cílem diplomové práce bylo vyhodnocení dopadů legislativních změn v nemocenském pojištění v letech 2008 až 2014. Jedna z výzkumných otázek měla identifikovat dopady na jednotlivé účastníky nemocenského pojištění.

Nemocenské pojištění v posledních letech prošlo mnoho změnami, ale i v současnosti probíhá diskuze o jeho dalších změnách. Cílem reformy, bylo především omezení zneužívání dávek nemocenského pojištění. Na základě provedených analýz bylo zjištěno, že od roku 2008 se snížily výdaje na dávky nemocenského pojištění o 48 % a příjmy z nemocenského pojištění klesly o 41 %. V roce 2009 se nemocenské pojištění stalo finančně nesoběstačné. Zlepšení bilance nastalo od roku 2010 a v následujících letech se výdaje na dávky nemocenského pojištění nadále snižují. Změna zákona nevede ke stabilizaci tohoto systému, ale především k úsporným opatřením, která přináší úsporu výdajů na dávky nemocenského pojištění. Otázkou je role i ošetřujících lékařů, kteří mohou svým nestandardním konáním přispívat k nedůvodnému čerpání prostředků z nemocenského pojištění.

Systém nemocenského pojištění je i nadále komplikovaný a nepřehledný. Na počátku se vyskytly problémy při výplatě dávek nemocenského pojištění správami sociálního zabezpečení, kdy pojištěnci nedostali výplatu včas. Změna zákona měla největší dopad na zaměstnance a zaměstnavatele především finanční. U zaměstnavatelů se jedná především o povinnost platit náhradu mzdy. Pro zaměstnance je současná forma nemocenského pojištění nevyhovující, protože výše finanční náhrady v době nemoci je nízká.

Otázkou zůstává i jednotná procentní sazba po celou dobu trvání DPN. Sjednocení sazby nemocenského po celou dobu DPN zjednodušilo konstrukci výpočtu dávky. Na druhou stranu odstupňovaná sazba nemocenského by lépe zabezpečila dlouhodobě nemocné občany.

Na základě analýzy změn a porovnání zjištěných skutečností autorka navrhuje zrušení karenční doby a výplatu náhrady mzdy od prvního pracovního dne. Náhrada mzdy a karenční doba snížila počet případů DPN, ale dotkla se pojištěnců, kteří nemoc řeší dovolenou nebo jí přecházejí. Tento trend autorka považuje za záporné hledisko tohoto zákona. Poměr nemocenské k čisté mzdě činí 50 %. Karenční doba je tvrdé nařízení a zaměstnavatel má jiné možnosti jak zamezit zneužívání nemocenského. Určitým řešením by mohlo být pro pojištěnce komerční pojištění pro případ nemoci, to je však finančně náročné a osoby se zdravotními problémy komerční pojišťovna nepojistí.

Spolupráce účastníků v nemocenském pojištění je ovlivněna zvýšenou administrativní zátěží pro zaměstnavatele na čas a organizaci práce, ale také pro zaměstnance OSSZ. Změnilo se uspořádání agendy nemocenského pojištění, kdy tuto agendu převzaly orgány státní správy. Dále se jedná o zavádění nových informačních technologií (elektronické podání tiskopisů, ePortál ČSSZ ⁶⁰) a neustálými legislativními změnami. Počítačová vybavenost je potřebná a může zaměstnavatelům usnadnit práci.

Možným řešením by mohla být změna v systému nemocenského pojištění, kdyby zaměstnanci opět přispívali na toto pojištění, tím by se zvýšila procentní sazba u nemocenského a zaměstnanci by byli po dobu nemoci lépe ekonomicky zajištěni.

Oblast nemocenského pojištění je značně široké téma k zamyšlení, ale je možno konstatovat, že změna zákona docílila snížení případů krátkodobé DPN. Změna systému dopadla na stát, zaměstnavatele a zaměstnance. U zaměstnance doba nemoci výrazně ovlivnila finanční situaci, jak bylo zjištěno v praktické části diplomové práce. Struktura nemocenského pojištění neplní dostatečně ochrannou a ekonomickou funkci. Autorka se domnívá, že snahou politiků je nastavení systému nemocenského pojištění, kde je upřednostňována nízká míra zabezpečení.

---

⁶⁰ Informační a komunikační rozhraní za účelem poskytování informací klientům ČSSZ

Změny v zákoně však nelze uskutečnit v době, která je ekonomicky nepříznivá. Podmínkou pro transformaci zákona je důležitá ekonomická stabilita státu. V neposlední řadě i ochota politiků, zaměstnavatelů, jinak nemůže být dosaženo navrhované úpravy zákona o nemocenském pojištění.

7 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografické publikace

1. ARNOLDOVÁ, Anna, *Sociální zabezpečení I.*, 1. vydání. Havlíčkův Brod: Grada Publishing, 2012. 345 s. ISBN 978-80-247-3724-9.
2. CHVÁTALOVÁ, Iva; SOUŠKOVÁ, Milena; SPIRIT, Michal. *Pracovní právo a právo sociálního zabezpečení*. 1. Vydání. Praha: Prospektrum, 1999. 283 s. ISBN 80-7175-079-4.
3. KODROVÁ, Jaroslava; SCHMIED, Zdeněk. *Náhrada mzdy a nemocenské zaměstnance při dočasné pracovní neschopnosti nebo karanténě 2010*. 2. aktualizované vydání, Olomouc: ANAG, 2010. 152 s. ISBN 978-80-7263-576-4.
4. KREBS, Vojtěch, et al. *Sociální politika*. 5. přepracované a aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 544 s. ISBN 978-80-7357-585-4.
5. OPLETALOVÁ, Alena; SVOBODA, Ivo. *Veřejná správa finance – vybrané kapitoly*. Ostrava: KEY Publishing, 2007. 112 s. ISBN 978-80-87071-33-5.
6. PIETERS, Danny. *Social Security: An Introduction to the Basic Principles*. 2nd ed., rev. Kluwer Law international, 2006. 137 p. ISBN 90-411-2496-9.
7. SCHELLE, Karel, SCHELLE, Ilona, SCHELLE, Andrea. *Geschichte der tschechischen öffentlichen Verwaltung*. 1. Aufl. München: Grin, 2011. 225 s. ISBN 978-3-640-79720-2.
8. SCHMIED, Zdeněk, VLASÁK, František. *Náhrada mzdy a nemocenské zaměstnance*. 6. vydání. Ostrava: ANAG, 2014. 168 s. ISBN 978-80-7263-859-8.
9. SURYNEK, Alois, KOMÁRKOVÁ, Růžena, KAŠPAROVÁ, Eva. *Základy sociologického výzkumu*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2001. 160 s. ISBN 80-7261-038-4.
10. TOMEŠ, Igor. *Sociální politika: teorie a mezinárodní zkušenost*. Praha: Socioklub, 1996, 216 s. ISBN 80-902260-0-0.
11. TRÖSTER, Petr, et al. *Právo sociálního zabezpečení*. 4., přepracované a doplněné vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. 404 s. ISBN 978-80-7400-032-4.
12. ŽENÍŠKOVÁ, Marta. *Nemocenské pojištění podle zákona č. 54/1956 Sb., ve znění pozdějších předpisů s komentářem a příklady od 1. 1. 2008*. 7. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2008. 159 s. ISBN 978-80-7263-436-1.
13. ŽENÍŠKOVÁ, Marta, PŘIB, Jan. *Zákon o nemocenském pojištění s komentářem a příklady od 1. 1. 2009*. 2. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2009. 255 s. ISBN 978-80-7263-488-0.

14. ŽENÍŠKOVÁ, Marta, PŘIB Jan. *Zákon o nemocenském pojištění s komentářem a příklady od 1. 1. 2010*. 3. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2010. 263 s. ISBN 978-80-7263-566-5.
15. ŽENÍŠKOVÁ, Marta, PŘIB Jan. *Zákon o nemocenském pojištění s komentářem a příklady od 1. 1. 2011*. 4. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2011. 247 s. ISBN 978-80-7263-642-6.
16. ŽENÍŠKOVÁ, Marta, PŘIB Jan. *Zákon o nemocenském pojištění s komentářem a příklady od 1. 1. 2012*. 5. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2012. 279 s. ISBN 978—80-7263-725-6.
17. ŽENÍŠKOVÁ, Marta, PŘIB Jan. *Zákon o nemocenském pojištění s komentářem a příklady od 1. 1. 2014*. 7. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2014. 279 s. ISBN 978-80-7263-856-7.
18. ŽENÍŠKOVÁ, Marta. *Pojistné na sociální zabezpečení*. Olomouc: ANAG, 2011. 147 s. ISBN 978-80-7263-651-8.
19. ŽENÍŠKOVÁ, Marta. *Pojistné na sociální zabezpečení*. Olomouc: ANAG, 2012. 151 s. ISBN 978-80-7263-735-5
20. ŽENÍŠKOVÁ, Marta. *Pojistné na sociální zabezpečení*. Olomouc: ANAG, 2014. 159 s. ISBN 978-80-7263-861-1.
21. ÚZ č. 644 *Sociální pojištění 2008 podle stavu ke dni 14. 1. 2008*. Ostrava: Sagit, 2008. 336 s. ISBN 978-80-7208-657-3.
22. ÚZ č. 701 *Sociální pojištění 2009 podle stavu ke dni 12. 1. 2009*. Ostrava: Sagit, 2009. 384 s. ISBN 978-80-7208-716-7.
23. ÚZ č. 775 *Sociální pojištění 2010 podle stavu ke dni 18. 1. 2010*. Ostrava: Sagit, 2010. 368 s. ISBN 978-80-7208-791-4.
24. ÚZ č. 810 *Sociální pojištění 2011 podle stavu ke dni 1. 1. 2011*. Ostrava: Sagit, 2011. 352 s. ISBN 978-80-7208-827-0.
25. ÚZ č. 880 *Sociální pojištění 2012 podle stavu ke dni 23. 1. 2012*. Ostrava: Sagit, 2012. 368 s. ISBN 978-80-7208-901-7.
26. ÚZ č. 941 *Sociální pojištění 2013 podle stavu ke dni 1. 2. 2013*. Ostrava: Sagit, 2013. 352 s. ISBN 978-80-7208-966-6
27. ÚZ č. 1014 *Sociální pojištění 2014 podle stavu ke dni 3. 2. 2014*. Ostrava: Sagit, 2014. 368 s. ISBN 978-80-7488-040-7.

Právní předpisy

28. ČESKO. Zákon č. 54 ze dne 30. listopadu 1956 o nemocenském pojištění zaměstnanců. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1956, částka 29, s. 123

29. ČESKO. Zákon č. 187 ze dne 14. března 2006 o nemocenském pojištění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, částka 64, s. 5388
30. ČESKO. Zákon č. 589 ze dne 20. listopadu 1992 o pojistném na sociální zabezpečení. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 118, s. 3521
31. ČESKO. Zákon č. 582 ze dne 17. prosince 1991 o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 111, s. 2890
32. ČESKO. Zákon č. 262 ze dne 21. dubna 2006 zákoník práce. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, částka 84, s. 3146
33. ČESKO. Nález č. 166 ze dne 23. dubna 2008 Ústavního soudu ve věci návrhu na zrušení některých částí zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 52, s. 2191
34. ČESKO. Zákon č. 347 ze dne 12. listopadu 2010 Parlamentu České republiky, kterým se mění některé zákony v souvislosti s úspornými opatřeními v působnosti MPSV. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2010, částka 127, s. 4752
35. ČESKO. Zákon č. 365 ze dne 6. listopadu 2011, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2011, částka 66, s. 4577
36. ČESKO. Zákon č. 2 ze dne 20. července 2009, kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 128, s. 16
37. ČESKO. Zákon č. 221 ze dne 20. července 2009, kterým se mění zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 1, s. 3052
38. ČESKO. Nařízení vlády č. 204 ze dne 26. září 2014, kterým se mění nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 86, s. 2360

Seriálové publikace

39. *Národní pojištění, odborný měsíčník České správy sociálního zabezpečení*. 2009, ročník 40, č. 1/2009. ISSN 0323-2395

Internetové zdroje

40. Česká správa sociálního zabezpečení. *Publikace 80 let sociálního pojištění*. [on-line]. 2014. [cit. 2014-06-25]. Dostupný z WWW: http://www.cssz.cz/NR/rdonlyres/5572A3BE-22CD-46D3-A31F-2BA0076C1C63/0/publikace_80letSP.pdf

41. Česká správa sociálního zabezpečení. *Průvodce novým zákonem o nemocenském pojištění v roce 2009*. [on-line]. 2014. [cit. 2014-06-15]. Dostupný z WWW: http://www.cssz.cz/NR/rdonlyres/10475AE6-DFA9-4D14-A58F-827DD3DCB143/0/Pruvodce_novym_zak_o_NP_2009.pdf
42. Česká správa sociálního zabezpečení. *Nemocenské pojištění zahraničních zaměstnanců*. [on-line]. 2014. [cit. 2014-07-08]. Dostupný z WWW: <http://www.cssz.cz/cz/nemocenske-pojisteni/ucast-na-pojisteni/nemocenske-pojisteni-zahranicnich-zamestnancu.htm>
43. Česká správa sociálního zabezpečení. *Pojistné na sociální zabezpečení od 1. ledna 2008*. [on-line]. 2014. [cit. 2015-01-15]. Dostupný z WWW: <http://www.cssz.cz/cz/o-cssz/informace/media/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2007/2007-12-19-pojistne-na-socialni-zabezpeceni-od-1-ledna-2008.htm>
44. Česká správa sociálního zabezpečení. *Výroční zpráva 2013*. [on-line]. 2014. [cit. 2015-01-29]. Dostupný z WWW: http://www.cssz.cz/NR/rdonlyres/5BCCECD0-1139-41E4-A80A-DC9AE8221340/0/vz_2013.pdf
45. Český statistický úřad. *Vývoj počtu nově hlášených případů pracovní neschopnosti a délka jejího trvání*. [on-line]. 2014. [cit. 2015-01-02]. Dostupný z WWW: [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/8500320C1D/\\$File/112712k3.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/8500320C1D/$File/112712k3.pdf)
46. Český statistický úřad. *Průměrné mzdy – 3. čtvrtletí 2014*. [on-line]. 2014. [cit. 2014-12-28]. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/cpmz120414.docx>
47. Finance. CZ. *Náhrada mzdy a nemocenská*. [on-line]. 2014. [cit. 2015-01-12]. Dostupný z WWW: <http://www.finance.cz/dane-a-mzda/mzda/nemocenska-a-nahrada-mzdy/pruvodce-nahradou-mzdy-a-nemocenskou/>
48. Finance. CZ. *Daně v Německu*. [on-line]. 2014. [cit. 2015-01-02]. Dostupný z WWW: <http://www.finance.cz/dane-a-mzda/dane-v-cr-a-v-eu/dane-v-eu/dane-v-nemecku/>
49. Finance. CZ. *Daně v Rakousku*. [on-line]. 2014. [cit. 2015-01-02]. Dostupný z WWW: <http://www.finance.cz/dane-a-mzda/dane-v-cr-a-v-eu/dane-v-eu/dane-v-rakousku/>
50. Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Analýza vývoje nemocenského pojištění 2013*. [on-line]. 2014. [cit. 2014-12-01]. Dostupný z WWW: http://www.mpsv.cz/files/clanky/12643/Analyza_2013.pdf
51. Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Nemocenské pojištění v roce 2014*. [on-line]. 2014. [cit. 2014-11-12]. Dostupný z WWW: <http://www.mpsv.cz/cs/7>
52. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. *Důvodová zpráva*. [on-line]. 2014. [cit. 2014-05-20]. Dostupný z WWW: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=11049>

8 SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Vývoj maximálního vyměřovacího základu v letech 2008 až 2014.....	23
Tabulka 2 Výše nemocenského v % za kalendářní den v letech 2008 až 2014.....	35
Tabulka 3 Výše PPM v % za kalendářní den v letech 2008 až 2014	38
Tabulka 4 Výše ošetřovného v % za kalendářní den v letech 2008 až 2014.....	42
Tabulka 5 Redukce DVZ pro PPM a VPTM v letech 2008 až 2014.....	45
Tabulka 6 Redukce DVZ pro nemocenské a ošetřovné v letech 2008 až 2014.....	45
Tabulka 7 Vývoj sazeb pojistného od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2014.....	51
Tabulka 8 Náhrada mzdy v letech 2008 až 2014.....	63
Tabulka 9 Nemocenské 2008.....	66
Tabulka 10 Nemocenské 2009.....	67
Tabulka 11 Nemocenské 2010.....	67
Tabulka 12 Nemocenské 2011	67
Tabulka 13 Nemocenské 2012.....	68
Tabulka 14 Nemocenské 2013.....	68
Tabulka 15 Nemocenské 2014.....	68
Tabulka 16 Čistá mzda za 4 měsíce v letech 2008 až 2014.....	70
Tabulka 17 Odvody pojistného na sociální zabezpečení v letech 2008 až 2014.....	71
Tabulka 18 Odvody pojistného na sociální zabezpečení v letech 2008 až 2014.....	72
Tabulka 19 Odvody pojistného na sociální zabezpečení v letech 2008 až 2014.....	72

9 SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Příjmy z nemocenského pojištění od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2013	47
Graf 2 Počet pojištěnců nemocensky pojištěných od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2013	49
Graf 3 Statistika nezaměstnanosti od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2014.....	50
Graf 4 Úspěšnost výběru pojistného od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2013.....	54
Graf 5 Výdaje na dávky nemocenského pojištění od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2013	55
Graf 6 Příjmy z pojistného na nemocenské pojištění a výdaje na dávky nemocenského pojištění od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2013.....	56
Graf 7 Výdaje na jednotlivé dávky nemocenského pojištění od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2013	57
Graf 8 <i>Počet ukončených případů DPN 1. 1. 2008 do 31. 12. 2013 .....</i>	<i>59</i>
Graf 9 Počet prostonaných dnů DPN od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2013.....	60
Graf 10 Průměrná doba trvání jednoho případu DPN od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2013	60
Graf 11 DPN ukončené rozhodnutím ČSSZ od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2013.....	61
Graf 12 Porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2013	62
Graf 13 Výpočet nemocenského u zaměstnance od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2014 při 80 denní DPN	69
Graf 14 Výpočet čisté mzdy a nemocenského u zaměstnance od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2014 při 80 denní DPN	70

10 PŘÍLOHY

Příloha 1 Přihláška do registru zaměstnavatelů	88
Příloha 2 Odhláška z registru zaměstnavatelů	89
Příloha 3 Oznámení o nástupu do zaměstnání	90
Příloha 4 Přehled o výši pojistného	91
Příloha 5 Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti III. díl - Hlášení zaměstnavateli o vzniku dočasné pracovní neschopnosti.....	92
Příloha 6 Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti IV. díl – Žádost o nemocenské ...	93
Příloha 7 Rozhodnutí o ukončení dočasné pracovní neschopnosti – V. díl.....	94
Příloha 8 Potvrzení o trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény	95
Příloha 9 Příloha k žádosti o dávku nemocenského pojištění.....	96

Příloha 1 Přihláška do registru zaměstnavatelů

Evidenční štítek	Přihláška do registru zaměstnavatelů		ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ	
Místně příslušná OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno <input style="width: 100%;" type="text"/>	Typ přihlášky ¹⁾ ☐ Zaměstnavatel ☐ Mzdová účtárna			
A. Základní identifikace				
Název zaměstnavatele <input style="width: 100%;" type="text"/>	IČ (popř. individuální číslo) <input style="width: 100%;" type="text"/>	Stát, který IČ vydal <input style="width: 100%;" type="text"/>	Variabilní symbol - vyplní OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno <input style="width: 100%;" type="text"/>	
Typ zaměstnavatele ¹⁾ ☐ Právnícká osoba ☐ Fyzická osoba	Počet zaměstnanců <input style="width: 100%;" type="text"/>	Předchozí registrace u OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno <input style="width: 100%;" type="text"/>		
Ulice <input style="width: 100%;" type="text"/>	Číslo domu <input style="width: 100%;" type="text"/>	Obec <input style="width: 100%;" type="text"/>	PSČ Stát <input style="width: 100%;" type="text"/>	
E-mail <input style="width: 100%;" type="text"/>	Telefon <input style="width: 100%;" type="text"/>	ID Datové schránky <input style="width: 100%;" type="text"/>	Fax <input style="width: 100%;" type="text"/>	
Datum vzniku zaměstnavatele <input style="width: 100%;" type="text"/>				
B. Údaje o mzdové účtárně				
Vypĺňuje zaměstnavatel v případě, že přihlašuje mzdovou účtárnu, jejíž místo není shodné se sídlem zaměstnavatele, popř. má pouze jednu mzdovou účtárnu, jejíž místo není shodné se sídlem zaměstnavatele.				
Název mzdové účtárny ²⁾ <input style="width: 100%;" type="text"/>	Příjmení oprávněné osoby <input style="width: 100%;" type="text"/>	Jméno oprávněné osoby <input style="width: 100%;" type="text"/>	Variabilní symbol - vyplní OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno <input style="width: 100%;" type="text"/>	
Ulice <input style="width: 100%;" type="text"/>	Číslo domu <input style="width: 100%;" type="text"/>	Obec <input style="width: 100%;" type="text"/>	PSČ Stát <input style="width: 100%;" type="text"/>	
Okruh a počet zaměstnanců, pro které účtárna vede evidenci mezi ke dni jejího přihlášení <input style="width: 100%;" type="text"/>			Datum vzniku mzdové účtárny <input style="width: 100%;" type="text"/>	
C. Peněžní účty zaměstnavatele vedené u peněžních ústavů				
Předčíslí účtu <input style="width: 100%;" type="text"/>	Číslo účtu <input style="width: 100%;" type="text"/>	Kód banky <input style="width: 100%;" type="text"/>	IBAN <input style="width: 100%;" type="text"/>	Název peněžního ústavu <input style="width: 100%;" type="text"/>
Ulice <input style="width: 100%;" type="text"/>	Číslo domu <input style="width: 100%;" type="text"/>	Obec <input style="width: 100%;" type="text"/>	PSČ <input style="width: 100%;" type="text"/>	Stát <input style="width: 100%;" type="text"/>
Předčíslí účtu <input style="width: 100%;" type="text"/>	Číslo účtu <input style="width: 100%;" type="text"/>	Kód banky <input style="width: 100%;" type="text"/>	IBAN <input style="width: 100%;" type="text"/>	Název peněžního ústavu <input style="width: 100%;" type="text"/>
Ulice <input style="width: 100%;" type="text"/>	Číslo domu <input style="width: 100%;" type="text"/>	Obec <input style="width: 100%;" type="text"/>	PSČ <input style="width: 100%;" type="text"/>	Stát <input style="width: 100%;" type="text"/>
Předčíslí účtu <input style="width: 100%;" type="text"/>	Číslo účtu <input style="width: 100%;" type="text"/>	Kód banky <input style="width: 100%;" type="text"/>	IBAN <input style="width: 100%;" type="text"/>	Název peněžního ústavu <input style="width: 100%;" type="text"/>
Ulice <input style="width: 100%;" type="text"/>	Číslo domu <input style="width: 100%;" type="text"/>	Obec <input style="width: 100%;" type="text"/>	PSČ <input style="width: 100%;" type="text"/>	Stát <input style="width: 100%;" type="text"/>
Předčíslí účtu <input style="width: 100%;" type="text"/>	Číslo účtu <input style="width: 100%;" type="text"/>	Kód banky <input style="width: 100%;" type="text"/>	IBAN <input style="width: 100%;" type="text"/>	Název peněžního ústavu <input style="width: 100%;" type="text"/>
Ulice <input style="width: 100%;" type="text"/>	Číslo domu <input style="width: 100%;" type="text"/>	Obec <input style="width: 100%;" type="text"/>	PSČ <input style="width: 100%;" type="text"/>	Stát <input style="width: 100%;" type="text"/>
V ..... Dne				Razítko zaměstnavatele a podpis odpovědného zástupce
¹⁾ Označte křížkem jednu z možností.				
²⁾ Název se vyplňuje pouze v případě, že není shodný s názvem zaměstnavatele.				
 7762578855				strana 1 ČSSZ - 89 500 3 1/2015

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

Příloha 2 Odhláška z registru zaměstnavatelů

Evidenční štítek	Odhláška z registru zaměstnavatelů		
		ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ	
Místně příslušná OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno	Typ odhlášky ¹⁾ ☐ Zaměstnavatel ☐ Mzdová účtárna		
A. Základní identifikace			
Název zaměstnavatele	Identifikační číslo	Individuální číslo	Variabilní symbol
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Způsob zániku zaměstnavatele ¹⁾ ☐ Bez právního nástupce ☐ S právním nástupcem			Datum zániku zaměstnavatele
			<input type="text"/>
B. Seznam právních nástupců zaměstnavatele			
Název právního nástupce	Identifikační číslo	Individuální číslo	Variabilní symbol
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Ulice	Číslo domu	Obec	PSČ Stát
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Název právního nástupce	Identifikační číslo	Individuální číslo	Variabilní symbol
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Ulice	Číslo domu	Obec	PSČ Stát
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Název právního nástupce	Identifikační číslo	Individuální číslo	Variabilní symbol
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Ulice	Číslo domu	Obec	PSČ Stát
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
C. Archivace dokladů			
Archivace dokladů - Název			
<input type="text"/>			
Ulice	Číslo domu	Obec	PSČ Stát
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
D. Mzdová účtárna zaměstnavatele			
Uvádí se v případě, že zaměstnavatel odhlašuje pouze mzdovou účtárnu.			
Ulice	Číslo domu	Obec	PSČ Stát
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Datum zrušení mzdové účtárny	Telefon	Variabilní symbol	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Nástupnická mzdová účtárna			
<input type="text"/>			
Ulice	Číslo domu	Obec	PSČ Stát
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Nástupnická mzdová účtárna			
<input type="text"/>			
Ulice	Číslo domu	Obec	PSČ Stát
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
V ..... Dne			
Razítko zaměstnavatele a podpis odpovědného zástupce			
¹⁾ Označte křížkem jednu z možností.			
 3 18424 1407		strana 1 ČSSZ - 89 501 2 1/2015	

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

Příloha 3 Oznámení o nástupu do zaměstnání

Oznámení o nástupu do zaměstnání (skončení zaměstnání)

HHHHHHHHHHHHHHHH
Nastavení pasého stroje
 HHHHHHHHHHHHHHHH

Typ akce

Datum přetvoření akce ke dni
 (Oprava za dne)

Seznam akcí:
 1 - Nástup   5 - Oprava   8 - Návrat po přerušení
 2 - Skončení   6 - Převod   9 - Vznik přikrátnosti k českým předpisům
 3 - Změna   7 - Skončení z důvodu přerušení   10 - Skončení přikrátnosti k českým předpisům

Kód OSSZ - Místná příslušná OSSZ (PSSZ, MSSZ Brno)

-

1. Datum nástupu a skončení zaměstnání

Datum nástupu do zaměstnání   Datum skončení zaměstnání

-

2. Základní identifikace pojistěnce

Základní údaje				Rodné číslo
Příjmení	Jméno	Titul	Datum narození	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	

3. Adresa trvalého pobytu a doplňující identifikační údaje pojistěnce

Adresa trvalého pobytu - Ulice

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Obec	Pošta	PSC (Post Code)	Stát	Rodné příjmení	<input type="text"/>

Kontaktní adresa - Ulice

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Obec	Pošta	PSC (Post Code)	Stát	Místo narození	<input type="text"/>

Váचना další příjmení předcházející současnému příjmení (kromě rodného)

4. Adresa pobytu v ČR, je-li trvalý pobyt mimo ČR

Ulice

<input type="text"/>	<input type="text"/>
Obec	PSC

5. Identifikace zaměstnavatele a informace o zaměstnání

Název zaměstnavatele

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Druh činnosti	Místo výkonu činnosti (až 4)	Zaměstnání malého rozsahu: (Přetvořte volbu ze šestičísle)
<input type="text"/>	<input type="text"/>	ANO ☐ NE ☐

IC   Variabilní symbol

Nový VS (pouze pro akci převodu)

6. Informace o důchodu

Druh důchodu   Důchod pobírán od

7. Identifikace posledního (současného) cizozemského nositele pojistění

Název posledního (současného) cizozemského nositele pojistění

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	Spezifikace <input type="text"/>
Ulice	Číslo domu	Obec	Post Code	Stát

Cizozemské číslo pojistění

8. Údaje o zdravotním pojištění a jiném nemocenském pojištění

Kód zdravotní pojišťovny

Název předchozího orgánu, který prováděl nemocenská pojištění, pokud jím nebyla ČSSZ

Název současného orgánu, který provádí nemocenská pojištění, pokud jím není ČSSZ

9. Podpisy a razítka

Podatelka <input type="text"/>	Datum vydání formuláře <input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	Datum přijetí formuláře na OSSZ (PSSZ, MSSZ Brno) <input type="text"/>
		Podpis a razítko zaměstnavatele	Podpis a razítko OSSZ (PSSZ, MSSZ Brno)	ČSSZ 69 503 1 - 1/2012

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

Příloha 4 Přehled o výši pojistného

Evidenční štítek	Přehled o výši pojistného	 ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ
za období <input style="width: 40px;" type="text"/> / <input style="width: 40px;" type="text"/>		
Místně příslušná OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno <input style="width: 240px; height: 15px;" type="text"/>		
Záznamy OSSZ Přehled zaúčtován dne <input style="width: 100px;" type="text"/> Přehled doručen dne <input style="width: 100px;" type="text"/>		
A. Základní identifikace		
Název zaměstnavatele	Identifikační číslo	Variabilní symbol
<input style="width: 420px; height: 15px;" type="text"/>	<input style="width: 100px;" type="text"/>	<input style="width: 100px;" type="text"/>
Ulice	Číslo domu	
<input style="width: 420px; height: 15px;" type="text"/>	<input style="width: 100px;" type="text"/>	
Obec	PSČ	Stát
<input style="width: 310px;" type="text"/>	<input style="width: 100px;" type="text"/>	<input style="width: 100px;" type="text"/>
B. Pojistné odváděné za zaměstnance a za zaměstnavatele		
1. Pojistné za zaměstnance s účastí na pojištění bez důchodového spoření	Úhrn vyměřovacích základů <input style="width: 100px;" type="text"/>	Kč <input style="width: 100px;" type="text"/> Kč
2. Pojistné za zaměstnance s účastí na pojištění s důchodovým spořením	Úhrn vyměřovacích základů <input style="width: 100px;" type="text"/>	Kč <input style="width: 100px;" type="text"/> Kč
3. Pojistné za zaměstnavatele	Úhrn vyměřovacích základů <input style="width: 100px;" type="text"/>	Kč <input style="width: 100px;" type="text"/> Kč
4. Pojistné celkem (ř. 1 + ř. 2 + ř. 3)		<input style="width: 100px;" type="text"/> Kč
C. Bankovní spojení		
<input style="width: 640px; height: 15px;" type="text"/>		
D. Kontaktní pracovník		
Příjmení	Jméno	Telefon
<input style="width: 150px;" type="text"/>	<input style="width: 150px;" type="text"/>	<input style="width: 150px;" type="text"/>
E-mail <input style="width: 400px;" type="text"/>		
E. Datum vyplnění, podpis a razítko		
..... Datum, podpis a razítko		
 8963086066		strana 1 ČSSZ - 89 542 10 1/2015

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

Příloha 5 Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti III. díl - Hlášení zaměstnavateli o vzniku dočasné pracovní neschopnosti

ROZHODNUTÍ O DOČASNÉ PRACOVNÍ NESCHOPNOSTI	
III. díl – Hlášení zaměstnavateli o vzniku dočasné pracovní neschopnosti	
<p>Toto hlášení odevzdává zaměstnanec neprodleně svému zaměstnavateli, který si je ponechá. Tímto hlášením zaměstnanec současně uplatňuje u zaměstnavatele nárok na náhradu mzdy, snížený plat nebo odměnu za prvních 14 kalendářních dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti.</p>	
Příjmení a jméno	Rodné číslo ¹⁾
Přesná adresa místa pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti (včetně poschodí)	
Název a adresa zaměstnavatele	Druh vykonávané práce (profese)
Neschopen práce od	Vystaveno dne
☐ Úraz ²⁾ Pojistěný uvádí / Podezření: ☐ Pracovní úraz ²⁾ ☐ Úraz zaviněný jinou osobou ²⁾ ☐ Požití alkoholu nebo zneužití omamných nebo psychotropních látek ²⁾	Razítko poskytovatele zdravotních služeb, jmesovka a podpis ošetřujícího lékaře
Písemný souhlas k uznání dočasné pracovní neschopnosti za více než tři kalendářní dny přede dnem zjištění vydala OSSZ (služební orgán) _____ dne _____.	
Povolené vycházky ode dne:	od _____ hod., do _____ hod. od _____ hod., do _____ hod.
<p><small>1) Neodli rodné číslo přiděleno, uvede se evidenční číslo pojistěnce nebo datum narození. 2) Hodící se označte křížkem X. Tyto údaje jsou pouze signalizační a nejsou předmětem rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti.</small></p>	

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

Příloha 6 Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti IV. díl – Žádost o nemocenské

Evidenční lístek		[Yellow box]	
ROZHODNUTÍ O DOČASNÉ PRACOVNÍ NESCHOPNOSTI			
IV. díl – Žádost o nemocenské			
Toto rozhodnutí slouží jako žádost o nemocenské, trvá-li dočasná pracovní neschopnost déle než 14 kalendářních dnů. Žádost podávají zaměstnanci u svého zaměstnavatele, který ji předá příslušné okresní správě sociálního zabezpečení (služebnímu orgánu O úterví). Osoby dobrovolně nemocensky pojištěné podávají tuto žádost u příslušné okresní správy sociálního zabezpečení.			
Příjmení a jméno		Rodné číslo ¹⁾	
Přesná adresa místa pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti (včetně psaního)			
Název a adresa zaměstnavatele		Druh vykonávané práce (profese)	
Neschopen práce od	Vystaveno dne		
☐ Úraz ²⁾	Kaučí poskytovatele zdravotních služeb, nemocenského a pojištění zdravotního úrazu.		
Pojistěncem uvádí / Podařeno:			
☐ Pracovní úraz ²⁾			
☐ Úraz zaviněný jinou osobou ²⁾			
☐ Požití alkoholu nebo zneužití omamných nebo psychotropních látek ²⁾			
POZOR! Před podáním žádosti o nemocenské je pojištěnec povinen vyplnit a podepsat prohlášení na druhé straně tohoto tiskopisu.			
[Barcode]		Číslo - 096104 IV/2014	
2 0 9 2 5 3 4 6 7 8		¹⁾ Ne-li rodné číslo přiděleno, uvede se evidenční číslo pojištěnce nebo datum narození. ²⁾ Hadit se označuje křížkem. Tyto údaje jsou pouze informační a nejsou předmětem rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti.	

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

Příloha 7 Rozhodnutí o ukončení dočasné pracovní neschopnosti – V. díl

Evidenční lístek

ROZHODNUTÍ O DOČASNÉ PRACOVNÍ NESCHOPNOSTI

V. díl – Rozhodnutí o ukončení dočasné pracovní neschopnosti – hlášení zaměstnavateli

Rozhodnutí o ukončení dočasné pracovní neschopnosti zaměstnanci předávají neprodleně svému zaměstnavateli, který ho po doplnění údajů odevzdá příslušné okresní správě sociálního zabezpečení (služebnímu orgánu). Osoby dobrovolně nemocensky pojištěné předávají toto rozhodnutí příslušné okresní správě sociálního zabezpečení. Toto rozhodnutí se neodevzdává okresní správě sociálního zabezpečení, pokud dočasná pracovní neschopnost trvala méně než 15 kalendářních dnů.
Pojištěnec je povinen vyplnit a podepsat prohlášení na druhé straně tohoto tiskopisu.

Příjmení a jméno		Rodné číslo ¹⁾	
Přesná adresa místa pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti (včetně pochyty)		Rozhodnuto dne	
Název a adresa zaměstnavatele		Druh vykonávané práce (profese)	
Neschopen práce od	Vystaveno dne		
☐ Úraz ²⁾ Pojištěnec uvádí / Podcezení: ☐ Pracovní úraz ²⁾ ☐ Úraz zaviněný jinou osobou ²⁾ ☐ Požití alkoholu nebo zneužití omamných nebo psychotropních látek ²⁾			
Neschopen práce do	Každý poskytovatel zdravotních služeb, zpravodaj a lékař státního ústavu		

Dočasná pracovní neschopnost byla ukončena rozhodnutím OSSZ (služebního orgánu) ke dni _____

Záznamy zaměstnavatele³⁾

Zaměstnanec natouplí zpět do práce dne _____

Poslední den pracovní neschopnosti zaměstnanec odpracoval _____ hodin.
Pracovní doba, která připadala na poslední den pracovní neschopnosti podle svého směru zaměstnanec, činila _____ hodin.⁴⁾

Pokud zaměstnanec v době dočasné pracovní neschopnosti vykonával práci, uveďte, ve kterých dnech: _____

_____
Jméno, razítko a podpis zaměstnavatele

0 5 9 0 6 4 6 2 4 6

¹⁾ Běží-li rodné číslo přávkem, uveďte se evidenční číslo pojištěnce nebo datum narození.
²⁾ Rozdíl se označuje křížkem "X". Tyto údaje jsou pouze signifikační a nejsou předmětem rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti.
³⁾ Zaměstnavatel vyplňuje jen v případech, kdy tento díl předává OSSZ (služebnímu orgánu).
⁴⁾ Vyplní se, jen pokud zaměstnanec v posledním dni pracovní neschopnosti pracoval.

OSSZ - 09 670 6
02/2014

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

Příloha 8 Potvrzení o trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény

Evidenční štítek

Potvrzení o trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény

Číslo rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti nebo potvrzení o nařízení karantény: _____

Příjmení a jméno: _____

Rodné číslo¹⁾: _____

Přesná adresa místa pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti: _____

Dočasná pracovní neschopnost (nařízená karanténa) ke dni _____ dosud trvá.²⁾

Datum _____

Rozliče poskytovatele zdravotních služeb, jméno a příjmení ošetřujícího lékaře nebo příslušného orgánu veřejného zdravotního zajištění

1) Nemá-li rodné číslo přiděleno, uvede se evidenční číslo pojistění nebo datum narození.

2) Trvání dočasné pracovní neschopnosti lze potvrdit ke dni vydání tohoto potvrzení nebo nejvýše 60 kalendářních dnů dopředu. V případě jiných než šestidenních pojistěných lze na tomto dokladu potvrdit pravidelnou dobu trvání dočasné pracovní neschopnosti dopředu na dobu delší než 60 kalendářních dnů.

0 5 4 6 2 8 2 0 1 0

ČSÚZ – 89 609 6
III/2014

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

- a) V den vzniku sociální události (týká se jen nemocenského, ošetřovného a peněžité pomoci v mateřství) zaměstnanec pracoval ano ne^{***}) a odpracoval: ..... hodin.
Délka směny první den sociální události podle rozvržení pracovní doby platně pro zaměstnance: .....
- b) Zaměstnanec ze zaměstnání malého rozsahu nebo z dohody o provedení práce (nebo více dohod o provedení práce u téhož zaměstnavatele) dosáhl v kalendářním měsíci vzniku sociální události započítatelný příjem ..... Kč.
- c) Zaměstnanec pobírá nepobírá^{***}) důchod (uveďte druh důchodu): .....
- d) Zaměstnanec je není^{***}) žákem (studentem) a zaměstnání spadá nespadá^{***}) výlučně do období školních prázdnin.
- e) V době vzniku sociální události zaměstnanec má nemá^{***}) zaměstnání sjednáno jen na dobu dovolené na zotavenou z jiného zaměstnání (§ 28 odst. 2 zákona č. 187/2006 Sb.).
- f) V době vzniku dočasné pracovní neschopnosti nebo ošetřovného má zaměstnanec pracovní volno bez náhrady příjmu, včetně rodičovské dovolené od – do .....
- g) Pojištění nastupuje nenastupuje^{***}) na peněžitou pomoc v mateřství do čtyř let věku předchozího dítěte, které se narodilo dne ..... . Denní výše neredukovaného denního vyměřovacího základu, ze kterého byla peněžita pomoc v mateřství stanovena: ..... Kč.⁶⁾
- h) Před vznikem sociální události pojištění byla nebyla^{***}) převedena na jinou práci z důvodu těhotenství.
- i) Proti zaměstnanci je není^{***}) nařízen výkon rozhodnutí či exekuce srážkami ze mzdy nebo zaměstnanec je není^{***}) v insolventi.⁷⁾
- j) Další sdělení (např. porušení režimu dočasné práce neschopného pojištěnce v době stanovené v § 192 zákona č. 262/2006 Sb.):
.....

Prohlašujeme, že údaje v této příloze odpovídají skutečnosti a jsou ve shodě s účetními záznamy a doklady i se záznamy pracovními. Jsme si vědomi následků, které by měla nesprávnost údajů uvedených v této příloze, jakož i toho, že přeplatky, které by vznikly v důsledku nesprávného uvedení údajů, jsme povinni nahradit.

Kontaktní pracovník zaměstnavatele – jméno a příjmení:

Telefon: .....

V ..... dne ..... 20.....

.....
razítko a podpis zaměstnavatele

Poučení

Přílohu k žádosti o dávku nemocenského pojištění předkládá zaměstnavatel současně se žádostí zaměstnance o dávku, kterou zaměstnanec uplatňuje nárok na dávku nemocenského pojištění nahrazující mzdu (tj. rozhodnutím o dočasné pracovní neschopnosti, žádostí o ošetřovné, žádostí o peněžitou pomoc v mateřství, žádostí o vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství). Tato povinnost vyplývá z ustanovení § 97 zákona č. 187/2006 Sb.

^{*)} Není-li rodné číslo přiděleno, uveďte se evidenční číslo pojištěnce nebo datum narození.

^{***)} Hodit se označte křížkem x.